

Tidskrift för SCHACK

1

Årgång 90 • Januari • 1984

Ägare Sveriges Schackförbund, Ordförande Christer Wänéus. Tel. 011-16 55 59.
Kansli: Rainer Mathiesen, Bastugatan 41, 117 25 Stockholm, 08-58 29 90.
Redaktör och ansvarig utgivare Lars Göran Ribbeck, tel. 031-14 55 28
Prenumeration Håkan Olsén, tel. 031-44 26 17
Redaktion: Eric Uhlin, 0303-102 51, Håkan Olsén, Ove Kinnmark, 031-47 74 08,
Lennart Hansson, 08-30 63 16, Michael Wiedenkeller, 08-742 61 17,
Bo Plato, 0451-128 50.
Juniorfrågor Lars Åke Karlgren, Box 126, 452 01 Strömstad, 0526-136 09,
Lars Bäckström, Sveriges Schackförbund, 08-84 89 20.
Prenumerationspris inom Europa kr. 95:-, utom Europa \$ 13:-

INNEHÅLL

VM-kvalificeringarna	3	Schackmagasinet	31
TfS:s stödprenumeranter	13	Rockadens avfart	32
Allsvenskan	14	TfS-undersökning (media)	34
Ett år har gått... ..	16	Om schackdatorer	35
Elo-listan	17	Hastings	36
TfS medlemsblad	18	Malmö Open	37
Karlstad Open	18	Två vackra slutspel	39
Kommande turneringar	20	Maratontabell Allsvenskan	40
Boknytt	20	John Nunn kommenterar	42
Hallsberg	21	"Icke-teoretisk aspekt"	43
VM-kvalificeringar damer	22	Studier	44
TfS:s Kamratförbund	22	Press-Stopp	45
SCHACKjunioren	23	Problem	46
Rilton Cup	27	Manuskript och annonser till TfS/2 senast den	
Växjö-kursen	30	8/2.	
Junior-EM	31		

Omslagsbilden: TfS:s redaktör fuskar i sandwichmännens yrke under SS Manhems schackdagar på Nordstadstorget i Göteborg. Lagg märke till den hundlikt vädjande blicken!

NYINKOMMEN LITTERATUR

Schwarz: Sizilianisch mit 5...e5 (Lasker-Pelikan-Sweschnikow)	251	h	98:—
Suetin: Schachstrategie der Weltmesiter	284	i	59:—
Krogus: Psychologie im Schach	229	i	59:—
Obermair: Schach-Computer Report '84	125	h	22:—
Kupfer: Bobby Fischer. 333 seiner besten Partien	99	h	42:—
Pfleger/Kurz: Turnier der Schach-Grossmeister '83 (Bath)	173	h	55:—
Keene/Lawson: Kasparov-Korchnoi	96	h	63:—
Karlskrona 1983 SM 1. Schneider	120p	h	33:—
Bilguer: Handbuch des Schachspiels	8. Aufl. (Olms)	1345s	i 554:—

Tidskriftsprenumerationer 1984: (allt inräknat!)

British Chess Magazine = 200:—, CHESS = 170:—, Schach-Archiv = 175:—, Schach-Echo = 245:—, Deutsche Schachzeitung = 245:—, Schaakbulletin (NL) = 300:—, Schachmaty (Riga) = 200:—, Schachmatnyj Bjulleten = 200:—, Schachmaty v SSSR = 200:—, "64" = 258:—, Schacknytt = 110:—, Tidskrift för Schack = 85:— (95:—).

Schackdatorer: Vi är den detaljist i Sverige som har det största urvalet!
Ring eller skriv till oss och begär upplysningar!

Moms och porto tillkommer. Snabba leveranser. Begär prislista!

Skånes Schackförlag AB (Sven Klerstam)

Linnégatan 65, 216 15 Malmö. Ordertelefon: 040/16 28 61, 15 45 03
Postgiro: Svenskt 63 19 45-3, Norskt 199 24 52, Finskt 11 21 19-5.

Kasparov och Smyslov till utmanarfinal

Förhandstipsen infriades alltså till hälften då de flesta med bred marginal höll Kasparov och i något mindre mån Ribli som favoriter. Vändpunkten i matchen Kasparov — Kortjnoj blev det för den senare så olyckliga sjätte partiet, en motgång som mer eller mindre demoraliserade Kortjnoj.

Om matchen Smyslov — Ribli kan nästan sägas att den avgjordes redan i femte partiet, Smyslov tog då ledningen och att arbeta sig upp ur underläge till matchvinst mot Smyslov är, som även Hübner fick erfara vid de senaste kandidatmatcherna, ingen lätt uppgift. En uppgift som också blev Ribli övermäktig. En anmärkningsvärd prestation av Smyslov att så utan besvär avfärda en 30 år yngre

och normalt sett betydligt "hungrigare" motståndare!

I TfS/10-83 följdes matcherna till resultaten Kasparov-Kortjnoj 4-3 och Smyslov-Ribli 5-3.

Kasparov vann därefter nionde och elfte partiet vilket gav matchresultatet 7-4 medan Smyslov-Ribli fortsatte med 3 remipartier fram till matchseger för Smyslov med 6 ½-4 ½. Nedan följer matchernas resterande partier jämte några i TfS/10 publicerade okommenterade partier, nu med kommentarer av John Nunn och Zoltán Ribli.

Den efterföljande presskonferensen gick i lätt-samhetens tecken. Smyslov ansåg sig inte vara utan chanser i utmanarfinalen, Kasparov talade

Lugnt och avspänt i matchen Kortjnoj-Kasparov.

Foto: L.G. Warne.

hellre om sin matchseger och ansåg sig ha gjort sina bästa prestationer i 7:e och 11:e partiet. Ribli tyckte att han spelat dåligt och att den bästa spelaren vunnit, Kortjnoj ansåg anledningen till förlusten var alltför dålig förberedelse och utgången av det sjätte partiet som knäckte hans spelmoral. Om Kasparov hade Kortjnoj endast lovord och trodde inte att Kasparov skulle få några problem med Smyslov i finalen.

Utmanarfinalen spelas i mars på ännu ej definitivt utsedd plats, troligen Vilnius i Sovjet.

Nr 1 DAMGAMBIT

Kortjnoj — Kasparov

6:e matchpartiet

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 c5 4. cxd5 exd5 5. g3 Sc6 6. Lg2 Sf6 7. 0-0 Le7 8. Le3

Ett mycket ovanligt drag i stället för 8. Sc3 eller 8. dxc5. Svart behöver inte bli alltför bekymrad.

8. — c4

8. — cxd4 9. Sxd4 0-0 10. Sc3 är dåligt för svart då denna ställning normalt uppstår med svart bonde på h6 (vit spelar Lg5 och det följer h6 Le3). När bonden är på h7 har vit möjligheten att senare spela Lg5 som lätt kan leda till vinst av d5-bonden.

9. Se5

9. b3 cxb3 10. axb3 0-0 är ungefär lika.

9. — 0-0 10. b3

Verkar naturligtast, ehuru Miles-Petursson Reykjavik 1980 fortsatte 10. Sc3 Le6 (10. — Da5! är troligen bäst) 11. Sxc4 dxc4 12. d5 Sxd5 13. Sxd5 Lf6 14. Sxf6† Dxf6 15. Lxc6! (otroligt nog var detta enkla drag en nyhet) bxc6 16. Dd4 och svart stod inför en obehaglig defensiv uppgift.

10. — cxb3 11. Dxb3 Db6

Ett nytt drag. 11. — Sa5 12. Da4 a6 har betraktats som säkert för svart då han har den taktiska vändningen 13. Ld2 Sc4 14. Sxc4 b5. Hade Kortjnoj preparerat en nyhet i denna variant?

12. Tc1 Dxb3 13. axb3 Sb4

Vit har en lätt fördel, ställningen är utan svagheter medan svarts d-bonde kräver försvar. Det är emellertid mycket svårt att få ut något av detta då vit inte med effekt kan öppna en andra front. Den närmaste partifortsättningen blir ganska lugn.

14. Sa3 a6 15. Ld2 Tb8

För att utveckla löparen på c8 utan att förlora bonde efter Tc7.

16. Lxb4

Annars blir d5 alltför säkert försvarad.

16. — Lxb4 17. Sd3 Ld6 18. Sc2 Lg4 19. Kf1 Lf5 20. Sc5 Tfe8 21. Se3 Le6 22. b4

Springaren kan inte motas bort, t.ex. 22. — b6 23. Sxa6 Txc1† 24. Txc1 Ta8 25. b5 med vinst av bonde.

22. — Kf8 23. Tc2 Ke7 24. Ke1 h5!?

Bluffdrag?

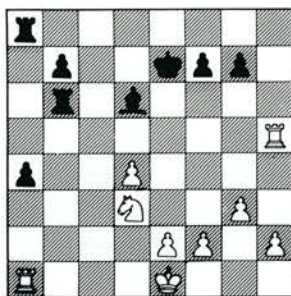
25. Tb2 Tc7 26. Sd3 Ta8 27. b5?!

Vit kan inte göra några framsteg med normala medel så han gör ett mycket riskabelt drag som ger svart en farlig fribonde.

27. — a5 28. b6 Tc6 29. Tb5?!

Ofarligt för svart är 29. Sf4 Lxf4 30. gxf4 g6 31. Tb5 a4.

29. — a4 30. Sxd5† Sxd5 31. Lxd5 Lxd5 32. Txd5 Txb6 33. Txb5

Resultatet av vits spel har blivit bondevinst men svart har två farliga fribönder. Svart verkar stå mycket bättre ehuru vits kung och springare är bra placerade i kampen mot bönderna.

33. — Tb3 34. Kd2 b5 35. h4

Vits följande drag verkar ganska egendomliga men det finns just inget effektivt att göra. Tornet måste hålla sig på femte raden för att på b4 kunna gå till b5 och om springaren flyttar får svart tillfälle till en nyttig schack på b2.

35. — Tc8 36. g4 a3 37. f4 Tcc3?

37. — Tc4! 38. e3 b4 39. Tb5 Tcc3 vinner efter vad jag kan se.

38. Td5 Ke6 39. Th5 b4

Några taktiska vändningar som dock inte ger något: 39. — Txd3† 40. exd3 Tb2† 41. Ke3 a2 42. Txa2 Txa2 43. Txb5, eller 39. — g6 40. f5† (40.

Tg5? Txd3† 41. exd3 Lxf4†) Kf6 41. fxd6 fxd6 42. Th7.

40. Ta5 Txd3†

Enda draget för att försöka komma någonvart. På andra draget avancerar vit med kungsbönderna.

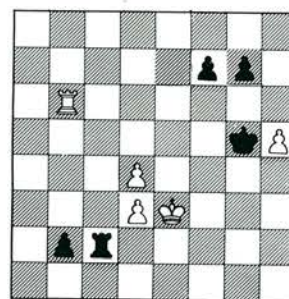
41. exd3 Lxf4† 42. Ke2 Tc3 43. g5!

Avsikten med detta drag är att tvinga svart att omedelbart återvinna kvaliteten. Efter 43. Kf3 Lc1 44. Ke4 Kd6! har svart det hemska hotet 45. — b3 46. Tlxa3 Lxa3 47. Txa3 b2 48. Ta6† Kc7

43. — Lc1 44. h5 b3

Tvunget. Meningslöst vore 44. — Lb2 45. Th1 jämte 46. h6

45. T5xa3 Lxa3 46. Txa3 b2 47. Ta6† Kf5 48. Tb6 Tc2† 49. Ke3 Kxg5

Tornslutspelet är partiets intressantaste avsnitt.

50. d5

50. Tb5† blir nog också remi men är mycket mer komplicerat, t.ex. 50. — f5 51. Kf3 (inte 51. d5? Kg4) 51. — Kxh5 (annars kommer svart inte vidare) 52. Txf5† g5 53. Tb5 Kh4 54. d5 g4† 55. Kf4! g3 56. d6! (56. Tb8? Kh3 57. d6 Tc6 58. Txb2 Txd6 59. Ke4 Tg6! 60. d4 g2 61. Txd6 Txd6 62. d5 Kg4 63. Ke5 Kg6 64. Ke6 Te2† 65. Kf7 Td2 66. Ke6 Kg6 67. d6 Te2† och vinner, men inte 59. — g2? 60. Txd6 Kxg2 61. d4 Kg3 62. Ke5 Td8 63. d5 remi) 56. — Tc6 57. Txb2 Txd6 58. Ke4 Tg6 59. Tg2! (enda draget) Kh3 60. Tg1! g2 61. d4 Kh2 62. Txd6† och 63. d5 med remi.

Varianterna är inte slutgiltiga då det finns gott om subtila finesser i slutspel av denna sort, men hur som helst är 50. Tb5† inte bättre än det drag Kortjnoj spelade.

50. — Kxh5 51. Kd4

Inte 51. d6?? Tc6

51. — g5 52. Tb8 g4 53. d6 Tc6

Till remi för 53. — Tc8 54. Txb2 Kg5 (54. — g3 55. Ke3) 55. Tb7!, t.ex. 55. — f5? 56. Ke5!

54. Ke5

54. Kd5 Tc8! 55. Txb2 g3 är farligt då vit inte kan spela Ke3, men efter textdraget kan spelas Kf4.

54. — Tc5† 55. Kf6?!

Svår förstället. Det är fortfarande remi men det fordras precisa drag. 55. Kd4 verkar föra till klar remi.

55. — g3 56. Txb2 Td5 57. Kxf7

Naturligtvis inte 51. Ke7?? f5.

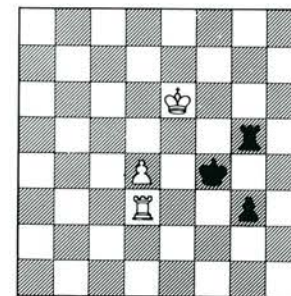
57. — Txd6 58. Td2 Kg4 59. d4 Kf5!

Bästa vinstchansen. Remi blir det efter 59. — Kf3 60. Ke7 tornet flyttar (60. — Td5 61. Ke6) 61. d5.

60. Ke7 Td5

I bulletinen skriver Keene att 60. — Tg6 vinner men vit får remi efter 61. Tg2! (enda draget) 61. — Ke4 (61. — Tg7† 62. Kf8 Tg4 63. Kf7 Ke4 64. Kf6 leder till samma resultat) 62. Kf7 Tg4 63. Kf6 Kf3 (63. — Kxd4 64. Kf5 remi) 64. Txd6† jämte 65. d5 med remi.

61. Td3 Kf4 62. Ke6 Tg5

63. d5?

Ett tragiskt misstag efter excellent försvarsspel av Kortjnoj. 63. Td1! g2 (63. — Ke4 64. d5 Te5† 65. Kd6 g2 66. Td1† Kf4 67. Tg1 Tg5 68. Ke6 rem) 64. Tg1! Ke4 65. d5 och remi.

63. — Tg6†

Nu vinner svart.

64. Ke7

Eller 64. Kf7 g2 65. Td1 Td6 och 66. — Txd5

64. — g2 65. Td1 Ke5

Inte 65. — g1D? 66. Txd1 Txd1 67. d6 remi.

66. d6 Te6† 67. Kd7 T×d6† 68. T×d6 g1D 69. Te6† Kf5 70. Td6 Da7† 71. Kd8 Ke5 72. Tg6 Da5† 73. Kd7 Da4† 74. Ke7 Dh4† 75. Kf8 Dd8† 76. Kf7 Kf5 77. Th6 Dd7† 0—1

Ett parti av den sort som ofta avgör en match då förloraren tappar modet.

Anm. för TFS av John Nunn

Nr 2 KATALANSKT

Kasparov — Kortjnoj

7:e matchpartiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. g3 d5 4. Lg2 d×c4 5. Sf3 Ld7

Svart har under årens lopp prövat ett stort antal drag i denna ställning, 5. — Sc6, 5. — c6, 5. — Lb4†, 5. — b5, 5. — Sbd7, 5. — a6, 5. — c5 och 5. — Le7 men hittills, såvitt jag vet, inte 5. — Ld7. Avsikten är klar — svart vill neutralisera löparen på g2. Svart får i Katalanskt ofta bekymmer med vits tryck mot b7 som gör det svårt att utveckla löparen på c8. I detta parti försöker Kortjnoj lösa problemet innan han utvecklar sina övriga pjäser.

6. Dc2

Bra för svart verkar 6. Se5 Lc6! 7. S×c6 S×c6 och nu 8. Da4 Dd7 eller 8. L×c6† b×c6 9. 0-0 c5.

6. — c5 7. 0-0 Lc6 8. D×c4 Sbd7

Vit måste handla snabbt eftersom svart ej får några problem om han kan fullborda utvecklingen med Tc8 och c×d4.

9. Lg5 Tc8?

Efter detta drag kan jag inte se hur svart skall kunna utjämna. Chanser till lika spel kunde det blivit efter 9. — Ld5! 10. Dc2 c×d4 11. S×d4 L×g2 12. K×g2 Lc5. Som partiet nu utvecklar sig lyckas svart ej byta bort löparen på g2.

10. L×f6!

Ett överraskande men starkt drag. Efter 10. — D×f6 11. Sc3 (hot 12 d5) Sb6 (11. — c×d4 12. S×d4 fångslar löparen på c6) 12. Dd3 c×d4 (12. — Le7 13. Se4 L×e4 14. D×e4 och bonden på b7 är sårbar) 13. S×d4 L×g2 14. K×g2 har svart inget bra drag mot hotet Db5†.

10. — S×f6 11. d×c5 L×f3

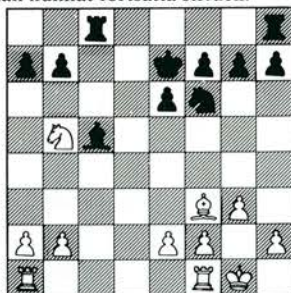
Ej bra, med 11. — L×c5 12. D×c5 L×f3 13. D×a7 förlorar bonde och 11. — Ld5 12. Da4† Sd7 (annars D×a7) 13. Sc3 Lc6 14. Dg4 ger vit stort försprång i utvecklingen.

12. L×f3 L×c5

De olikfärgade löparna är svarts bästa remichans men om vit vinner en bonde på damflygeln får svart ändå svårt att klara sig.

13. Db5† Dd7 14. Sc3 D×b5 15. S×b5 Ke7?

Förmodligen förbisåg Kortjnoj vits nästa drag. Pga hotet 16. L×b7 Tb8 17. Lc6† måste kungen flyttas men rätta draget hade varit 15. — 0-0 Då är 16. L×b7 omöjligt (16. — Tb8) och partikombinationen 16. b4 L×b4 17. S×a7 leder ej till något efter 17. — Tc2! (med svarts kung på e7 blir det katastrof efter 18. Tfb1!) Hade svart rockerat skulle vit haft odiskutabel fördel med 16. Tacl då svart får stora problem med b7 men med 16. — Sd5 skulle han kunnat fortsätta striden.

16. b4!

Hade detta drag ej funnits vore ett remislut ej avlägset men nu kan jag inte se något bra försvar för svart.

16. — L×b4

Även 16. — Lb6 17. L×b7 Tc4 18. Tab1 följt av a4 är mycket bra för vit.

17. S×a7 Tc7?!

Svart försöker försvara bonden på b7 så länge som möjligt men till slut går det inte. Bättre chanser erbjöd 17. — Ta8.

18. Tfcl Td7

18. — Lc5 19. Sb5 eller 18. — T×c1† 19. T×c1 Tb8 20. Tb1 Ld6 (annars Sc6†) 21. L×b7 jämte Sc6 och a4 leder till vinst för vit.

19. Tab1 Ld2

Svarts bekymmer ökar då han inte har några bra fält för sin löpare. 19. — Ld6 förlorar efter 20. Sc8†.

20. Tc2

Inte 20. Sc8† Kd8 21. Tc2 Tc7! 22. T×d2† K×c8 23. Tdb2 Sd5 och svart har fått en ställning med möjligheter.

20. — Thd8 21. L×b7 Kf8 22. Sc6 Tc7 23. Tbb2 Td6

Svart finner inga godtagbara fält för löparen och måste ta sin tillflykt till taktiska vändningar för att för stunden hålla ihop ställningen. Vits pjäser täcker a5, a6, a7 och a8 så a-bondens avancemang kommer att visa sig vara för mycket för svart.

24. a4 Le1 25. Tb1

25. a5 Sg4 ger svart något motspel.

25. — Sd5

Vit vinner efter 25. — Sg4 26. T×e1 T×b7 27. a5 Tc7 28. Tecl och 29. a6.

26. La8 Tc8 27. Lb7 Tc7

Kortjnoj hade spelat mycket snabbt så Kasparov ville gärna tjäna in drag.

28. Tc4!

Hotar 29. Se5. Detta var det sista svåra draget, resten är lätt.

28. — Se7 29. Se5 La5 30. Tb5 Sg6 31. Sc6 Td1† 32. Kg2 Le1 33. a5 Se7 34. a6 S×c6 35. T×c6 T×c6 36. L×c6 Ta1 37. Tb8† Ke7 38. Tb7† Kd6 39. Lb5 Lc3 40. T×f7 Lf6 41. Td7† Kc5 42. Ld3 h6 43. Tb7 Ta3 44. a7 Kd5 45. f3 Kd6 46. Tb6† 1—0

Anm. för TFS av John Nunn

Nr 3 KATALANSKT

Kortjnoj-Kasparov

8:e matchpartiet

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 Sf6 4. g3 d×c4 5. Lg2 c5 6. Da4† Ld7 7. D×c4 Lc6 8. d×c5 Sbd7 9. Le3 Ld5 10. Da4 Lc6 11. Dc4 Ld5 12. Db4 Dc8 13. Sc3 L×c5 14. L×c5 D×c5 15. S×d5 S×d5 16. Dd2 Tc8 17. 0-0 0-0 18. Tac1 Db6 19. Dd4 Tfd8 20. Tfd1 D×d4 21. S×d4 S7b6 22. Sb3 T×c1 23. T×c1 Tc8 24. T×c8† S×c8 25. L×d5 e×d5 26. Sc5 Sd6 27. Kg2 Kf8 28. Kf3 Ke7 29. Kf4 f6 30. h4 g6 31. g4 b6 32. Sa6 Se4 33. f3 Se5 34. Sc7 d4 35. Sd5† Ke6 36. Sb4 a5 37. Sd3 Kd5 38. g5 f5 39. Kg3 S×d3 ½-½

62-årige Vasilij Smyslov imponerade i Londonmatchen.

Nr 4 KATALANSKT

Kasparov—Kortjnoj

9:e matchpartiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. g3 d5 4. Lg2 dxc4 5. Sf3 Sbd7 6. 0-0 Tb8 7. a4! b6 8. Sfd2 e5 9. Sxc4 exd4 10. Dxc4 Lc5 11. Dd3 0-0 12. Sc3 Lb7

Svart blir visserligen av med Lg2 men ställningen är lite ihålig.

13. Lxb7 Txb7 14. Df3 Da8 15. Lf4 a6 16. e4 Ta7 17. Sd5 b5

Efter 17. — Sxd5 18. exd5 Sf6 19. Td1 Td8 20. Lg5 Txd5 21. Lxf6 Txd1 22. Dxd1 får vit fördel. Det tar alltför lång tid för svart att få med Ta7 i spel.

18. Sa5 bxa4 19. Tfc1 Ld4

Det hotade 20. Sxf6†.

20. Txa4 Lxb2 21. Se7† Kh8 22. Tc2

Vinner kvalitet t.ex. 22. — Le5 23. S7c6. Resten är enkelt för vit.

22. — De8 23. Txb2 Dxe7 24. Sc6 Dc5 25. Sxa7 Dxa7 26. e5 Sg8 27. Le3 Da8 28. Dxa8 Txa8 29. f4 Se7 30. Td2 1—0

På 30. — Sb6 följer 31. Lxb6 cxb6 32. Td6.

Anm. för TFS av
Ove Kinnmark

Nr 5 DAMGAMBIT

Kortjnoj — Kasparov

10:e matchpartiet

1. d4 d5 2. c4 e6 3. Sf3 Sf6 4. Lg5 Le7 5. Sc3 h6 6. Lh4 0-0 7. e3 b6

Tartakowers variant som Kasparov gärna spelar vit mot!

8. Db3 Lb7 9. Lxf6 Lxf6 10. cxd5 exd5 11. Td1 Te8 12. a3

För det mesta spelas här 12. Le2 eller Ld3.

12. — c6

12. — c5!?

13. Ld3 Sd7 14. 0-0 g6 15. Tfe1 Sf8 16. Lb1 Se6 17. La2 Dc7 18. Da4 Tad8 19. b4 Db8 20. Dc2 Dc7 21. Lb3 Lg7 22. Da2 a6 23. Tc1 Db8 24. Sa4 Da7 25. Sc3 Db8 26. Tb1

Vit hittar inte den rätta planen. En idé var 26. Ted1 följt av a4 och b5 för att öka trycket mot d5.

26. — Dd6 27. Tbd1 a5?!

Förklaringen till denna lite våghalsiga manöver är Kortjnojs tidsnöd. 27. — Dc7 eller Db8 var annars alternativet.

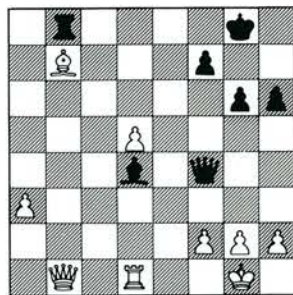
28. bxa5 bxa5 29. e4 a4?!

Ett svårbegripligt bondeoffer. Bäst var antingen 29. — dxe4 eller väntedrag som t.ex. Kh7.

30. Lxa4 dxe4 31. Sxe4 Df4 32. d5 Sd4

Mer chansrikt var kvalitetsoffret 32. — Txd5.

33. Sxd4 Txe4 34. Lxc6 Lxd4 35. Txe4 Dxe4 36. Lxb7 Tb8 37. Db1 Df4

38. d6?

I tidsnöden spelar Kortjnoj bort vinsten. Efter 38. Dc2! hotar vit att konsolidera ställningen med g3 och Tb1. Slutspelet efter 38. — Dxf2† 39. Dxf2 Lxf2† 40. Kxf2 Txb7 41. d6 är lätt vunnet och 38. — Txb7 duger inte p.g.a. 39. Dc8†.

38. — Dxd6 39. g3 Txb7 40. Dxb7 Lxf2† 41. Kxf2 Dxd1 42. Da8† ½—½

Anm. för TFS av
Ove Kinnmark

Nr 6 BENONI

Kasparov—Kortjnoj

11:e matchpartiet

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. g3 c5

Kortjnoj måste spela på vinst men problemet är ju att vit är specialist på Benoni både som vit och svart. Kortjnoj kanske skulle provat Kunginsdiskt.

4. d5 exd5 5. cxd5 b5 6. Lg2 d6 7. b4!

För att på 7. — cxb4 spela 8. a3 med lovande spel.

7. — Sa6 8. bxc5 Sxc5 9. Sf3

Fältet d4 och framför allt c6 hägrar redan.

9. — g6 10. 0-0 Lg7 11. Sd4 0-0 12. Sc3

Efter 12. Sxb5 Sfe4 13. Sd4 Lb7 14. f3 Db6! har svart goda chanser t.ex. 15. fxe4 Sb3!

12. — a6

Bättre var 12. — b4 men Kortjnoj spelar långt under sin vanliga standard i detta parti.

13. Sc6 Dc7 14. Le3 Lb7 15. Ld4 Tfe8 16. a4

Vits terrängfördel blir allt större.

16. — bxa4 17. Lxc5 dxc5 18. Dxa4 Sd7 19. Db3 Lxc6

Svart var tvungen att räkna med 20. d6 och byter bort den dominerande springaren. Fribonden på c6 blir dock inte lättare att tygla.

20. dxc6 Sb6 21. Tab1 Tab8 22. Da3 c4 23. Tfc1 Lxc3 24. Dxc3 Txe2 25. Dd4

Nu hotar vit att torndubblera på b-linjen.

25. — a5 26. Tb5 a4 27. Lf3

Vit får inte negligera den svarta a-bonden. På t.ex. 27. Tcb1 a3 kan svart få lite andrum.

27. — Te8 28. Dc5 De7 29. c7 Dxc5 30. Txc5 Tbc8 31. Lb7 Sd7 32. T5xc4 1—0

Anm. för TFS av
Ove Kinnmark

Nr 7 DAMINDISKT

Smyslov — Ribli

1:a matchpartiet

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 b6 4. e3

Ett solitt drag som spelats ganska sällan under senare år. Smyslov försökte ej få fördel i spelöppningen varken i detta eller matchens följande partier.

4. — Lb7 5. Ld3 d5 6. b3 Le7 7. 0-0 0-0 8. Lb2 c5 9. De2

9. Sbd2 cxd4 10. exd4 Se4! 11. Tel Sxd2 12. Sxd2 Sd7 13. Sf3 Te8 ger lika chanser som i partiet Karpov-Portisch OS Malta 1980.

9. — cxd4 10. exd4 Sc6 11. Sbd2 Te8 12. Tac1 Te8 13. Tfd1 Lf8 14. h3

14. Sf1 jämte Se3 var också möjligt.

14. — g6 15. De3 Lg7

I denna ställning utjämnade Petrosian mot Portisch Moskva 1981 med 15. — Sd7 16. cxd5 exd5 17. Df4 Df6.

16. Se5 dxc4!

Ett mycket fint drag, först spelat av Sosonko mot Portisch Tilburg 1983.

17. bxc4 Se7 18. Sdf3 Sf5!?

Sosonko fick vinstmöjligheter efter 18. — h6 19. g4 Dc7 20. g5 hxg5 21. Sxg5 Sf5 22. Lxf5 exf5 23. Sgxf7? Dxf7 24. Sxf7 Txe3.

19. Lxf5 exf5 20. Da3

Till vinst för svart leder 20. Sg5 Te7 21. d5 h6 22. d6 Td7!

20. — Lh6

Ett viktigt mellandrag som förhindrar Sg5.

21. Ta1 a5 22. d5 Se4 23. d6 Lf8 24. Db3

Hotar d7 såväl som c5.

24. — a4!

24. — Sc5 hade besvarats med 25. De3 Lxd6 (25. — Lxf3 26. Dxf3 Lxd6 27. Sc6! Dc7 28. Dc3 är bra för vit) 26. Sxf7 Kxf7 27. Dh6 med mer än tillräcklig kompensation för vit.

25. Dxa4 Lxd6 26. Dd7!

Svart står nu något bättre och vit finner det bäst byta damerna.

26. — Dc7 27. Dxc7 Txc7 28. Ld4 Sc5?

Jag hade kunnat behålla min fördel med 28. — Lc5.

29. Tab1! f6 30. Lxc5 Lxc5 31. Sd7 Te2?

Ett ytterligare misstag i tidsnöd, 31. — Kf7 eller Kg7 skulle spelats.

32. Sd4 Txa2 33. Sxc5 bxc5

Bättre remichanser erbjöd 33. — Txc5 34. Txb6 Lc8.

34. Se6 Te7 36. Tb6

Nu hotar matt efter Td8†, Kf7, Tf8.

35. — Ta8 36. Sxc5 Le4 37. Txf6 Te7 38. Se6 Txc4 39. Td7 Te6 40. f3 Le2 41. h4

Till remi för 41. Tg7† Kh8 42. Txb7† Kxb7 43. Sg5† Kh6 44. Txc6 Kxg5 45. Txc2.

41. — Tac8?

Förseglingsdraget. Det fanns fortfarande goda remimöjligheter efter 41. — Lb3 42. Tg7† Kh8 43. T×h7 K×h7 44. Sg5† Kh6 45. T×c6 Kh5.

42. h5 f4

På 42. — L b3 följer 43. Tg7† Kh8 44. Tff7 L×e6 45. T×h7† Kg8 46. Tfg7† Kf8 47. h6 och det finns inget försvar för svart.

43. h6 Lf5 44. Tg7† Kh8 45. Tff7 g5 46. Sd4 Tc1† 47. Kh2 Lg6 48. Tf6 Tlc5 49. Td7 Tg8?

49. — Lh5 som förbereder g4 hade varit bättre.

50. Te7 Ta5 51. Sc6 Ta6 52. Tee6 Lh5 53. Se5 Ta7 54. Tf5 Tb7 55. Td6 Ta7 56. Tb6 Te7?

Här skulle jag spelat 56. Tc7 för att efter 57. Thf6 fortsätta med 57. — g4.

57. Thf6! Tee8 58. Sc4 g4

Svart är förlorad.

59. Se5 g×f3 60. T×h5 T×g2† 61. Kh3 Tg3† 62. Kh4 f2 63. T×f4 Tg1 64. Thf5 Th1† 65. Kg3 1-0

Anm. för TfS av Zoltán Ribli

Stopp för Ribli denna gång i VM-kvalet. Foto: Judit Pálffy.

Nr 8 BOGOINDISKT

Ribli — Smyslov

2:a matchpartiet

1. d4 Sf6 2. e4 e6 3. Sf3 Lb4† 4. Ld2 a5 5. g3 d5 6. Dc2 Sc6

Smyslovs favoritdrag som han haft framgångar med under senare tid.

7. a3!?

I Las Palmas 1982 försökte här Browne 7. Lg2 men Smyslov utjämnade med 7. — d×c4 8. D×c4 Dd5 9. D×d5 e×d5 10. Sc3 Le6 11. Tc1 a4.

7. — Le7 8. Lg2 d×c4 9. D×c4 Dd5 10. Dd3!

Jag undviker dambyte då jag vill dra fördel av den svarta damens obekväma placering.

10. — 0-0 11. Sc3 Dh5 12. 0-0 Td8 13. Dc4 Ld7 14. Tfel!

14. e4 kan ej spelas omedelbart då svart får god kompensation för den offrade bonden efter 14. — b5 15. D×b5 D×b5 16. S×b5 S×e4 17. S×c7 Tab8.

14. — Sd5 15. e4 Sb6 16. Dd3 a4 17. h3 f6

17. — Sa5 förlorar efter 18. g4 Dg6 19. Se5 Df6 20. g5.

18. d5!? Sa5

18. — e×d5 19. e×d5 L×h3 20. L×h3 D×h3 21. Lf4 Dd7 22. Tad1 Sa5 23. Sd4 och vit har ett lätt spel.

19. Tad1 Sbc4 20. Lc1 e5 21. Sh4 b5 22. Sf5 Lf8 23. Dc2 Sd6 24. g4 Df7 25. f4 S×f5?

Öppnar diagonalen för löparen på g2. Bättre hade varit 25. — Sac4 som håller det kritiska fältet e5.

26. e×f5 e×f4?

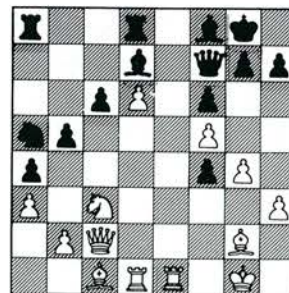
Ett allvarligt misstag men även 26. — Ld6 hade varit hopplöst.

27. d6!

Hotar damvinst efter Ld5.

27. — c6

Prenumerera på TfS

28. S×b5!

28. L×f4? Db3 29. Df2 Sc4 hade gett svart bra motspel.

28. — Dc4 29. Sc3!?

En annan bra fortsättning hade varit 29. D×c4 S×c4 30. Sc7 Th8 31. L×f4 T×b6 32. Se6 Te8 33. Sc5 med stor fördel för vit.

29. — L×d6 30. D×a4

30. T×d6? Dc5†.

30. — Le5 31. Te4 D×a4

Svart är i tidsnöd och finner inte det bästa. 31. — Dc5† hade gett mer bekymmer.

32. T×a4 Le8 33. T×d8 T×d8 34. L×f4

34. T×a5 besvaras med 34. — L×c3 35. b×c3 Td1† och svart vinner tillbaka pjäsen.

34. — L×f4 35. T×f4 Sb3 36. Tb4 Sd4 37. a4

Enklare verkar 37. Ld5† c×d5 38. T×d4

37. — Sc2 38. Tb6 Se3 39. a5

Och även här enklare 39. L×c6, t.ex. 39. — Sc4 40. Ld5† T×d5 41. S×d5 S×b6 42. S×b6 och vit vinner.

39. — Sc4 40. Ta6 Tb8 41. Lf1 Se5

41. — S×b2 förlorar efter 42. Tb6.

42. Tb6

1-0
Anm. för TfS av Zoltán Ribli

Nr 9 DAMGAMBIT

Smyslov-Ribli

5:e matchpartiet

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 d5 4. Sc3 c5 5. c×d5 S×d5 6. e3

På senare tid har detta solida drag blivit populärare än 6. e4.

6. — Sc6 7. Ld3 Le7 8. 0-0 0-0 9. a3

Alternativ är 9. Te1 eller 9. d×c5.

9. — c×d4 10. e×d4 Lf6 11. Dc2 h6!

Bättre än 11. — g6 som följs av 12. Lh6, nu förhindras utvecklingen av Lc1 och svart kan trycka mot d4.

12. Td1 Db6 13. Lc4 Td8 14. Se2 Ld7 15. De4 Sc7 16. Ld3

Medan vit omgrupperat har svart fått sina pjäser på de rätta fälten och har nu en fördelaktig ställning.

16. — La4??

Nu spelar jag, som framgår av detta drag, långt under min normala spelstyrka. Spelupphållt på nästan 7 månader hade tydligen en mycket negativ effekt. Det var ett allvarligt misstag att tillåta vit följande drag, i stället hade 16. — Sg6! gett vit bekymmer.

17. Dh7† Kf8 18. Te1 Lb5 19. L×b5 D×b5 20. Sg3 Sg6?

Och ytterligare ett fel som ger svart en förlorad ställning. Mycket bättre var 20. — Sg8.

21. Se5 Sde7

Planerat var 21. — Sdf4 men då följer 22. L×f4 S×f4 23. Sf5! e×f5 (23. — Sg6 24. S×h6 med vinst) 24. Sd7† D×d7 28. Dh8 matt.

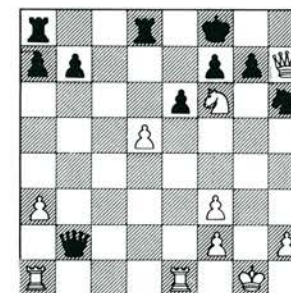
22. L×h6 S×e5

Nu strandar 22. — L×e5 på 23. T×e5

23. Sh5 Sf3† 24. g×f3 Sf5 25. S×f6 S×h6

På 25. — g×h6 följer 26. d5 och vit vinner.

26. d5! D×b2

Efter 26. — g×f6 27. Dh6† Ke7 28. d×e6 Dg5† 29. D×g5 f×g5 30. e×f7† förlorar jag tornslutspelet. Men nu vinner vit damen genom en fin kombination.

27. Dh8† Ke7 28. T×e6†! f×e6 29. D×g7† Sf7 30. d6† T×d6 31. Sd5† T×d5 32. D×b2

Partiet är avgjort men jag fortsätter kampen i förhoppning att något kan hända i tidsnöden.

32. — b6 33. Db4† Kf6 34. Te1 Th8 35. h4 Thd8 36. Te4 Sd6 37. Dc3† e5 38. T×e5 T×e5 39. f4 Sf7 40. f×e5† Ke6 41. Dc4†

1—0
Anm. för TFS av
Zoltán Ribli

Nr 10 DAMGAMBIT

Smyslov-Ribli

7:e matchpartiet

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 d5 4. Sc3 e5 5. c×d5 S×d5 6. e3 Sc6 7. Ld3 Le7 8. 0-0-0-9. a3 c×d4 10. e×d4 Lf6 11. Le4

Nu det vanligaste draget i denna ställning och vit avviker från femte partiet där han spelade 11. Dc2.

11. — Sc7 12. Se5

Ännu fanns möjligheten 12. Dc2 eller även Dd3.

12. — g6

Att överväga var 12. — Ld7.

13. Lh6 Lg7 14. L×g7 K×g7 15. Te1 b6?

Ett banalt och harmlöst drag utan tanke på vits fortsättning. Riktigt var 15. — Sf6.

16. S×d5 S×d5?

16. — e×d5 17. Lf3 Lf5 hade något begränsat vits fördel.

17. L×d5 D×d5?

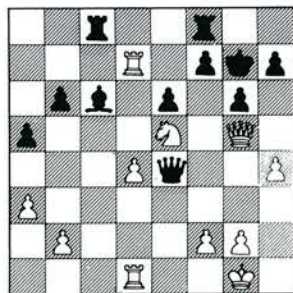
Efter detta dåliga drag står jag praktiskt taget inför förlust. Dock skulle vit stått mycket bättre även om jag spelat 17. — e×d5, men vinsten skulle bli svårare än i partiet.

18. Te7 Lb7 19. Dg4 Tad8

19. — Tac8 20. Td7 De4 21. D×e4 L×e4 22. T×a7 verkar ej ge någon kompensation för den offrade bonden.

20. Td1 a5 21. h4 Te8 22. Td7 De4 23. Dg5! Lc6?

Bättre 23. — h6, som efter t.ex. 24. D×g6† D×g6 25. S×g6 K×g6 26. T×b7 Tb8 kunnat ge svart vissa små möjligheter till remi i tornslutspelet.

24. f3!

Ett mycket starkt drag som jag inte hade förutsett.

24. — Df5!

Vit vinner snabbt efter 24. — Dc2 25. Sg4 D×d1† 26. Kh2 Kg8 27. Dh6.

25. Ta7 La4?

Denna löparmanöver visade sig dålig även i det femte matchpartiet. Bättre 25. — Ld5 26. Sd7 Tfd8 27. S×b6 Tcb8 med remichanser.

26. Te1 Te2 27. b4 Lb3 28. b×a5 b×a5 29. Te4!

Nu hotar Tf4 och mot detta finns inget försvar.

29. — h6 30. De3 Tb2 31. Tg4! g5

Enda draget.

32. h×g5 h5! 33. Tg3

Nu strandar 33. Tf4 på 33. — Dc2.

33. — h4 34. Tg4 h3 35. g6! h2†

Svart är tvingad till denna kombination då det hotade avgörande g×f7†.

36. K×h2 Th8† 37. Kg3 T×g2† 38. K×g2 Dc2† 39. Df2 Th2† 40. K×h2 D×f2† 41. Kh3 Df1† 42. Tg2

Nu avbröts partiet som jag dock gav upp utan fortsatt spel. Detta p.g.a. 42. — Dh1† 43. Kg3 Del† 44. Kg4 Dh1 45. Tg3 Lc2 46. g×f7 Dh6 47. Tg2! Lf5† 48. Kg3 och det finns inget att göra mot Kf2†.

1-0
Anm. för TFS av
Zoltán Ribli

NR 11 DAMGAMBIT

Ribli — Smyslov

8:e matchpartiet

1. d4 d5 2. e4 c6 3. Sc3 Sf6 4. e3 g6 5. Sf3 Lg7 6. Ld3

0-0 7. 0-0 Lg4 8. h3 L×f3 9. D×f3 Te8! (verkar bättre än 9. — e6 som Smyslov spelade i det sjätte partiet. Svart vill nu spela e5 direkt) 10. Td1 Dd6 11. e4 d×e4 12. L×e4 Sbd7 13. a3?! (som framgår av fortsättningen vore 13. b3, som sparar ett tempo, bättre) 13. — S×e4 14. S×e4 De6! (framhåver nackdelen med mitt 13:e drag) 15. b3 b5! 16. c×b5 c×b5 17. a4 Dd5 18. a×b5 D×b5 19. Lf4 Sb6 20. Tac1 Tad8 21. Le5 L×e5 22. Tc5! Db4 23. T×e5 Sd7 24. Td5 Kg7? (efter detta drag står vit återigen bättre. Säkrare hade varit 24. — Sb6 25. Te5 Sd7 med remi genom dragupprepning) 25. h4 Sf6 (25. — Sb6 förlorar efter 26. Sg5) 26. S×f6 e×f6 27. T×d8 T×d8 28. h5 Dd6 29. De3 g×h5! (bästa försvaret mot det hotande h6) 30. d5 Td7 31. Dh3 Kh6 32. b4 Te7 33. Dc3 Te7 (vit hotade Dc5) 31. De3† Kg7 35. Df3 Te4 36. b5 Tg4 37. De3 (bättre 37. Dc3, enda tillfredsställande svaret vore då 37. — Th4) 37. — h4 38. Td4 h5 39. T×g4 h×g4 40. Dd4 g3 41. D×h4

1/2—1/2
Anm. för TFS av
Zoltán Ribli

Nr 12 DAMGAMBIT

Smyslov — Ribli

9:e matchpartiet

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 e5 4. e3 d5 5. Sc3 Sc6 6. c×d5 e×d5 7. Le2 c×d4 8. e×d4 Ld6 9. Lg5 Le6 10. 0-0 h6 11. Lh4 g5 12. Lg3 Se4 13. L×d6 D×d6 14. Sd2 0-0-0 15. Te1 Kb8 16. Sb3 Le8 17. f3 S×c3 18. T×c3 b6 19. Lb5 Lb7 20. De1 Se7 21. Dg3 Sf5 22. D×d6 S×d6 23. Ld3 Sc4 24. Tb1 The8 25. Kf2 La6 26. Sc1 Lb5 27. Se2 Sd6 28. Tbc1 L×d3

Nr 13 NEO-GRÜNFELD

Ribli — Smyslov

10:e matchpartiet

1. Sf3 Sf6 2. g3 d5 3. Lg2 g6 4. c4 c6 5. b3 Lg7 6. Lb2 0-0 7. 0-0 Lg4 8. d4 Se4 9. Se5! Le6 10. f3! Sd6 11. c×d5? (mer logiskt 11. c5 Sf5 12. Dd3 för efter textdraget försvinner vits fördel) 11. — c×d5 12. Sc3 Sd7 13. f4 Sf6 14. Dd2 Sfe4 15. S×e4 S×e4 16. Db4 Dd6! 17. Da4 (17. D×b7 förlorar pjäs efter 17. — Tab8 18. Dc6 L×e5) 17. — Tfc8 18. Tac1 Db6 19. e3 a6 20. Tfe1 Db5 21. D×b5 a×b5 22. T×c8 T×c8 23. Te1! T×c1† 24. L×c1 Lf5 (på 24. — Sc3 kan följa 25. Ld2 S×a2 26. b4! och svart får det besvärligt med den instängda springaren på a2) 25. La3 (25. Lf1 kunde gett svart vissa bekymmer, t.ex. 25. — L×e5 26. d×e5 b4 27. a3 b×a3 28. L×a3 Sd2 29. L×e7 S×b3 och vit har en stark löpare) 25. — f6 26. Sd3 e6 27. Lf1 Sc3 28. Sc1 Lb1 25. Kf2 S×a2 30. L×b5 S×c1

1/2—1/2
Anm. för TFS av
Zoltán Ribli

Nr 14 NIMZOINDISK T

Smyslov — Ribli

11:e matchpartiet

1. d4 Sf6 2. Sf3 e6 3. c4 b6 4. Sc3 Lb4 5. Ld2 (Den enklaste fortsättningen. Mer komplicerat spel blir det efter 5. e3, 5. Dc2 eller 5. Lg5 men komplikationer är inte vad Smyslov nu eftersträvar) 5. — c5 6. a3 L×c3 7. L×c3 Lb7 8. e3 0-0-9. Ld3 d6 10. 0-0 Sbd7 11. De2 Te8 12. Tfd1 c×d4 13. e×d4 Te8 14. Tac1 Dc7 (svarts manövrer på damflygeln verkar alltför sofistikerade. Bättre 14. — Sf8 jämte Sg6) 15. b3 a5 16. h3 h6 17. Lb2 Db8 18. De3 Lc6 19. a4! (förhindrar allt motspel på damflygeln och aktiverar samtidigt vits svartfältade löpare) 19. — Ted8 20. La3 Lb7 21. Lb1 Sf8 22. Sh2 S8h7 23. Dg3? Se4 24. De3 f5 25. f3 Sef6 26. d5 Lc8! 27. d×e6 L×e6 28. Dd3 d5 29. e5! (29. c×d5 skulle ge vit en sämre ställning efter 29. — S×d5) 29. — b×c5 30. T×c5 Sg5 (jag var nu i stor tidsnöd — 5 minuter återstod av betänketiden) 31. Sf1 Dd6 32. b4 Sd7 (ett alternativ var 32. — Sh5 följt av Sf4) 33. Tb5 Se5 34. b×a5! (enda draget) 34. — Dd7 35. De2 Lf7 (hotar Se×f3 med damvinst) 36. Df2 d4? (jag förbissåg vits följande drag. Enda möjligheten till vinstförsök var 36. — Se×f3† 37. Kh1 f4 etc.) 37. f4 Se4 38. L×e4 Sg4

1/2—1/2
Anm. för TFS av
Zoltán Ribli

Tidskrift för Schacks stödprenumeranter

Per 15/1-84

Göran Age, Spånga, Peter Alver, Hässleholm, Sven-Olof Andersson, Östersund, Åke Boman, Vänersborg, Boxholms Schackklubb, Carl-Otto Carlsson, Spånga, Sigvard Eriksson, Enköping, Sven Gustavsson, Mjölby, Göran Hansson, Lerum, Bengt Jacobsson, Lidköping, Mats Johansson, Hudiksvall, Cent G Larsson, Tranås, Lennart Larsson, Lerum, Lennart Ljungquist, Jönköping, Bengt Nilsson, Hägersten, Bo Persson, Uppsala, Göran Svangren, Johanneshov, Eric Sörensson, Munkedal, Rolf Tholander, Falun, Lars-Erik Åberg, Stockholm.

Hjärtligt tack!
TFS-kommittén

Partibulletin Karlstad Open

50-60 partier med foton och diagram.
Sätt in 20:— på pg 88 41 40-5 Karlstads ASS
och Du får omgående bulletinen hem i brevlådan.

Allsvenskan

Efter tredje ronden är slutställningen i de två högsta divisionerna som följer:

Div. I Norra

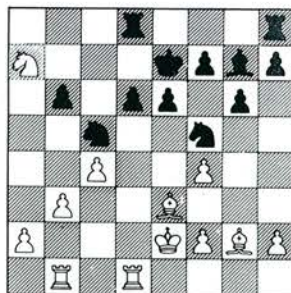
Wasa SK	3	2	0	1	14,0	4
SK Passanten	3	1	2	0	12,5	4
Solna SS	3	1	2	0	12,5	4
SK Rockaden Sth.	2	1	1	0	9,5	3
Uppsala ASS	2	1	1	0	9,0	3
Vällingby SS	3	1	0	2	10,5	2
Västerås ASK	3	0	1	2	10,5	1
Akademiska SK, Upps.	3	0	1	2	9,5	1

SK Rockadens match mot Uppsala ASS blev uppskjuten p.g.a. Rockadens deltagande i Europacupen men är, när detta läses, spelad liksom f.ö. rond 4. Anmärkningsvärt är nykomlingen SK Passantens fina insats och från vinstmatchen mot Vällingby SS i rond 2 hämtar vi följande parti och partislut, insänt av Thomas Engqvist:

Nr 15 OREGELBUNDET

D. Cramling — Lars Karlsson

1. Sf3 d6 2. d4 Lg4! 3. c4 Lxf3?! Svart avser med detta drag — förutom att det försvarar den vita kungsflygeln — att bygga upp en massiv och koncentrerad attack mot fältet d4, men draget har som det visar sig andra nackdelar. 4. gxf3 g6 5. Db3! b6 (5. — Dc8 försvarar inte de vita fälten, men är naturligtvis inkonsekvent i denna form av uppställning). 6. Lg2! (Här ser man tydligt nackdelen med det tidiga löparavbytet. Den förut anspråkslösa vitfältslöparen kommer i den fortsatta kampen att få en högst betydelsefull och dominerande roll). 6. — Lg7 7. Da4! (Här är 7. Dd3 ett mycket beaktansvärt alternativ). 7. — Dd7 8. Dxd7! Sxd7 9. Sc3! a6 10. f4 Tb8 11. Sd5 Tc8 12. Sb4 c5! 13. Sxa6 cxd4 14. b3 d3! (Med bondeavbytet säkras svart det viktiga fältet f5 för sin springare). 15. Tb1 dxe2 16. Lb7 Td8 17. Kxe2 Sh6 18. Sc7! Kf8 19. Le3?! (Positionellt osunt, då är 19. Lb2 bättre. Draget är dock av taktiskt märke och understryker svarts utvecklingsproblem, men problemen är inte så svåra som Karlsson bland annat demonstrerar med ett kvalitetsoffer). 19. — Sf5 20. Thd1 Sc5 21. Lg2 e6! 22. Sb5 Ke7 23. Sa7

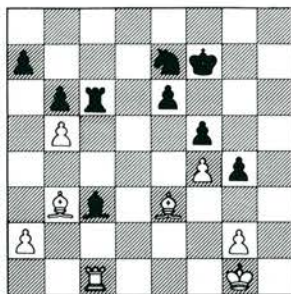

23. — Ta8!

(Detta starka kvalitetsoffer reder ut stormen). 24. Lxa8 Txa8 25. Sc6! Kd7 26. Se5! Ke7! 27. Lxc5 (Naturligtvis inte 27. Sxf7?? h6! med pjäsvinst). 27. — bxc5 28. Sd3 Txa2! 29. Td2 Ta3 30. Sc1 Sd4! 31. Kd3 Sc6 32. Ke2 Sb4 33. Kf3 Lc3 34. Td1 d5 35. cxd5 exd5 36. Sd3 Sxd3 37. Txd3 d4 38. f5 gx f5 39. Kf4 Ta2 40. Tf3 Kd6 41. Kxf5 Kd5 42. Td1 Tc2 43. Kg4 Ke6 44. h4 Tb2 45. Tf5 Lb4 46. Td3 h5! 47. Txe5 Txf2 48. Tf3 Tg2! 49. Kh3 Tg1 50. Kh2 Tg4 51. Kh3 Tg1 52. Th8 Kd5 53. Te8 Td1 54. h5 d3 55. Kg2 Lc3 56. h6 Td2! 57. Tf2 Tc2 58. h7 Lg7 59. h8D Lxh8 60. Txe8 Kd4 61. Th4! Kc3 62. Tc4! Kxb3 63. Tfc2 dxc2 64. Txc5 Remi.

Ett vackert partislut presterade Mats Unander på bord 7.

Unander

Öberg

Unander spelade det eleganta draget 31. — Ld4!! (Om nu 32. Txc6 följer Lxe3! 33. Kf1 Sxc6 34. bxc6 Lxf4 och vunnit slutspel). Intet ont anande drog vit istället 32. Te1 varpå pladaskdraget 32. — Tc1!! följde!

Slutdragen blev 33. Kf2 Txe1 34. Lxd4 Te4 35. Le5 Tb4 och vit gav upp.

Anm. för TfS av
Thomas Engqvist

Allsvensk pärla rond 3

Nr 16 BENONI

Anders Eriksson — Tom Wedberg,
Västerås — Wasa

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 c5 4. d5 exd5 5. cxd5 d6 6. Sc3 g6 7. Sd2 Sbd7 8. e4 Lg7 9. Le2 0-0 10. 0-0 Te8 11. a4 Se5 12. Dc2 g5 13. Tel g4 14. Sf1 Sh5 15. Se3 Sf4 16. Lb5 Dh4 17. Sf1 Sf3! 18. gxf3 Sh3! 19. Kg2 gxf3! 20. Kxf3 Dg4! 21. Ke3 c4 22. Kd2 Df3 23. Lxe8 Lg4 24. Sd1 Sxf2 25. Te3 Dg2 26. Te2 Lxe2 27. Sde3 Sxe4! 28. Dxe4 Dxe4 29. Kxe2 Txe8 30. Ld2 Lxb2 31. Td1 c3 32. Sg3 Dh4 33. Sgf5 Dxe2! 34. Kf3 cxd2 0—1

Div. I Södra

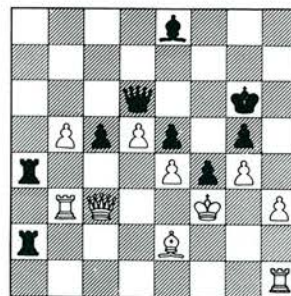
Limhamns SK	3	2	1	0	14,5	5
SS Allians Skän.	3	2	0	1	13,5	4
SS Manhem Gbg.	2	2	0	0	10,5	4
Lund ASK	3	1	1	1	13,5	3
Eksjö SK	3	1	1	1	10,5	3
SK Kamraterna, Gbg.	3	1	0	2	13,0	2
Jönköpings SS	2	0	1	1	5,5	1
Åstorps SS	3	0	0	3	7,0	0

Alltså med förra årets allsvenska mästare i topp, för dagen närmast hotat av SS Manhem som har hängmatch mot Jönköpings SS.

Fyndigt spelat!

I matchen Västerås ASK III mot Sala SK i Allsvenskans div. 4 rond 2 hade Västerås ledningen med 4-3. I det återstående partiet vid bord 2 hade O. Högvist, Västerås, som vit bonde över mot Lars "Kappe" Eriksson.

Eriksson

Högvist

Svart vid draget var alltså tvungen att vinna för att Sala skulle få en pinne med sig hem, "Kappe" spelade 1. — c4! 2. Lxc4 Db6! 3. Le2 Txe4! 4. Dd3

T2xe2 5. Dxe2 Txe2 6. Kxe2 Lxb5! 7. Kf3 och vit gav samtidigt upp. 4—4.

Lagkamraterna bugar sig. En västeråsare tyckte att 4. Kxe4 skulle vara bättre men analys visade att även detta var tvärligt från Sala-hället sett.

Magnus Matsson

Tidskrift för Schack 90 år

En anmärkningsvärd ålder som vittnar om mängder av ambitiösa redaktionsmedlemmar och, framför allt, ett starkt och levande schackintresse i Sverige under lika lång tid. Det är ju läsarna som är den yttersta förutsättningen för en schacktidning. 90-årsjubileet kommer under 1984 att firas på olika sätt och vi inleder med en pristävling om

Skönhetspartier 1984

Tävlingen avser i år spelade partier i Allsvenskan eller SM i Linköping.

Priser: Kr 1.000:-, 500:-, 100:-, 100:-, 100:-, 100:-, 100:- plus ev. ett antal bok- eller TfS-priser.

Tävlingsbidrag insändes senast 31/12 1984 till Tidskrift för Schack, Box 7123, 402 33 Göteborg. Märk kuvertet "Skönhetspris".

Uppgift om domare eller tävlingjury i ett kommande nummer av TfS.

LYCKA TILL!

Red.

Rekordpris på Schacktavla

På Stockholms Auktionsverks kvalitetsauktion den 16 november utbjöds bla en oljemålning med schackmotiv av den franske målaren Louis Carrier-Belleuse (1848-1913) kallad "Interiör med medeltidsklädda schackspelare". Storleken var 109x148 cm. Och utropspriset 15.000:—. Det var en mycket vacker tavla något som även auktionsproffsen måste ha tyckt, eftersom priset rusade upp i hela 37.000:—. Nog gör vi alla schacktavlor, fast dessa snarare kostar än inbringar pengar!

AH

Ett år har gått...

Visserligen har vi mitt uppe i ett verksamhetsår men ett kalenderår har gått till ända och det finns därför skäl att stanna upp ett slag.

Vad minns vi från schackåret 1983?

Internationellt är väl den allt överskuggande händelsen gigantmötet Kasparov — Kortjnoj och Ribli — Smyslov och VM-semifinalspelet. Turer-na var ju som bekant många och långa och inkluderade bl.a. kanslibesök från ambassadtjänstemän samt präglade dessutom världsschackförbundets (FIDE) kongress i Manila, Filippinerna.

FIDE-kongressen, ja. Där fick vi vår femte internationelle stormästare genom tiderna: Erik Lundin. Stora schackinsatser på 1930-50-talen har äntligen fått sin rättmätiga belöning.

Pia Cramling utsågs på samma kongress till internationell mästare. Det finns bara en handfull kvinnliga schackspelare som uppnått denna tidigare "hel-manliga" titel. På världslistan finns Pia på 1:a plats!

Ulf Andersson inledde året med en sarspels-match mot Tal i Malmö. I det 23:e (?) försöket lyckades det Ulf att besegra Tal i ett parti och matchen slutade 3-3 och formade sig till publik-succé.

Ulf fortsatte sedan i vinnande stil med toppplaceringar i Wijk aan Zee och Linares. Efter sommar-uppehållet har Ulf visat tecken på "slow-start" men vi är tveklöst för bortskämda med Ulf Anderssons tämligen otroliga resultatserier och glömmmer ibland t.o.m. bort att han ständigt rör sig i den absoluta världstoppen, där han ju också rankades som fjärde man på världsrankinglistan 1983.

Lars Karlsson vann i våras överraskande en fin turnering i Helsingfors, före bl.a. Nunn och Balashov. I nordiska mästerskapen i Esbjerg kom Tom Wedberg 2:a och Lars-Åke Schneider 3:a efter det danska stjärnskottet Curt Hansen.

På lagsidan har det varit lite lugnare med tävlingar, dock belade Sverige 3:e-platsen efter Polen och Danmark i 8-nationslandskampen i Oslo i höstas.

Svenska damlandslaget kom 3:a efter Ungern och Västtyskland i en 6-nationslandskamp i Davos, Schweiz i september.

På hemmaplan vann Lars-Åke Schneider återigen SM-gruppen i suverän stil. Men 2:an Michael Wiedenkiller fick ett verkligt genombrott med en överlägsen seger i årets Eksjöturnering.

Allsvenskan rullar och — vill jag hoppas — går det lite smidigare i år.

SK Rockaden, Stockholm, fick efter avancemang mot portugisiska Lissabon SC, på hemmaplan möta sovjetmästarna Burevestnik med förlust som följd.

För att avsluta tävlingsöverblicken har Sverige efter initiativ från ordföranden vid ett möte med FIDE-presidenten Campomanes erhållit **option** på årtiondets schackevenemang: Team Sovjet mot övriga världen. Senast det begav sig var 1973 i Jugoslavien. Vad skulle inte detta kunna innebära för svenskt schack om vi gick i land med att genomföra denna kamp!

Men då måste vi bryta igenom "sponsorvallen" på allvar. Tiden är förhoppningsvis mogen för detta efter 70-talets mörka schackår.

Ett led att popularisera schackspelet skulle kunna vara en svensk motsvarighet till TV-world chess i BBC, där Miles inför miljoner TV-tittare i Europa slog Karpov i en final.

Varför inte en svensk variant mellan Ulf Andersson, Lars Karlsson och Pia Cramling? Tre entimmepartier på bästa sändningstid! Vad säger TV?

Att publikintresset finns gavs det goda bevis på under två schackdagar på kulturhuset i Stockholm, där publiken trängde sig runt simultangivarna Erik Lundin, Axel Ornstein, Harry Schüssler och Tom Wedberg.

För arrangemangen svarade våra schacktid-skrifter och förhoppningsvis blev resultatet många nya prenumeranter, ett måste i dagens kärva tidskriftsvärld. I varje fall var det schacket som stod för festen och publiken i Kulturhusets "kulturtidskrifts-festival".

Sommarens kongress i Karlskrona gav oss nya stadgar, vilka förhoppningsvis underlättar arbetet för svenskt schack.

Många bollar är uppkastade i luften: intäktsökningar, en ny tävlingspärm, en ny organisationsutredning, dataanvändning inom schack, en permanent SM-grupp, för att bara nämna några. Lik akrobatiken gäller det nu att få ner dessa bollar utan alltför mycket studs...

En boll till får inte glömmas: en domarkurs i Växjö i oktober lockade nära 60 deltagare! I varje fall förpliktat deltagarantalet till en fortsättning!

Vårt i dubbel bemärkelse lilla kansli — några distriktskanslier är faktiskt nästan lika stora! — krymper än mer, vår tecknare har slutat och vår "telefonröst" och kanslist har drabbats av långvarig sjukskrivning. Vi ber därför om tålmod med vår två-hövdade beredskapsstyrka.

På tal om kansli är jag inte särdeles övertygad om att en ny utlokalisering skulle underlätta att genomföra de mål som ändå finns idag. Snarare tvärtom. 70-talet borde ha lärt oss att ett förbund inte tål hur mycket upp- och "nedbyggningsarbete" som helst. Men utlokaliseringsstämmor finns, liksom anbud.

I dag gäller det att **blicka framåt!** Därför avskriver Sveriges Schackförbund gamla tvister och fordringar. Trots behovet av sponsorer och än aldrig så givmilda sådana förblir ändå DU MEDLEM VÅR VIKTIGASTE RESURS!

Du samlas i föreningen, spelar schack, entusiasmerar ungdomar, lär dem schack, du bygger upp en verksamhet, du kanske leder och arrangerar tävlingar, du för schacket vidare, oftast helt ideellt!

Ändå måste vi bli bättre på två saker:

1. Att värva fler medlemmar

— och detta kan alla göra, kompis tar med sig kompis, kollega drar med sig kollega, distrikt "invaderar" skolor o.s.v. Vi måste visa alla tivilare, myndigheter m.fl. att vi är så många fler som spelar schack.

2. Att skapa fler positiva rubriker

— skriv till förortstidningar, lokaltidningen, lokalradion, skriv eller ring till (lokal)TV, bearbeta politiker, bjud in dem, kräv uppmärksamhet och mer anslag för schack!

Elo-listan Pia världsetta!

PIA CRAMLING toppar den senaste Elo-listan. Förra året delade hon ledningen med ryskorna Maja Tjiburdanidze, Nana Alexandria och Nona Gaprindasjvili på 2355. Närmast dem av de aktiva låg den nyblivna modern Nana Ioseliana på 2295. Nu är det större spridning i toppen. Cramling har gått ifrån ordentligt och toppar på 2405. Sedan följer Tjiburdanidze 2385, Alexandria 2370 och Gaprindasjvili 2330. Inaktiva Alla Kushnir, Israel, ligger kvar på 2330. Närmast dem är nu Amulovskaja, Sovjet, på 2300.

GRATTIS PIA! och jag tror att du kommer att behålla den här tätpositionen ett bra tag!

Övriga svenskor med Elo-rating är: Borislava Borisova 2095 (nedgång från 2170), Jolanta Dahlin 2100 (—15), Siv Bengtsson 2025, Ingrid Svens-

son 2015, Margareta Aatolainen 1950, Ulla Bohmgren 1900, Solveig Haraldsson 1900, Christina Nyberg 1890 (—5), Connie Svantesson 1860, Susanne Olzon 1850.

På herrarnas Elo-lista har superstormästarnas (2600 eller mer i rating) skara utökats från 16 till 20. Ulf Andersson är numer etablerad i den församlingen. Tigran Petrosian och Yasser Seirawan kan inte längre kalla sig superstormästare. 1984 års elit (ratingförändring inom parentes på de tidigare superstormästarna): Fischer 2780 (0), Kasparov 2710 (+20), Karpov 2700 (—10), Kortjnoj 2635 (+35), Ljubojević 2630 (—10), Andersson 2630 2630 (—5), Vaganian 2630, Botvinnik 2630 (0), Portisch 2625 (—5), Hübner 2620 (—5), Tal 2620 (0), Hort 2615, Polugajevskij 2615 (—10), Spasskij 2615 (+10), Mecking 2615 (0), Miles 2610, Ribli 2610, Timman 2610 (+5), Nunn 2600, Smyslov 2600.

Från Ulf Andersson till närmaste svensk är det fortfarande ett rejält hopp. Tom Wedberg ligger på 2495 (—5) efter att ha "passerat" Lars Karlsson 2480 (—25). Jag återkommer till övriga svenskar i TfS 2/1984.

Lägg märke till att Pia är den enda av nämnda svenskar som ökat sitt tal. Vad håller på att hända med svenskt schack?

Jan Berglund

Glöm inte att prenumerera på Tidskrift för Schack 1984!

Använd gärna inbetalningskort, det är billigt och bekvämt för båda parter.

OBS! Av tekniska skäl medföljer inbetalningskort i samtliga tidskrifter, således även till dem som redan har verkställt inbetalning.

Vänligen undvik en senare inbetalning mot postförskott — detta medför ökad kostnad för såväl prenumerant som TfS — distributionen blir dessutom försenad!

Vi ber föreningarna medverka till ökad spridning av TfS, rekvirera vid behov nya prenumerationslistor. Tack för hjälpen!

Aktuella frågor

TfS – vårt medlemsblad

Det har varit lite si och så med rapporter i TfS' spalter om vad som händer i Centralstyrelsen och dess olika arbetsgrupper. I och med detta nummer skall vi försöka råda bot för detta. Först och främst skall vi naturligtvis redogöra för de beslut CS fattar och som rör Sveriges schackspelare. Men vi skall inte stanna där. Vi skall också fortlöpande försöka spegla diskussionen i de olika arbetsgrupperna: vilka frågor som ventileras, vilka problem som finns osv. Denna information borde utgöra en bra grund för debatt i TfS. Vi hoppas att tidskriftens läsare skall höra av sig med synpunkter hit.

Redan i detta nummer skall vi ta upp två frågor som, om de genomförs, kommer att innebära stora förändringar för landets aktiva schackspelare.

Licens?

På distriktsledarkonferensen i Nässjö 8-9.10.83 tog man upp en fråga som redan väckt livlig debatt: *frågan om spelarlicenser*. Konferensen var enig om att det var ett behov av en överblick av landets aktiva schackspelare med uppgifter om klubb, ålder, rating, klass och liknande. Man menade att den aktiva delen utgör 3-4000 spelare. Ett sådant register skulle alltså finansieras med särskilda licenser. Hur stor denna licens skulle vara, vad pengarna exakt skall gå till och vad schackspelarna får för dem är frågor som kommer att diskuteras.

Ändring av SM-gruppen

Vid samma konferens la arbetsgruppen Berglund-Nyberg-Söderborgh fram ett förslag om *permanent SM-grupp*. Först och främst innebär förslaget att det skall vara en Berger-grupp med 16 deltagare. Dessutom tar man större hänsyn till titel- och ratingmeriter än tidigare och viker 3 platser åt spelare som normalt inte spelar SM men som ändå anses väl kvalificerade, t ex stormästare och internationella mästare. I konsekvensens namn får man då skära ner på annat håll och det blir på uppflyttningen från klass M, som endast får 3 platser. Vid ungdomskommitténs möte i Hallsberg 2-3.1.84 kom elitjuniorerna med förslaget att segraren i junior-SM direkt får en plats i SM-gruppen. Detta för att öka intresset för junior-SM. Kanske något att tänka på? På kongressen i sommar kommer ett förslag från CS.

TfS och CS

Tidskrift för Schack är förbundets officiella organ. Det medför vissa förpliktelser från CS gentemot tidskriften. Av den anledningen har CS tillsatt en arbetsgrupp som skall utreda två frågor: Hur skall vi förbättra samarbetet mellan TfS och

förbundsledningen? Hur skall vi öka spridningen av tidskriften.

På arbetsgruppens möte den 23.11.83 kom man med två förslag. Det första innebär att landets samtliga *schackklubbar skall prenumerera på TfS*. Det andra är att man skall utreda frågan om *TfS till alla medlemmar*. Denna fråga verkar vara kärnan i utredningens arbete. Det stora problemet att lösa här är naturligtvis kostnaden för den enskilde medlemmen. Vad säger Sveriges schackspelare? Hur mycket är man villig att betala?

Lars Åke Karlgren

Elof Bodgren

Kvartett delade segern i Karlstad Open

När sex ronder var spelade i årets upplaga av Karlstad Open, den femte i ordningen, låg tre spelare lika på 5,5 poäng nämligen Anders Eriksson från Västerås, Michael Berg från Hässelby och Ingemar Vulcan från Lidköping.

I sjunde rondan möttes Anders Eriksson och Sven Gunnar Samuelsson, Sven Gunnar hade fem poäng, och Michael Berg mötte Ingemar Vulcan. Dessa partier slöt remi utan större dramatik och därmed var det klart att segern skulle delas, frågan var i stället hur många som skulle dela segerkanan.

Nu blev mötena mellan fempoängarna högin-tressanta. Mikael Carlsson från Uppsala mötte Lars Erik Pettersson som hade 4,5 poäng. Mikael kunde i händelse av seger gå upp på 6 poäng men fick bita i gräset mot Lars Erik. Demitris Cleant-hous och Lars Madebrink hade båda fem poäng och här blev det dramatiskt värre. I våldsam tids-nöd för båda slutade partiet remi, varför slutresul-tatet blev 5,5 poäng för båda.

I mötet mellan fempoängarna Ulf Lögdahl från Eskilstuna och junioren Bengt Ericsson från Karlstad blev det även stor dramatik. Unge Bengt spelade upp en stark ställning men förbrukade mycket tid, och frågan var om han skulle klara att spela hem partiet på den korta återstående tiden. Det visade sig att Bengt hade läget under kontroll och kunde vinna partiet i rent blixtempo.

Nu blev det alltså fyra spelare som tog 6 poäng och därmed delades prispengarna.

Tre av de fyra förstapristagarna är ju etablerade spelare medan junioren Bengt Ericsson alltså blev tävlingens stora överraskning. Bengt med rating-talet 2084 och seedad 27 på startlistan fick nu sitt stora genombrott.

I varje Karlstad Open har vi kunnat spåra äm-nen till storspelare och så var det även den här

gången. Mikael Lennartsson 15 från Vikbolandet vann det uppsatta juniorpriset i stor stil och kam-made hem 5 poäng efter mycket starkt spel varför allt talar för att Mikael är en framtidsspelare.

Arrangörerna prövade den här gången en ny idé, nämligen att sätta upp ett pris på 500:- till bästa klubb med minst fyra deltagare. (de fyra bästa re-sultaten räknades) Så vitt kunde bedömas togs denna idé emot mycket positivt och inte mindre än 11 klubbar kämpade om detta pris.

Förhandsfavorit till priset var säkert Limhamn som hade många starka spelare med, därför var det en stor överraskning att hemmaklubben Karl-stad ASS lyckades vinna. Den här idén är nog värd att prövas ytterligare gånger.

För övrigt kan sägas att 151 deltagare var med i årets tävling och detta var faktiskt 3 spelare mer än i fjol. Med tanke på det stora tävlingsutbud som nu finns i mellandagarna får deltagarantalet anses som mycket bra.

I år deltog inga titelhållare, och det var nog där-för som tävlingen blev så jämn i toppen Det här bevisar samtidigt att Karlstad Open är ett utmärkt komplement till Rilton Cup som i sin elitgrupp en-dast har med titelhållare och ELO rankade. Nu fick skiktet under den yppersta eliten i Sverige chansen att slåss om relativt stora prispengar.

Resultat:

1. Anders Eriksson, Västerås 6 p (31), 2. Michael Berg, Hässelby 6 p, 3. Bengt Eriksson, Karlstad 6 p (28.5), 4. Ingemar Vulcan, Lidköping 6 p (27.5), 5-9 (bokstavsordning) Demitris Cleanthous, Karlskrona 5.5, Jan Johansson, Uppsala 5.5, Lars Madebrink, Karlskoga 5.5, Lars Erik Pettersson, Karlstad 5.5, Sven Gunnar Samuelsson, Väster-haninge 5.5, 10-22. Gunnar Andersson, Slotts-bron 5.0, Stellan Brynell, Limhamn 5.0, Michael Carlsson, Uppsala 5.0, Conny Holst, Limhamn 5.0, Allan Jonasson, Norrköping 5.0, Anders Kling, Sundsvall 5.0, Ulf Lögdahl, Eskilstuna 5.0, Petri Lehtivara, Finland (Hässelby) 5.0, Mikael Lennartsson, Vikbolandet 5.0, Ulf Nilsson, Karl-stad 5.0, Torvald Perman, Finland 5.0, Ulf Sjö-dell, Västerås 5.0, Björn Särén, Karlstad 5.0.

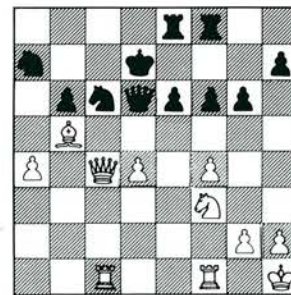
Karl Erland Gannholm, tävlingens äldste deltaga-re och tillika svensk veteranmästare deltog för tredje gången i Karlstad Open. I rond 6 mötte han en ungdom, Niklas Kjellkvist från Skara, och na-turligtvis blev det.....

Nr 17 GANNHOLMS SPECIAL

K E Gannholm — Niklas Kjellkvist

1. d4 c5 2. e3 e6 3. f4 cxd4 4. exd4 d5 5. Sf3 g6 6. c3 Sc6 7. Ld3 Lg7 8. 0-0 Db6 (Svart söker anfalls-punkter men vit går omedelbart ur läsnigen) 9.

Kh1 Ld7 10. Se5 f6 11. Sxd7 Kxd7 12. Sd2 Dc7 13. Sf3 Te8 14. b4 (angrepp mot kungsställningen måste omedelbart startas) 14. — b6 15. a4 Sge7 15. Lb5 Sc8 17. c4 a6 18. Lxa6 Sxb4 19. Lb5† Sc6 20. La3 Lf8 21. Lxf8 Thxf8 22. Tc1 Sc8-a7 23. Db3 dxc4 24. Dxc4 Dd6

25. Se5† fxe5 26. dxe5 Dc7 (det är andra gången vita kungens skyddade placering avgör. Eljest hade 26. — Dc5† varit vinst för svart) 27. Tfd1† Ke7 28. Td6 Dc8 29. Lxc6 Td8 30. Db4 Txd6 31. Dxd6† Kf7 32. Dd7† Dxd7 33. Lxd7 Ke7 34. Tc7 Kd8 (På 34—Te8 hade följt 35. Lc6† Kf8 36. Lf3) 35. Tx a7 Tf7 36. Ta8† Kxd7 37. Ta7† Ke8 38. Tx f7 Kxf7 39 Kg1 och vit tränger med dragtvång tillbaka svarts kung (bl.a. från c5) samt vinner genom att byta sig till fribonde på kungsflygeln.

(Gannholm)

Nr 18 DAMINDISK

Ulf Sjö-dell
Västerås ASK

Mikael Bäckström
Karlstads ASS

1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sf3 b6 4. a3 Lb7 5. Sc3 d5 6. cxd5 Sxd5 7. e3 Sd7? 8. Ld3 c5 9. e4 cxd4 (Går det att spela så? Ett skarpt försvar som tillåter en försvagning av svarts kungsflygel). 10. exd5 dxc3 11. dxe6 fxe6 12. 0-0 Le7 (12. — cxb2 13. Lxb2 verkar livsfarligt för svart.). 13. Sd4 Sc5 14. Lb5† Kf7 15. b4 (För skarpt? Men 15. bxc3 föreför mig ge för litet) 15. — Dd5! (Plötsligt fick jag en känsla av att inte stå så bra. 16. f3 kommer inte i fråga, då det tar bort möjligheterna till kungsangrepp för vit. Svarts c3-bonde kan i så fall lätt bli en obehaglig maktfaktor). 16. Dg4 De4 (Klarar sig svart? Kan man verkligen försvara sig mot Kasparovs attack på det här sättet? Nej, det kan man inte och svart klarar sig inte heller) 17. f3!! (Den inneboende logiken och rättvisan i schack. Svart har brutit mot grundläggande spelprinciper. Då finns det också en bestraffning i ställningen). 17. — Dd5. 18. bxc5 Lxc5 (18. bxc5 tar bort det indirekta hotet mot vitfältslöparen) 19. Le3 (Nu går inte 19. — Lxd4 20. Lxd4 Dxb5, då det hänger på g) 19. — e5. 20. Df5† (Den som har Talkomplex kan, om han så önskar, också vinna genom 20. Sf5

L×e3 21. Kh!!! med dubbelhotet Lc4 och D×g7. Om 21. — D×b5, så 22. Sd6†) 20. — Ke7 (Nu blir det snabbt matt. Jag hade väntat 20. — Kg8, på vilket jag avsett att spela 21. Ld7 med snabb vinst) 21. Lg5† 1—0

Anm. för TFS av
Ulf Sjödell

Kommande turneringar

Västergötlands SF — Västgöta-Öpen

Tid: 17-19/2, personlig anmälan i spellokalen 17/2 senast kl. 18.30. Kvitto på startavgiften skall uppvisas. **Spelplats:** Ezzo Scandic Hotel, Alingsås. **Spelform:** 6 ronder Monrad med betänketid rond 1-2 t per spelare/parti, rond 3-6 2 t. **Priser:** 4000/2500/1500/1000/4+500 + ratingspriser. **Anmälan:** Senast 12/2 genom insättning av startavgiften Kr 125:— på pg Västergötlands SF 86 62 37-1. Ange rating och klubb. **Upplysningar:** Västergötlands SF:s kansli 0511/175 28.

SK Rockaden, Stockholm — Rockaden-Blixten

Tid: 19/2, personlig anmälan i spellokalen senast kl 10.30. **Spelplats:** Högdalsgården 24, Högdalen. **Spelform:** 12 ronder modifierad Monrad med tidshandikapp. **Priser:** 2000/1000 + ytterligare beroende på deltagarantal. **Anmälan:** Senast 14/2 genom inbetalning av startavgiften Kr 80:— på pg SK Rockaden 55 32 55-1. Ange rating, klubb samt tel.nr. **Upplysningar:** Lennart Örnmarker 08/42 06 17, Sam Barth-Croon 08/744 19 54.

Falköpings SS — Arne Berglunds Minnesturnering

Tid: 10-11/3, personlig anmälan i spellokalen 10/3 senast kl 10.00. **Spelplats:** Restaurang Ryttaren, Medborgarhuset, Falköping. **Spelform:** 7 ronder Monrad med varierande betänketid (30 min. spelare/parti, 2 t. och 1 t.). **Priser:** Vandringspris. 1500/750/400/200/100 + rating- och sakpriser. **Anmälan:** Senast 1/3 genom insättning av startavgiften Kr 60:— på pg Falköpings SS 13 96 3-4. Ange ratingtal. **Upplysningar:** Alf Kjellander 0515/332 95, Sten Johansson 0515/169 97.

Sollentuna SK — Påskturnering

Tid: 14-19/4. **Spelplats:** Folkets Hus, Rotebro. **Spelform:** Sanktionerade turneringar i klasserna I, II och III. 8-manna Bergergrupper. **Priser:** 300/250/200 per grupp. **Anmälan:** Senast 27/3 genom insättning av startavgiften Kr 130:— på pg Sollentuna SK 26 59 25-8. Ange rating, klubb och klass. **Upplysningar:** Lars Carlson 08/754 23 41, Bo Fröidh, 08/96 70 65.

Utländska turneringar

Lissabon: "I CLUBE TAP-AIR PORTUGAL International Open Torunament" 17-25/3, 9 ronder schweizer. **Upplysningar:** Portuguese Chess Federation (R. Sociedade Farmaceutica, 56-2°, 1199 Lisboa Codex, Portugal.

Lugano: "9th International Chess Open Torunament" 2-11/3, 9 ronder schweizer, Elo min. 2100. **Upplysningar:** Miss Lorenza Arrigoni, via Sorengo 6, CH 6900 Lugano.

Öppna SM och JSM

1984 års öppna SM-tävlingar spelas i Göteborg med början Långfredagen den 20/4.Utförlig inbjudan i nästa nummer av TFS.

SS Manhem

*

BOKNYTT

Paul Lamford: Albin Counter-Gambit. 1. d4 d5 2. c4 e5!?. B.T. Batsford (88 s., 120 diagram, figur.not.) **Pris:** £ 5.95.

Lamford, OS-lagspelare för Wales 1982, har gjort en nyttig sammanställning av denna gamla "överraskningsöppning", nu med ovanligt mycket nytt trots det begränsade utrymmet. Svart vinner nog inga chocksegrar längre om vit försvarar sig förståndigt. Roligt att författaren uppmärksammat Sthig Jonassons monografi i ämnet. Hittills har man oftast ohämmat knyckit ur hans spelöppningsböcker utan att ange källa.

EU

Edition Olms

Neue Wiener Schachzeitung (1923-38, 1948-49). **Pris: DM 1298** (förbeställning DM 998 ända till juni 1984).

Nu finns hela Wiener Schachzeitung i nytryck, starkt och elegant inbundna i sammanlagt 16 band. Den nya "hälften" omfattar 8 band och 7253 sidor. Priset är ungefär detsamma som man får betala för originaltidsskrifterna, som ofta är i dåligt skick när de nån gång uppenbarar sig på marknaden. Det är inte ofta... Olms resurser tycks outtömliga. Vad sägs om Deutsche Schachzeitung 1846-1944? (allt före pausen 1944-50). Den kommer att utges i 6 omgångar, en per år, med början 1984, sammanlagt 39175 sidor.

EU

Björn Widén

Västtysk seger i Hallsberg

Västtysken Jörg Hickl vann med knapp marginal 19:e upplagan av den internationella juniorturneringen i Hallsberg före polacken Jacek Woda. Även i övrigt dominerades tättstriden av de utländska gästerna. Femma och bäste svensk blev Hallsbergs egen Stefan Marklund.

De båda på papperet bästa svenskarna — Ludvig Sandström, Lund och Thomas Engqvist, Örebro — fick en usel start och särskilt Engqvist kom sedan aldrig igång. Färg på turneringen satte däremot lågrankade skotten Mark Burgess samt de två norrlänningarna Malte Burwick, Kramfors och Björn Holmgren, Luleå.

Men för första gången blev det alltså västtysk seger i Hallsberg. 18-årige Jörg Hickl tog ensam hand om täten i den femte av de nio ronderna. Det var dock nära att han gjorde bort sig, när han i slutronden trodde sig "säkra segern" genom en snabb remi mot Lars-Erik Johansson från Grums.

Polacken Woda slog nämligen britten Gary Lane och gick därmed ifatt Hickl. Längre tycktes lotten få avgöra vem som skulle vinna och Hickl har egentligen Björn Holmgren att tacka för sin slutseger. Björn lyckades förvandla en förlorad ställning mot Ludvig Sandström till remi och på så vis fick västtysken en halv kvalitetspoäng mer än polacken.

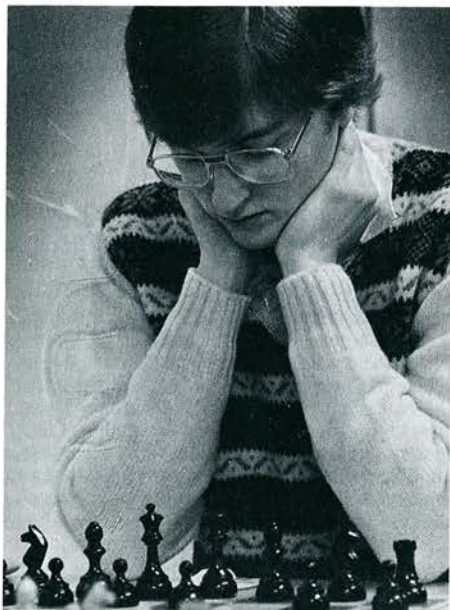
Nåja, en segrare skakas alltid fram. Värre är att skaka fram pengar till turneringen. I år såg det länge mycket kärt ut och i dagsläget vet ingen om det blir någon jubileumsturnering i Hallsberg nästa år. Ungdomskommitténs 25.000 kronor räcker inte långt, utan det gäller att redan nu börja jaga sponsorer. För det vore synd om våra svenska elitjuniorer skulle mista chansen att åtminstone en gång per år på hemmaplan få möta internationell konkurrens av bästa märke.

Men i dag vågar ingen säkert räkna med att Hallsbergs kommun än en gång ställer upp och ekonomiskt räddar arrangemanget. Fast kommunalrådet Siv Palmgren andades för all del viss optimism vid prisutdelningen. Hon hälsade nämligen alla hjärtligt välkomna tillbaka till Hallsberg nästa år!

Vad finns i övrigt att tillägga? Jo, att samtliga deltagare var mycket nöjda med arrangemangen på hotell Stinsen. Ett stort tack alltså till turneringsledaren Arne Nyberg, ungdomsinstruktören

Turneringledaren Arne Nyberg, tvåan Jacek Woda från Polen, "kranskullan" och kommunalrådet Siv Palmgren, trean Slobodan Vratonjic från Jugoslavien samt längst till höger årets segrare i Hallsberg, västtysken Jörg Hickl. Foto: Björn Widén, Örebro-Kuriren

19-årige Stefan Marklund från Hallsberg blev femma och bäste svensk. Hans bror Göran vann för övrigt turneringen för fem år sedan.

Lasse Bäckström, tävlingssekretariatet Bertram Anderson och Jan Carlsson samt — förstås — hotellpersonalen.

Nöjdast av alla var givetvis slutsegraren Jörg Hickl från Västtyskland:

— Kan man vara annat, när man vinner, sa han vid slutbanketten.

Resultat: 1. Jörg Hickl, Västtyskland 7 poäng; 2. Jacek Woda, Polen 7; 3. Slobodan Vratonjic, Jugoslavien 6; 4. Gary Lane, England 6; 5. Stefan Marklund, Hallsberg 6; 6. Mark Burgess, Skottland 5,5; 7. Jesper Nörsgaard, Danmark 5,5; 8. Malte Burwick, Kramfors 5,5; 9. Björn Holmgren, Luleå 5,5; 10. L-E Johansson, Grums 5,5; 11. Jan Lundin, Karlskoga 5,5; 12. Ludvig Sandström, Lund 5,5; 13. Berge Östenstad, Norge 5; 14. Robert Callergård, Solna 5; 15. Johan Qvist, Holland 5; 16. Harald Casagrande, Österrike 5; 17. Ivan Collin, Frankrike 4,5; 18. Mikael Sixtensson, Fritsla 4,5; 19. Jonathan O'Connor, Irland 4,5; 20. Johan Eksmyr, Eksjö 4; 21-22. Kari Pulkkinen, Finland och Luis Galego, Portugal 4; 23. C-G Lindholm, Göteborg 4; 24. Johan Sittenfeld, Märsta 4; 25. Bengt Zöller, Malmö 4; 26. André Hirzel, Schweiz 4; 27. Mikko Alava, Finland 4; 28. Ove Nilsson, Lund 3,5; 29. Anders Östlund, Umeå

3,5; 30. Mahmut Sahin, Turkiet 3,5; 31. C-F Johansson, Värberg 3,5; 32. Alan Yong, Wales 3; 33. Thomas Engqvist, Örebro 3; 34. Krister Jönsson, Örebro 3; 35. Serge Costa, Belgien 2,5; 36. Camille Wians, Luxemburg 0,5.

Blixten: 1. K Pulkkinen, Finland 9,5 poäng; 2. Curt Gruvaeus, Örebro 9; 3-4. B Östenstad, Norge och Jörg Hickl, Västtyskland 7,5; 5. S Vratonjic, Jugoslavien 6,5; 6. Göran Marklund, Hallsberg 6. Ett 40-tal spelare ställde upp i blixturneringen. Stefan Marklund vann B-finalen och i C-finalen delade pappa Bengt andrapriset! En riktig schackfamilj, Marklunds från Hallsberg.

(Ett antal partier från Hallsberg i nästa nummer av TfS. Red.)

VM-kvalificeringarna för damer

Som meddelades i TfS/10-83 slutade matchen Semonova-Ioseliani 5 ½-4 ½ medan matchen Levitina-Alexandria gick till förlängning.

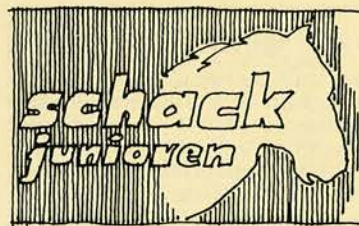
Särspelet blev lika jämt som huvudmatchen, Levitina vann det elfte, Alexandria det tolfte och det trettonde partiet slutade remi. Avgörandet föll i fjortonde och sista partiet, Levitina vann och fastställde därmed slutresultatet till 7 ½-6 ½.

Damernas kvalificering har genomgående kännetecknats av skarpt spel, vilket även framgår av antalet vunna partier. Rent märkligt utvecklade sig matchen Semonova-Ioseliani, i vilken Semonova vann 5 partier, Ioseliani 4 och endast ett parti, det nionde och näst sista, slutade remi! Levitina — Alexandria var ibland något fredligare inställda men inte mycket, 4 remier på 14 matcher och 5 resp. 4 vinstpartier.

Överhuvudtaget var det snärtigt spel i matcher, Levitina prövade redan i tredje partiet en Budapestgambit (!) med remi som resultat. TfS återkommer i nästa nummer med ett urval.

Tidskrift för Schacks Kamratförbund

Årsmöte onsdagen den 4/4 kl 18.00 i Schackspelets Hus, Haga Kyrkogata 3, Göteborg.
Alla schackvänner välkomna!

Box 126
452 01 Strömstad
tel. 0526/136 09
Nr 1/84

Sponsorer

I samband med turneringen i Hallsberg höll UK ett möte för att dra upp riktlinjerna för 1984/85. Den genomgående stora frågan för UK idag är bristen på pengar. Det vi vill göra matchar inte alls det vi har råd att göra! Som ett exempel kan jag nämna att Sveriges Schackförbund i år inte har råd att skicka en representant till kadett-VM i Frankrike i april! (Om det inte dyker upp en sponsor, förstås...) Även den traditionella Hallsbergsturneringen har problem. I år bidrog UK med 25.000:— och Hallsbergs kommun med ungefär lika mycket. Men ställer kommunen upp även nästa år? Om inte, vad händer?

Två kampanjer

Under 1984 kommer vi att satsa en del på propagandan till juniorerna. Redan i samband med skollag-SM så kommer samtliga spelare att gratis få ett ex av SCHACKjuniorerna! Dessutom kommer de äldre spelarna att få "hela" TfS nr 2/84. Förutom detta delar ungdomskommittén ut 100 gratisprenumerationer till juniorer runt om i landet. Distrikten sköter detta.

Även till hösten, i samband med skolstarten, kommer vi att satsa en del på att sprida TfS. Om vi skall ha fyra ungdomssidor så bör vi ju också ha många läsare!

TfS-frågan

På annan plats i detta nr av TfS tar vi upp frågan om tidskriften till alla medlemmar. Detta skulle då även gälla för juniorerna. Om det genomförs kommer det att innebära att det blir jättefina möjligheter att nå ungdomen med information och schackskolning. Men hur mycket är en junior beredd att betala i medlemsavgift? Det är ju det som är det stora problemet. Själv tror jag att det inte behöver bli särskilt dyrt. Arbetsgruppen SSF-TfS är öppen för alla förslag!

Lars Åke

Talangjakten 31 mars:

Den största knattetävlingen

TV-tävlingen har fått ett nytt namn. Det finns inte längre något samband med TV och därför har vi ändrat namn till **Talangjakten**. Det är i denna jättetävling landets yngsta schacktalanger skall drabba samman.

Alla som varit med tidigare som ledare eller spelare kan intyga hur trevlig finalen i Stockholm varit. Det har gått två ledare per spelare (föräldrar?) och det har varit både trångt och varmt. Mitt i alltihop sitter tioåringarna och spelar schack. Nervösa föräldrar, bortsatta damer, glänsande kombinationer, skratt och tårar, lek och allvar, ja allt finns där! Tala om att schack ser tråkigt ut! För dessa tioåringar är schack det roligaste som finns!

Ordna kvältävlingar!

Varje schackklubb eller skola kan när som helst och med vilket spelsystem som helst anordna kvältävlingar fram till 25 mars. Då vill UK senast ha anmälan.

Varför inte försöka göra kvältävlingen till **schackpropaganda** på din ort? Spela tävlingen på biblioteket, i skolan på skoltid till exempel. Säkert skulle de komma många intresserade att titta.

Varje klubb har rätt att sända minst en representant. Sedan ytterligare en spelare per 25 deltagare. Spelarna skall vara födda 1973 eller senare.

Glöm inte att varje klubb som tänker anordna en kvältävling måste sända in en förhandsanmälan till UK så att vi kan räkna ut antalet diplom.

Gör Stockholmsresan till årets höjdpunkt för en junior i klubben!

Juniorgrädden

31 oktober gjorde riksinstruktören Lars Bäckström upp en ratinglista för spelare upp till 20 år med rating över 2100. På den finns tre spelare som är 18 år eller yngre. Känner du till fler skriv till Lars Bäckström SSF:s kansli.

1. Ludvig Sandström	Rockaden Malmö	2280
2. Ferdinand Hellers	Wasa Stockholm	2199
3. Malte Burwick	Kramm Kramfors	2116

Ny tävling för juniorer

I vår nya serietävling gäller det som i den förra att lösa vissa problem. Varje gång i nr 1, 2 och 3/84 kommer två diagram, där du får någon uppgift — inte alltid någon kombination! Denna gång blir det **inget handicap**, utan vi räknar rätt eller fel lika för alla upp till 18 år.

Lösningen till första etappen vill jag ha **senast 20 februari** till **SCHACKjuniorer, Box 126, 452 01 STRÖMSTAD.**

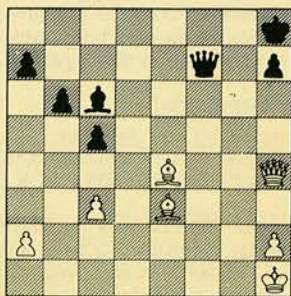
Vid varje etapp delar vi ut pris till etappsegraren. Dessutom får naturligtvis de bästa efter alla tre etapperna priser!

Denna gång har Du möjlighet att **välja pris**. Du har fyra möjligheter: 1. Prenumeration Tidskrift för Schack, 2. Erik Lundins bok Schackminnen, 3. Schackkassett med fyra träningspass, 4. Presentkort på 100:— hos ett schackförlag. Kom ihåg att ange alternativ!

Lycka till!

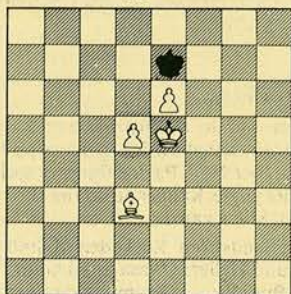
Uppgift 1

Normalt bör vit vinna när han ligger löpare över, men nu har han spelat sorglöst och råkar ut för en chock. Svart drar och avgör i några få drag!

Uppgift 2

Här kan naturligtvis svart ge upp omedelbart. Nu skall vi vara snälla mot svart och ge honom en springare att placera in så att han håller remi. Var skall springaren stå? Sedan drar vit! Ange några drag så vi ser att Du uppfattat idén rätt!

Glöm inte sportlovsläger!

Om Du har tänkt Dig iväg på ett sportlovsläger med schack och idrott är det verkligen hög tid att Du anmäler Dig nu! I år är det **fyra sportlovsläger** från Småland i söder till Arjeplog i norr. Alla juniorer födda 1970 och senare får delta och det ställs inga krav på att vara duktig i schack. Det viktiga är att lära sig mer.

Varje läger varar fem dagar med början söndag eftermiddag och slut fredag efter lunch. Läget i Arjeplog börjar på lördag och slutar på torsdag.

Här är tid och plats för samtliga läger:

12-17 februari på Visjögården i Kosta, Småland.

19-24 februari på Visjögården.

26 februari-2 mars i Gävle.

3-8 mars i Arjeplog.

Lägeravgiften är 500:— och innefattar mat och logi i fem dygn, dock ej resa.

Schackträningen anpassas till varje deltagares spelstyrka så att alla skall få utbyte av läget. Varje dag blir det motion och idrott.

Anmäl senast 14 dagar före till ungdomskommittén, Bastugatan 41, 117 25 Stockholm!

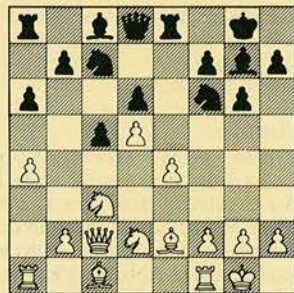
Miss i spelöppningen

Det går inte att tillräckligt betona vikten av att vara förberedd till en turnering. I detta parti från Hallsberg gör vit en olycklig sammanblandning av två varianter i **Benoni**.

Vit: **Serge Costa, Belgien.**

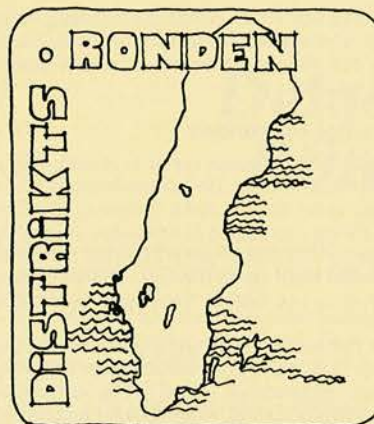
Svart: **Ove Nilsson, Lund.**

1. d4 Sf6 2. e4 c5 3. d5 e6 4. Sc3 e × d5 5. c × d5 d6
6. e4 g6 7. Sf3 Lg7 8. Le2 0-0 9. 0-0 Te8 10. Dc2 Sa6
11. a3? Sc7 12. Sd2?? a6 13. a4.

13. — Sf × d5! 14. S × d5 S × d5 15. Sc4 Sb4 16. Dd1
T × e4 0-1

I denna variant spelar vit Dc2 eller Sd2! Som Ove Nilsson så fint visar inte båda, då hänger löparen på e2.

Stockholms SF

Grand Prix för juniorer — en succé!

Hösten 1981 införde Stockholms schackförbund ett Grand Prix-system för juniorer. Förslaget kom från Lennart Brorson som är ordförande i Sollentuna SK och ledamot av förbundsstyrelsen. Ett av syftena var att ge en mer positiv uppmärksamhet åt den stora ungdomsverksamhet som bedrivs i Sveriges största distrikt och att knyta ihop alla tävlingarna som våra klubbar arrangerar under säsongen.

Juniorerna tävlar i olika GP-klasser baserade på åldersklass. Pågående säsong har vi följande GP-klasser: Gymnasiet f. 65-67, GP-klass 1 f. 68, klass 2 f. 69, klass 3 f. 70, klass 4 f. 71, klass 5 f. 72, klass 6 f. 73, klass 7 f. 74 och klass 8 f. 75 eller senare.

Varje årsklassvinnare i en GP-tävling tilldelas 15 GP-poäng, tvåan får 12 poäng, trean 10 och sedan får de närmaste 9....1 poäng. Ett undantag finns och det är vårt JDM, där segraren får 25 GP-poäng och sedan i en fallande skala ner till 1 poäng. JDM är ju den viktigaste tävlingen och samlar cirka 250 deltagare i Schackhuset på Hornsgatan 82 B. Varje säsong spelas ungefär 10 deltävlingar, där man summerar de sex bästa GP-tävlingarna i det slutliga sammandraget. Förra säsongen spelades GP-tävlingar i Kallhäll, Hallunda, Salem, Hässelby, Värberg och Vallentuna. De övriga GP-tävlingarna var JDM, JDM-blixt och JDM-snabb.

Grand Prix-finalen

I maj månad spelas den stora GP-finalen i Schackhuset. Då spelar de 10 främsta i varje GP-klass en

Fyra GP-segrare. Frv. Peter Bjarnehag, Carl-Fredrik Johansson, Fredrik Nordlund och Richard Wessman. Foto: Hans Svedbark.

Bergturnering (alla mot alla) i snabbschack. De tidigare uppnådda GP-poängen nollställs och finalen är helt avgörande för vem som skall bli årets GP-mästare. Är man riktigt flitig kan man kanske ta sig till finalen före några "stjärnor" som spelat för få GP-tävlingar under säsongen.

Topp och bredd

Målsättningen med Grand Prix är inte bara att kora distriktets bästa juniorer, utan också att bredda juniorschacket i Stockholm.

Därför har vi också två klubbävlingar ingående i GP. I aktivitetstävlingen får klubben en poäng för varje tävlingsdag som en medlem fullföljer. Den andra klubbävlingen gäller bästa klubb i finalen. Hallunda SK har vunnit aktivitetstävlingen två år i rad och Wasa SK har två in-teckningar i den ständigt vandrande jättepokalen som bästa finalklubb. Lagtävlingar ingående i breddtävlingen har arrangerats av Pjäsen, Rockaden och Täby.

Årets GP-mästare

Den första GP-säsongen 1981/82 blev mycket lyckad trots några "barnsjukdomar". Vi har sedan förenklad GP-systemet något och numera har vi nog funnit de rätta formerna för Stockholm Junior Grand Prix.

De stora GP-tävlingarna samlar cirka 200 deltagare och sammanlagt har juniorer från 32 klubbar deltagit.

Årets GP-final spelades med 90 deltagare och de olika klasserna vanns i fallande ålder av **Peter Bjarnehag**, Solna, **Carl-Fredrik Johansson**, Värberg, **Fredrik Nordlund**, Passanten, **Richard Wessman**, Åkersberga, **Måns Olsson**, Wasa, **Theodor Hellborg**, Wasa, **Johan Högberg**, Wasa, **Erik Sparve**, Wasa och **Erik André**n, Solna.

Schack i skolorna

Klubbarna i Stockholm bedriver inte bara ungdomsverksamhet i klubblokaler. Många klubbar har också gått in i skolorna och medverkar i den samlade skoldagen (SIA). SK Rockaden har just nu den största SIA-verksamheten i Stockholm med 42 timmar schack per vecka i 14 skolor. Sollentuna kommun har ingen egentlig SIA-verksamhet och därför har klubben istället satsat på kommunens fritidsgårdar. I år är det landslagslickan **Christina Nyberg** som är ledare för denna verksamhet i Sollentuna. Inte heller Botkyrka kommun har någon SIA, varför Hallunda SK arrangerar skolmästerskap varje år för alla elever både i lag och individuellt. Under hösten spelas lagmästerskapet och under våren det individuella skolmästerskapet i Björkhaga skola i Tumba. Dessa tävlingar är mycket populära och uppskattade. Det första lagmästerskapet arrangerades hösten 1980 och samlade 25 av 29 möjliga skolor! Det första individuella mästerskapet blev en stor succé

med cirka 600 elever, vilket måste vara Sveriges största kommunala schacktävling. Även Nacka, Solna och Vallentuna brukar arrangera skoltävlingar varje år.

Lagtävling för juniorer

Liksom Södra Småland spelar vi skollag-DM på skoltid i Schackhuset. 1982 samlade denna tävling 179 lag, vilket betyder cirka 750 elever. De flesta lagen tillhör den yngsta ålderskategorin (mellan- och lågstadiet) och av naturliga skäl har Stockholm alltid hållit sig väl framme i skoltävlingarna. Senast vann t.ex. **Gustav Vasaskolan** riksfinalen i Gävle.

Vår finaste tävling är nog juniorernas lagmästerskap, som spelas i fyra divisioner och sju grupper med sexmannalag. I våras deltog sammanlagt 84 lag i denna tävling, vilket betyder ungefär 500 aktiva juniorer. Div I består av 12 lag och här vann Solna före Rockaden och Wasa.

Schackhuset hotat

1969 flyttade vi från "potatiskällaren" i Gamla Stan till det kulturskyddade Gamla Bysis på Hornsgatan i samband med Junior-VM, som för övrigt vanns av nuvarande världsmästaren Karpov. Stockholms kommun vill inte längre hjälpa oss med hyran för Schackhuset, varför stadens kungar och drottningar hotas att bli hemlösa. Då schack är kultur borde även schackspelare kulturskyddas på något sätt. En av Schackhusets skapare, den nu avlidne **Bo Teddy Ladberg**, skulle vända sig i sin grav om han visste att Schackhuset hotas av mattsättning av stadens makthavare.

Hans Svedbark

Pia i radion

Måndagen den 9 januari intervjuades Pia Cramling i det pigga morgonprogrammet Nyhetsmorgon i P 1. Tillsammans med en reporter åt Pia frukost, pratade schack och om spelade schack! Pia uppmärksammades efter publiceringen av FIDE:s nya ratinglista. En schackspelande svensk kvinna i världsklass är inte vardagsmat.

I intervjun avslöjade Pia att hon studerar ryska och att hon inte tycker att det bara gäller att vinna i schack. Det är nästan lika viktigt att veta att man gjort sitt bästa, ansåg hon.

Sitt mest minnesvärda parti spelade hon mot Kortjnoj i London. Det blev remi, som vi minns.

Det spelades schack direkt i radion också. Det första direktsända i svensk radio? Så här gick det: **1. e4 e5 2. Lc4 Sf6 3. Sc3 Sc6 4. Da5?? Sxax5 5. upp-givet.**

Vi överläter åt läsaren att lista ut vem som hade svart och vit!

Jan Berglund

Delad seger i Rilton Cup

XIII Rilton Cup var speciell på många sätt.

— En regerande världsmästare kom, såg och segrade.

— 35 spelare med Elotal på startlinjen kompletterade med tre ungdomar utan Elotal. Ingen av ungdomarna tog under 50% och kommer att få fina Elotal till 1 juli-listan.

— Kanske sista gången tävlingen spelades på Schackhuset.

— Sista gången osäkerhet kommer att råda huruvida det skall bli någon Rilton eller inte. Den genom alla år generöse donatorn Dr. Tore Rilton gick bort i september 1983. I sitt testamente avsatte han en hel del pengar åt schacket. Rilton Cup får sin beskärda del, vilket tryggar en fortsättning av tävlingen.

Två spelare genomförde turneringen obesegrade och fick helt rättvist dela slutsegern. Axel Ornstein, som därmed gick upp på andra plats i Rilton Cups maratontabell, dvs jakten på Silverskålen, och juniorvärldsmästaren Kiril Georgiev, Bulgarien. Titelförsvararen Ralf Åkesson och de två toppseedade olympiaspelarna Tom Wedberg och Harry Schüssler samt världsettan på spinsidan, Pia Cramling, räckte inte till mot dessa båda herrar. De blev distanserade med en hel poäng. Tom Wedberg såg annars ut ha läget under kontroll efter 4 ronder. Han var då ensam utan poängför-lust. Men så kom 3 raka nederlag!

Turneringens största sensationer var annars de tre orankade spelarna. Att Ferdinand Hellers skulle ha goda chanser till en hyfsad placering var inte helt främmande. Men så bra! Och att Johan Ingbrandt och Paul Lichtenstein också skulle hamna på övre halvan var inte väntat. Ingbrandt och Hellers visade också i blixten att framgången inte var någon engångsföreteelse.

Bengt Lindberg brukar lyckas bra i Rilton. Så även denna gång. Han mötte mycket starkt motstånd och kunde faktiskt ha fått en IM-inteckning om han fått remi mot Georgiev i sista ronden. Nu blev han nervös och förlorade.

Ovanpå den 38 spelare starka A-gruppen kämpade 92 tappra i B-gruppen. De 130 spelarna kom från 9 nationer. Mest känd i B-gruppen var en av banbrytarna för den vilda spelöppningen Blackmar-Diemergambit, Josef Diemer. Detta schackoriginals helt på taktiska förvecklingar uppbyggda spel resulterade i 5 poäng efter 7 ronder. Sedan var det stopp.

Slutresultat:

IM Axel Ornstein SASS 7 (48½); IM Kiril Georgiev Bulgarien 7 (48½); IM Ralf Åkesson SASS 6 (47); IM Harry Schüssler Limhamn 6 (46½); IM Pia Cramling Passanten (WIGM) 6 (45); FM Christer Bergström Solna 6 (42); IM Tom Wedberg Wasa 5½ (48); Johan Ingbrandt Norrköping 5½ (47½); IM Dan Cramling Passanten 5½ (43½); Ferdinand Hellers Wasa 5½ (43); FM Thomas Ernst Limhamn 5½ (39½); FM Pavel Votruba Tjeckoslovakien 5½ (38); Bengt Lindberg Solna 5 (47½); FM Mats Sjöberg Rockaden 5 (38½);

Kiril Georgiev - juniorvärldsmästare och tillsammans med Axel Ornstein Rilton Cup-segrare. Foto: Hans Svedbark

Mats Carlson Wasa 5 (32); Christer Hartman Rockaden 4½ (45); Nils Törnblom Hägersten 4½ (43½); Caspar Carleson LASK 4½ (43½); FM Michael Wiedenkeller Rockaden 4½ (42½); Paul Lichtenstein Kristallen 4½ (40); FM Vaclav Pacl Tjeckoslovakien 4½ (37½); FM Thomas Welin SASS 4½ (35).

Allmänklassen

Bengt Sjödin SASS 7 (47½); Omer Ekić Jugoslavien 7 (46½); Werner Nicolai Västtyskland 7 (46½); Romuald Grzelak Polen 7 (45½); Gunnar Hjorth Sundsvall 7 (41); Bertil Westin Kamr Göteborg 6½ (47); Tor Ericson Passanten 6½ (44); Lars Wikström SASS 6½ (42); Åke Löwbeer Kristallen 6½ (41½); Jan Ström Vällingby 6½ (39½).

Rilton Cup avslutades med en blyttturnering. 86 deltagare delades in i 11 kvalgrupper.

A-final: 1) Welin 11, 2) Ingbrandt 10½, 3) Olsson 10, 4) Hellers 9½, 5-6) Jan Johansson, Carlsson 8½, 7) Ornstein 8, 8-9) Robert Bator, Dan Cramling 6½, 10) Åkesson 6, 11-12) Löwbeer, Angantýsson 4½, 13) Mikael Berg 3½, 14) Peter Ryman 3.

Nr 19 SICILIANSKT

Axel Ornstein — Wolf-Dieter Paust

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 Sf6 4. Sc3 c×d4 5. S×d4 a6 6. Lg5 e6 7. f4 Db6 8. Dd2 D×b2 9. Tb1 Da3 10. f5 Sc6 11. f×e6 f×e6 12. S×c6 b×c6 13. Le2 Da5 14. 0-0 Le7 15. Kh1 0-0 16. Sd5 D×d2 17. S×e7† Kf7 18. L×d2 K×e7 19. e5 Se4 20. e×d6† Ke8 21. Lh5† g6 22. T×f8† K×f8 23. Lh6† Kg8 24. Lf3 S×d6 25. Lf4 Sb5 26. L×c6 Ta7 27. c4 Tf7 28. c×b5 T×f4 29. b6 Tf2 30. a4 Ta2 31. Kg1 Tc2 32. b7 L×b7 33. L×b7 Tc4 34. Ta1 a5 35. La6 Tc2 36. Te1 Kf7 37. Te5 1—0

Nr 20 DAMGAMBIT

Johan Ingbrandt — Vaclav Pacl

1. d4 d5 2. c4 d×c4 3. Sf3 Sf6 4. e3 e6 5. L×c4 c5 6. 0-0 a6 7. a4 Sc6 8. Sc3 Dc7 9. De2 Le7 10. d×c5 L×c5 11. h3 0-0 12. e4 Sd4 13. S×d4 L×d4 14. Td1 Le5 15. a5 Ld7 16. Ld2 Lc6 17. Ld3 Sd7 18. b4 f5 19. Tac1 Tae8 20. b5 a×b5 21. S×b5 Dd8 22. Lb4 f×e4 23. L×e4 Tf4 24. L×c6 b×c6 25. Sa7 T×b4 26. S×c6 Dh4 27. S×b4 D×b4 28. T×d7 Df4 29. Dc4 Dh2† 30. Kf1 Dh1† 31. Ke2 D×g2 32. D×e6† 1—0

Axel Ornstein. Foto: Hans Svedbark.

Nr 21 KUNSGAMBIT

Vaclav Pacl — N-G Renman

1. f4 e5 2. e4 e×f4 3. Lc4 h6 4. d4 g5 5. h4 d5 6. e×d5 Df6 7. Sc3 Lf5 8. De2† Se7 9. Sf3 Sd7 10. h×g5 h×g5 11. T×h8 D×h8 12. d6 0-0-0 13. d×e7 L×e7 14. Ld2 g4 15. 0-0-0 g×f3 16. D×e7 f×g2 17. L×f4 Lg4 18. Sb5 L×d1 19. S×a7† Kb8 20. L×c7† K×c7 21. Sb5† Ke8 22. Dd6 Dh6† 23. D×h6 g1D 24. Df4 Le2† 25. Kd2 Dd1† 26. Kc3 Del† 27. Kb3 L×c4† 28. K×c4 De6† 29. Kb4 Db6 30. c4 Sb8 31. c5 T×d4† 32. D×d4 Sc6† 33. Kc4 D×b5† 0—1

Nr 22 BENONI

Ernst — Sznapiak

1. e4 g6 2. d4 Lg7 3. c4 Sc6 4. d5 Sd4 5. Se2 c5 6. S×d4 L×d4

Nu har en Benoniställning uppkommit. Den svarsta löparen på d4 måste förr eller senare tillbaka till g7, vilket betyder tempoförlust.

7. Ld3 d6 8. 0-0 Sf6 9. Sd2 Sd7 10. Kh1 0-0 11. f4 e6 12. Sf3 Lg7 13. f5!

Efter detta drag kan svart inte befria sig.

13. — e×f5 14. e×f5 Se5 15. S×e5 L×e5 16. Dg4!

Tar fältet h4 från svarts dam.

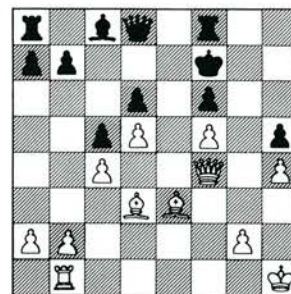
16. — h5

Desperation, men svarts ställning är strategiskt förlorad.

17. Dh3 Kg7 18. Tb1 g5 19. De3 f6 20. h4 Lf4

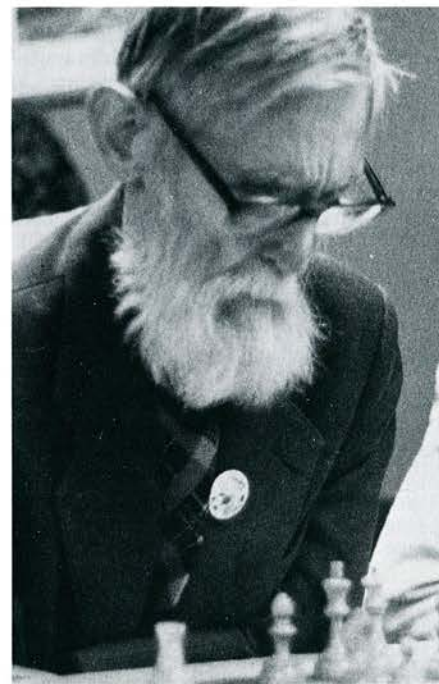
Tillåter det följande starka kvalitetsoffret men 20. — Kh6 gick inte för 21. h×g5† f×g5 22. f6 L×f6 23. De4 med matt.

21. T×f4 g×f4 22. D×f4 Kf7 23. Le3

23. — Ke7

Kungen försöker smita. På 23. — Th8 24. Te1 Df8 slår pjäsoffret igenom: 25. L×c5! d×c5 26. Dc7†

Josef Diemer — Blackmar-Diemergambitens främste anhängare. Foto: Hans Svedbark.

Kg8 27. Dg3† Dg7 28. Te8† Kh7 29. Te7! Denna vackra variant har Harry Schüssler funnit.

24. Te1 Kd7 25. L×c5! Ke7

Efter 25. — d×c5 26. Te6 måste svart offra damen för att inte bli matt.

26. La3 b6 27. e5 Kb7 28. c6† 1—0

Det följer 28. — Kc7 29. L×d6† D×d6 30. Te7†. Anm. för TFS av Thomas Ernst

Nr 23 PHILIDORINDISK

Mats Carlson — Paul Lichtenstein

1. d4 d6 2. c4 e5 3. Sf3 e4 4. Sg5 Sf6 5. Sc3 Lf5 6. g4 L×g4 7. Lg2 Sc6 8. Sg×e4 S×e4 9. S×e4 Le7 10. Tg1 0-0 11. Lh1 f5 12. Sc3 Lf6 13. Le3 Dd7 14. Sd5 Tae8 15. Dd2 f4 16. S×f4 Lg5 17. Ld5† Kh8 18. Sg2 Lh5 19. 0-0-0 T×f2 20. L×g5 Te×e2 21. Sf4 T×d2 22. T×d2 T×d2 23. K×d2 Lf7 24. Te1 h6 25. Le7 L×d5 26. c×d5 S×d4 27. Sg6† Kg8 28. Te4 Sf5 29. h4 S×e7 30. T×e7 Df5 31. h5 D×d5† 32. Ke3 D×h5 33. Te8† Kf7 34. Sf4 Dc5† 0—1

Nr 24 FRANSKT

Ferdinand Hellers — Nils Törnblom

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 a6 4. e5 c5 5. d×c5 Sc6 6. Sgf3 L×c5 7. Sb3 Lb6 8. Ld3 Dc7 9. Lf4 Sge7 10. 0-0 Ld7 11. c3 Db8 12. De2 Sg6 13. Lg3 Lc7 14. Tf1 Da7 15. a4 Db6 16. Sbd4 S×d4 17. S×d4 Se7 18. b4 Sc6 19. Dg4 S×d4 20. a5 Da7 21. c×d4 0-0 22. Lh4 f5 23. e×f6 ep Tf7 24. Tac1 Ld6 25. T×e6 Db8 26. L×h7† K×h7 27. Dh5† Kg8 28. f×g7 T×g7 29. Th6 Kf8 30. Th8† Tg8 31. Dh6† 1—0

Nr 25 SICILIANSKT

Thomas Ernst — Pia Cramling

1. e4 c5 2. Sf3 e6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sc6 5. Sb5 d6 6. c4 Sf6 7. S1c3 a6 8. Sa3 Le7 9. Le2 0-0 10. 0-0 Se5 11. Le3 b6 12. Db3 Sed7 13. Tfd1 Dc7 14. Tac1 Lb7 15. f3 Tac8 16. Dc2 Kh8 17. Dd2 Db8 18. Sc2 Tfe8 19. Lf2 Tg8 20. Le3 Ld8 21. g3 Le7 22. Kg2 Da8 23. Sd4 Se5 24. b3 Tc7 25. a4 Sfd7 26. Lg5 Lf8 27. h4 Sc5 28. Tb1 a5 29. Dc2 f6 30. Le3 g5 31. h×g5 f×g5 32. g4 Td7 33. Th1 Le7 34. Sbd5 Tf8 35. Th5 Sg6 36. Tf1 Sf4† 37. L×f4 T×f4 38. e5 Lf8 39. S×d6 L×d6 40. e×d6 T×g4† 41. Kh2 Tf4 42. Db2 Tg7 43. Sb5 Kg8 44. De5 Tf5 45. Dg3 Dd8 46. Th6 Tf4 47. Td1 Lc6 48. Sd4 Ld7 49. Lf1 Df8 50. Lh3 g4 51. f×g4 e5 52. Sb5 Se4 53. Dc3 Sf2 54. Tg1 Tf3 55. D×e5 T×h3† 56. T×h3 S×g4† 57. T×g4 Df2† 58. Kh1 Lc6† 0—1

Axel Ornstein — Ralf Åkesson

1. e4 c5 2. Sf3 d6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 e6 6. g4 Sc6 7. g5 Sd7 8. Le3 Le7 9. h4 0-0 10. Le2 a6 11. f4 d5 12. e×d5 e×d5 13. Dd2 Sc5 14. 0-0-0 Da5 15. Kb1 Sa4 16. S×a4 D×a4 17. c3 S×d4 18. L×d4 Lf5† 19. Ld3 L×d3† 20. D×d3 Tfe8 21. f5 Lf8 22. f6 g×f6 23. Thg1 Te4 24. g×f6† Kh8 25. Dd2 1—0

Jan Berglund

Mycket att lära på Växjö-kurs

Sedan flera år har Södra Småland haft god kontakt med Jugoslavien genom den jugoslaviska invandrarcolonin i Växjö. Bl a är det tack vare dessa kontakter som så många svenskar kan åka billigt till den stora lagtävlingfestivalen i Pula varje år.

Som ett av många led i detta schackutbyte arrangerade Sveriges Schackförbund och Teleborgs Schackklubb med hjälp av våra jugoslaviska vänner en domarkurs i Växjö 25-27 november.

Domar- och tävlingsledarkurser är en eftersatt bit i svenskt schackliv. Visst har det funnits sådana förr. Men på senare år har det varit tunt. Speciellt skrämmande med tanke på att det internationella utbytet ökat lavinartat de senaste 10 åren. Betecknande nog betraktar Jugoslaviska schackförbundet Sverige som ett U-land på domarsidan.

Utbildning

I Jugoslavien finns det fyra kommittéer inom schackförbundet. De sysslar med korr, problem, elitschack resp. domarfrågor.

Domarna är liksom spelarna indelade i klasser. I varje klass måste de döma minst en viss tid för att ha möjlighet att avancera. Efter 1 år i klubben kan du bli klubbdomare. Du måste vara klubbdomare minst 1 år för att bli distriktsdomare. Sedan tar det två år fram till regionsdomare. En förutsättning är att du tagit studentexamen. Därifrån 3 år till riksdomare. Efter ytterligare 2 år kan kommittén söka internationell domarstatus åt dig. Minimiåldern för domare är 18 år.

Utbildningen mellan varje steg är olika. Klubbdomaren går en kurs på 3 dagar=25 timmar medan förbundsdomaren får gå 8-10 dagar=40-60 timmar. Muntliga och skriftliga prov med många praktiska exempel skall därefter klaras.

En jugoslavisk domare måste också vara schackspelare. Tex en nationell domare måste vara minst klass II-spelare. Då skall tilläggas att de jugoslaviska klasserna för spelare går från klass IV och uppåt.

Domarförbund

Behovet av domare är stor i Jugoslavien. Totalt har de cirka 1000 utbildade varav cirka 50 är IA (Internationella domare). Dock ej alla aktiva. Detta kan ni jämföra med Sveriges två IA, Lars Bäckström och jag själv. Men nu finns det fler tävlingstillfällen i Jugoslavien. De har ett 100-tal nationella och internationella tävlingar per år. De cirka 40 internationella tävlingarna döms enbart av IA.

Domarförbundet, dit man betalar en medlemsavgift förutsatt att man klarar proverna och får sin domarlicens, skolar upp nya schackdomare, arrangerar domarkurser, seminarier, etc, tar ut domare till olika tävlingar samt föreslår IA-pretendenter. Alla domarupdrag bedöms. Vid dåligt agerande kan det bli skriftliga påpekanden, avstängningar och t o m ekonomiska sanktioner.

Vad som ingår i en domares uppgifter återkommer jag med i nästa nummer. Det är meningen att jag skall hålla i en domarspalt i TFS och ni är välkomna till vår frågelåda med kniviga och kvistiga fall så skall jag lösa dem åt er!?!

Stort intresse

Intresset för domarkursen i Växjö var stort. Inte mindre än 57 deltagare kunde tas emot. Då hade man ändå p g a inkvarteringsmöjligheterna sagt ifrån till en del. Dessutom kunde intresserade i nordigaste Sverige inte delta p g a det långa avståndet. Men hav tröst! Det lär bli fler möjligheter. Vi skall väl inte hålla till på U-landsnivå så länge till.

Föredömlig kursledning med de tre IA Lars Bäckström, Dragutin Djaja och Vladislav Zljivic i spetsen gjorde helgen intressant. Men det största tacket skall dock riktas till Pavle Baic, Växjö, som gjort ett jättearbete för att få till stånd kursen och sedan se till att allting fungerade. Utmärkt tolk: Dragutin Dolenc.

Den nattliga domarblitzen slutade efter 7 ronder: 1-3) Rolf Lekander, Växjö, Per-Åke Jansson, Eskilstuna, och Dragutin Dolenc, Malmö, 6 poäng, 4-6) Jan Berglund, Saltsjöbaden, Per Sundelius, Visby, och Ronald Heidefors, Växjö, 5, 7) Hans Svedbark, Täby, 4½. 32 deltagare. Blixten spelades efter ett jugoslaviskt schweizersystem, som kursdeltagarna samtidigt fick lära sig lotta. I övrigt behandlades Harkness och Monrad.

JÄRNVÄGSSCHACK

Nordisk järnvägsmästerskap i korrespondenschack, med två spelare från vardera av de fyra skandinaviska länderna, har nyligen avslutats. Segrare blev stockholmaren Arne Stagnes som med 6 segrar och en remi kom 1½ poäng före närmaste man.

Paul Karlsson

Junior-EM till Valerij Salov

Årets Junior-VM avgjordes i Groningen, Holland, och efter 13 ronder stod Valerij Salov, Sovjet, som segrare på 10 ½ poäng.

Slutstriden blev mycket hård, framförallt mellan slutsegraren och den 16-åriga norrmannen Simen Agdestein. Bägge kämpade under hela turneringen i toppen och inför 12:e ronden låg de lika. Salov tog då ledningen genom seger över spanjoren Magern medan Agdestein spelade remi mot den svenske representanten Robert Bator. I sista ronden vann så de bägge huvudkonkurrenterna, Salov mot Miralles, Frankrike, och Agdestein mot Mika Ebeling, Finland.

Robert Bator startade lite tveksamt men spelade undan för undan upp sig och slutade på en meriterande delad 7:e plats efter seger i sista ronden mot Lars Schandorff, Danmark. 30 spelare deltog i turneringen.

Resultat: Salov, Sovjet, 10 ½ poäng, Agdestein, Norge, 10, Howell, England, 9 ½, Stohl, Tjeckoslovakien, 8 ½, Arlandi, Italien, Peelen, Holland 7 ½, Bator, Sverige, Horwath, Ungern, Schandorff, Danmark, 7 ½ etc.

(Robert Bator skriver om JEM i nästa nummer av TFS. Red.)

Örebromästerskapet

Thomas Engqvist vann mycket klart årets öppna Örebromästerskap. Titelförsvaren Curt Gruvaeus, som vunnit fyra av de fem senaste åren, distanserades med hela två poäng. Curt bärgade ändå andraplatsen, men bara med mycket knapp kvalitetsmarginal.

ÖM spelades även i år som en 10-rondig Monrad med en spelrond i veckan. Trots Engqvists överlägsna seger var tätstriden länge mycket oviss och dramatisk. Juniorerna Jan Hjerpe och Krister Jönsson samt länge ensamt ledande Leo Vojnov bidrog i hög grad till att sätta färg på turneringen.

Engqvist enda förlust kom mot Vojnov, medan Gruvaeus nödgades notera nollor både mot slutsegraren och juniorerna Hjerpe och Jönsson.

Fjölärstvåan, 73-åriga veteranen Nisse Hjort, blev i år "bara" 10:e man. Fjölärstrea Lennart Johansson hamnade på 16:e plats. Och en av förhandsfavoriterna — Peter Fransson, svensk juniormästare för några år sen — blev inte bättre än nummer 13! 30 man ställde upp och så här såg prislistan ut i toppen:

1) Thomas Engqvist, Vällingby 9 2) Curt Gruvaeus, Örebro 7 3) Kent Petterson, dito 7 4) Jan Hjerpe, Ervalla 7 5) Leo Vojnov, Örebro 6,5 6) Krister Jönsson, dito 6,5 7) Åke Karlsson, dito 6 8) Lennart Fransson, dito 6 9) Patrik Larsson, dito 6 10) Nisse Hjort, dito 5,5.

Björn Widén

Schackmagasinet

I decembernumret kunde man hälsa S-G Samuelsen välkommen igen i sin gamla roll som kommentator av månadens parti. Mer fick inte plats i det av "besparingsskäl" halverade programmet — med undantag för lösningen av föregående månads tävlingsuppgift — alltför svår kanske, eftersom endast en korrekt lösning inkommit: från redaktören av TFS' problemspalt, Lennart Larsson. Han är väl egentligen överkvalificerad?

Så här såg problemet ut, emellertid: Vit: Kd8, Bb5, h2. Svart: Ka7, Ba6, b7. Vit vinner. 1. b6† Kb8 Här bör kungen stå. När kantbönderna gått i dam, blir det ju patt, eller...? 2. h4 a5 2. h5 a4 3. h6 a3 4. h7 a2 5. h8D a1D Nu måste vit söka vinna ett tempo. 6. Df8 Da3 7. De8 Da4 8. De5† Ka8 9. Dh8 och nu duger inte Dal och inget annat heller.

*

Så till månadens parti, som hämtats från den stora turneringen i Djakarta strax före jul. Världstrea möter indonesisk FIDE-mästare.

Nr 27 FRANSKT

L. Ljubojevic — R. Gonawan

1. e4 Hur ska svart lägga upp spelet? frågar SGS. Det måste väl bli en kamp på det psykologiska planet; jugoslaven är ju den klart överlägsne i fråga om spelstyrka. Hur svart lyckas blir man snart i tillfälle att se. 1. — e6 Alltså Fransk, och det ska bli en intressant variant... 2. d4 d5 3. Sd2 Tarraschvarianten. Det allra vanligaste är ju annars Sc3 med flera svarsdrag att välja på för svart. 3. Sd2 övergavs av Tarrasch när han trodde sig ha upp-täckt att svarsdraget 3. — c5 ger vit bekymmer. På 1930- och 40-talen kom draget igen mycket tack vare Botvinniks analyser. 3. — Sc6 Det är ett udda drag, typiskt Nimzowitsch, men jag vet inte om han ligger bakom det. 4. Sf3 Sf6 De bästa dragen enligt teorin. 5. e5 Sd7 Dags att göra upp en spelplan nu. 6. Le2 Det teoretiskt gångbara är 6. Sb3 jämte Lb5 för att aktivera damflygeln. Vit vill emellertid spela psykologiskt och så lugnt som möjligt. För svart gäller det däremot att skapa förvecklingar. 6. — f6 Angrepp på centrum! 7. e×f6 Tvunget. 7. — S×f6 8. 0-0 Ld6 9. c4 0-0 10. a3 Kh8. Partiet befinner sig fortfarande i en uppbyggnadsfas. Vit tänker aktivera damflygeln och svart nöjer sig med ett avvaktande drag. 11. b4 Hotar tränga fram till b5. Nu står kampen om fältet e5. 11. — a6 Framstötten b4 — b5 förhindras ej, men kompenseras av öppen svart a-linje. 12. Lb2 Riktat mot e5. Svart får avvakta: 12. — Ld7 13. Ld3 Vit har terrängfördel och känner sig troligen ganska nöjd med läget. 13. — De8 Svart måste göra något och är kanske på väg mot kungsflygeln med damen.

14. Se5 Vit besätter det kritiska fältet e5. Vad göra för svart? 14. — d×c4 Ger lite mer utrymme. 15. S×d7? Ett svårbegripligt drag: vit byter sin dominerande springare mot en passiv löpare. 15. — D×d7 16. S×c4 Tad8 Svart har fått en linje och en bonde att angripa. 17. De2 Nu följer en överraskning: 17. — S×d4! Ett pjäsoffer som vit knappast kan anta. Efter 18. L×b4 L×h2† 19. K×h2 D×d4 får svart "fria tyglar". 18. De1 b5 Svart har bonde mer och kan gå fram både i centrum och på damflygeln. 19. S×d6 D×d6 20. Td1 Vit har löparpartiet och möjligheter men det är svarts drag: 20. — Sg4 21. f4 Enda draget. 21. — T×f4 Nu har svart vunnit två bönder... 22. Dh4 Matthot även här! 22. — Se2†! 23. L×e2 Db6† 24. Kh1 T×d1 25. T×d1 Sf2† 26. D×f2 D×f2

0-1.
E.U.

Michael Wiedenkeller

Rockadens avfart

Efter vår lyckade match mot Lissabon i Europacupens första rond tyckte ödet att vi var mogna för större uppgifter. Motståndare blev sovjetiska mästarlaget Burevestnik, antagligen världens bästa lag.

Nu hade de inte med sina allra bästa, Smyslov, Psachis och Balasjov, men deras ersättare var inte direkt dåliga...

Själv fick jag möta Georgadze, och jag tror inte att någon beskyller mig för fåfänga om jag visar hur det gick:

Nr 28 SICILIANSKT

M. Wiedenkeller — T. Georgadze

1. e4 c5 2. Sc3 Sc6 3. g3 g6 4. d3 Lg7 5. Lg2 d6 6. f4 e6 7. Sf3 Sge7 8. 0-0 0-0 9. Le3 Sd4 10. Tb1

Planen är att rulla fram pjäserna i centrum med Se2, c3, d4. Då måste b2 vara garderat.

10. — b6!?

Detta draget kände jag inte till, men det har spelats några gånger under den senaste tiden. Om jag förstod Georgadze rätt hade Karpov vunnit snabbt med den här varianten i en turnering i Västtyskland. Georgadze hade där varit Karpovs medhjälpare, och dessutom tagit andraplatsen efter världsmästaren.

Idéen är att försvåra vits framstöt, fältet e4 och diagonalen h1-a8 är viktiga.

11. Se2 S×f3† 12. L×f3 Lb7

Nu blev jag osäker, om vit spelar på c3-d4 så kontrollerar svart bara med f5 och e4 blir mycket svagt.

Därför valde jag att ändra plan, och försöker ta terräng på kungsflygeln.

13. g4 f5 14. Sg3 Dd7

Det som nu följer måste betraktas som orutinerat. Jag såg inget sätt att komma vidare, och trots att jag vet bättre så drog jag på chans, jag såg inte om svart hade något, och orkade inte räkna efter!

Är det någon som känner igen situationen?

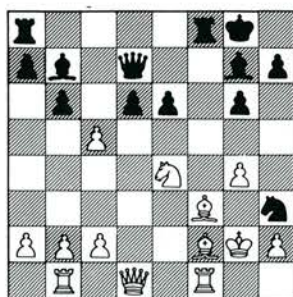
15. d4??

Svaret kom som en noshörning från klar himmel.

15. f×e4! 16. S×e4 Sd5!

Vid profetens skägg, vad har jag ställt till med? Vit är förlorad.

17. Lf2 S×f4 18. d×c5 Sh3† 19. Kg2

0-1

Här kan läsaren få söka efter den sovjetiska stormästarens fortsättning.

Jag har funderat mycket på varför det ska behöva vara så här. Vare sig man tittar på ishockey-VM eller kandidatmatcherna så är Sovjet överlägset. Visst är de heltidsspelare, men finns det inte sådana i väst?

Jag tror att mycket av förklaringen till Sovjets framgångar ligger i deras vetenskapliga inställning. Tränare, läger, uttagningsturneringar — är det enbart en ekonomisk fråga?

Förutom de rent schackliga aspekterna måste man vara fysiskt och psykiskt stark. Att springa i skogen är nog bättre förberedelse än att sitta och analysera innan partiet. Psykologiska sidan består av att undersöka sina egna svagheter, att styra in spelet i ställningstyper man gillar, att ha självförtroende.

För den som är intresserad kan jag starkt rekommendera två böcker: "Chess for Tigers" av Simon Webb och "Psychology in chess" av Nikolaj Krogius.

Nu finns det ju de som lyckas bra även mot sovjetiska spelare. I vår match spelade både Roland Ekström och Bo Kyhle jämnt med sina motståndare.

Nr 29 TORRE

Ekström — Taimanov

1. Sf3 Sf6 2. d4 e6 3. Lg5 h6 4. L×f6 D×f6 5. e4 b6 6. Ld3 La6 7. L×a6 S×a6 8. 0-0 Le7 9. De2 Sb8 10. Sc3 0-0 11. Tad1 c6 12. e5 Dg6 13. Se4 a5 14. Td3 Sa6 15. Sfd2 f5 16. e×f6 e.p. L×f6 17. Sc4 b5 18. Se5 L×e5 19. d×e5 Tf4 20. Sf6† Kh8 21. S×d7 Sb4 22. Td6 S×c2 23. Dd2 Th4 24. Sc5 Dh5 25. h3 Tg8 26. f4 Sb4 27. S×e6 Df7 28. a3 Sd5 29. T×c6 Se7 30. Dd7 De8 31. Te7 Sf5 32. Tlc1 D×d7 33. T×d7 Te8 34. Tc6 b4 35. Tf7 b×a3 36. b×a3 Se3 37. S×g7 Tg8 38. Tcc7 a4 39. Ta7 1-0

En sak till vill jag poängtera innan jag bifogar resultatet.

Matchen var utmärkt arrangerad. Demonstrationsskådet vid varje bord, avskärmat spelutrymme och Harry Schüsslers förmåga att fånga det intressanta i ställningarna och förklara det för åhörarna.

Allt detta bidrog till att åskådarna strömmade till, det kändes inspirerande att vara schackspelare!

Rond 1

Ekström IM — Taimanov GM	0—1
Wiedenkeller — Georgadze GM	0—1
Björk — Kochiev GM	½—½
Sjöberg — Tjernin IM	0—1
Kyhle — Averkhin	½—½
Hartman — Schneider	0—1

Rond 2

Ekström — Taimanov	1—0
Björk — Georgadze	0—1
Sjöberg — Kochiev	0—1
Kyhle — Tjernin	½—½
Hartman — Averkhin	½—½
Adeberg — Schneider	0—1

Totalt: 3—9

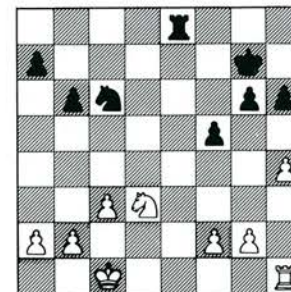

Bo Kyhle

Från matchen SK Rockaden - Burevestnik

Efter dålig slutspelsbehandling fick jag kämpa hårt för att inte bli helt överkörd. Följande ställning uppkom efter svarts 24:e drag.

Kyhle

Tjernin

Vit har en bonde mer och bör kunna vinna efter exakt spel. 25. Tel Vits 25:e drag är logiskt då ju materialet reduceras. Det kan dock ifrågasättas om just ett springarslutspel är så lätt att omsätta i vinst 25. — T×e1† 26. S×e1 g5 27. Sf3 Kf6 28. h×g5† h×g5 Svarts spelplan måste bestå i att hålla vit så sysselsatt på kungsflygeln att han inte kan avancera på damsidan 29. Kd2 g4 30. Sd4 Se5 31. b3 f4 Svart har nått sitt mål — terrängfördel på kungsflygeln 32. Sb5 Sc6 33. Kd3 Ke5 Svarts något bättre kungsställning försvårar också vits uppgift 34. Sd4 Se7 35. c4 a6 Svart kan bara vänta. Om vit spelar alltför optimistiskt på damflygeln har svart motspel genom g4-g3 åtföljt av Se7-g6-h4. Om bönderna på kungsflygeln försvinner är inte 3 bönder mot 2 på samma flygel någon garanti för vinst 36. b4 Sg6 37. g3 Här måste letas efter andra möjligheter! 37. a4 Se7 (37. — a5? 38. c5! b×c5 39. b×a5! med vit vinst!) 38. a5! och svarts läge är prekärt, t.ex. 38. — b×a5 39. b×a5 g3 40. f×g3 f×g3 41. Ke3 Kd6 42. Sb3 och svart får det svårare än i partifortsättningen! 37. — f×g3 38. f×g3 Se7 39. a4? Här är inte a4 lika bra längre då ju springaren på e7 kontrollerar damflygeln. Bättre är 39. a3, t.ex. 39. — a5 40. Ke3! (40. b×a5 b×a5 41. Ke3 Kd6!) och svart är nästan i dragtvång, 40. — a×b4 (40. — a4?! 41. Sb5 Sf5† 42. Kf2 Ke4 43. Sc3† Kd4 44. S×a4 K×c4 45. S×b6† och vit vinner) 41. a×b4 Sc8 42. c5 b×c5 43. b×c5 Se7 44. c6 Kd5! 45. Kd3 Sc8 och svart tycks kunna hålla ihop det hela. Åter till partiet! 39. — a5! 40. b×a5 b×a5 Dragserien är avklarad 41. Ke3 Kd6! De splittrade vita bönderna ger svart punkten e5 för kungen 42. Sb3 Ke5! 43. Sd4 (om vit slår på a5 följer 43. — Sf5†, t.ex. 44. Kf2 Kd4 och det är svårt för vit att komma vidare) 43. — Kd6 44. Kd3 Kc5 45. Kc3 Kd6 46. Kb3 Kc5 47. Se6† Kd6 48. Sg7† Ke5 Den svarta kungen står alltför starkt för att vit skall kunna vinna 49. Kc3 Ke4 50. Sh5 Ke5 51. Sg7 Ke4 52. Sh5 Ke5 53. Sf4 Sf5 54. Sd3† Kd6 55. Sf2 S×g3 Saken är klar! Det följde 56. Kd3 Kc5 57. S×g4 Kd4 58. Sf2 Sf1 med remislut.

Göteborgs-Tidningen bäst! Men vad säger Sveriges Radio-TV?

Hur rapporterar svenska massmedia om schack? Vad kan vi läsa i tidningarna och höra i radio och TV? Det är frågor som de flesta aktiva schackspelare ställt sig. Men det är inte bara de aktiva spelarna som tar del av schackrapporter i tidningarna. Spelet är så populärt att det når långt utanför klubblokaler. Den gång det har varit en "snutt" i TV eller en större artikel i någon rikstidning då uppmärksammas detta i vida kretsar utanför de "normala" klubbmedlemmarna.

Nu ställde jag mig alltså den frågan: Hur mycket rapporterar våra vanligaste massmedia om schack? För att göra undersökningen "rättvis" mot pressen valde jag en utländsk tävling och inte vilken tävling som helst. Det blev den som bland de flesta schackintresserade anses som 1983 års viktigaste: kandidatsemifinalen i London mellan Kortnoj-Kasparov och Ribli-Smyslov.

Varje rikstidning med självaktning håller sig med en egen schackspalt en gång per vecka. Men det var inte dessa jag var intresserad av i min undersökning. Det gällde den dagliga nyhetsrapporteringen.

Tio nyhetsmedia

I min undersökning valde jag ut sju tidningar, en radiokanal och TV:s båda kanaler. De sju tidningarna har som gemensam nämnare att de alla har en upplaga på över 100.000 ex. De är: **Dagens Nyheter**, **Expressen**, **Aftonbladet**, **Svenska Dagbladet**, **Göteborgs-Posten**, **Arbetet Väst** och **Göteborgs-Tidningen**. För radions del valde jag P1 och deras "tung" nyhetssändningar: Nyhetsmorgon 06-7.30, Morgonekot 7.30, Ekot 12.30 och 18.00. För TV:s del blev det naturligt att jag tog **Aktuellt** och **Rapport**.

Nu måste jag slänga in en brasklapp direkt: detta är ingen vetenskaplig undersökning! Det har varit omöjligt för mig att följa varje Eko-sändning i P1 t.ex. På samma sätt kan en och annan notis i tidningarna ha undgått mig. Men meningen med undersökningen har varit att räkna antalet rader som skrivits eller ord som sagts. Det är alltså akademiskt intresse. Det viktiga för mig har varit att ge en allmän värdering av vilken syn våra massmedia har på schackspelet och vilket nyhetsvärde en tävling som kandidatsemifinalen anses ha.

Resultatet

Betraktade massmedierna nu denna stortävling som värd att rapportera om? Det märkliga svaret, som vi kan se nedan, är både ja och nej! Någon sade allt och någon inget! Se själva:

Göteborgs-Tidningen. Den överlägset bästa rapporteringen. I G-T publicerades direkt samtliga partier, en del med kommentarer. Till och med när någon spelare begärt fridag fanns notis om detta. Rapport från VM-kvalet varje dag!

Göteborgs-Posten. Tidningen rapporterade regelbundet, ibland med partier.

Dagens Nyheter Tätt efter G-P med ungefär samma värdering. Däremot rapporterade man inga fridagar.

Svenska Dagbladet. Rapporten med partier kommenterade av Axel Ornstein, men långtifrån alla. Tyvärr alltför oregelbundet och nyckfullt.

Arbetet Väst (rikstidningen). Endast kortare notiser om resultat ibland. Aldrig partier. Hade faktiskt fler notiser om den då pågående turneringen i Indonesien, där Ulf Andersson var med.

Expressen. Endast kortare notiser om resultat.

Aftonbladet. Trots stort uppslagen artikel första dagen blev det en tumme. Endast sporadiska notiser. Rubriken i artikeln troligen skriven av en allmänreporter som talade om "hatmatch" mellan Kortnoj och Kasparov. Det borde ge minuspoäng.

Radions P1. Underkänt. Under de tre veckor spelet pågick i London hörde jag inte en enda rapport och inte en enda notis om resultat!

TV 1. Jag hörde eller såg ingenting om VM-schacket i Aktuellt. Underkänt.

TV 2. Även det underkänt. Rapporten i Rapport lyste med sin frånvaro!

Den stora och slående skillnaden mellan de olika nyhetsmedierna är hur olika bedömningen av schack som nyhetsvärde är på redaktionerna. Medan tidningarna i olika skala åtminstone ser det som sin plikt att informera sina läsare om resultatet anser uppenbarligen nyhetsredaktionerna på radion och TV:n att lyssnare och tittare inte har intesse av detta, VM till trots. Så olika kan det alltså vara! Var orsakerna till detta ligger vill jag inte spekulera i.

Bättre på radio/TV?

Det allvarliga i den stora slagsidan i värderingen av schack är att det just är radio och TV som är så dåliga. Radio och TV har med sin särställning i samhället en särskild plikt att vara heltäckande och allsidig. När det gäller schackspelet — om man nu ser det som sport, kultur eller något annat — anser jag att man sviker. Sveriges Schackförbund har ungefär 25.000 registrerade spelare, men antalet "allmänt intresserade" av schack torde ligga på minst det tiofubbla! Är då schack så ointressant att man inte ens anser det värt den minsta notis?

Kan man hoppas på en förbättring? Det är naturligtvis svårt att veta. Men för att åtminstone ge de ansvariga en chans att förklara sig har jag tillställt dem denna undersökning för en kommentar. Förhoppningsvis får vi svar, kanske redan till nästa nummer av TfS.

Lars Åke Karlgren

Schack i våra etermedia

Hur är svenskt schacks förhållande till etermedia för närvarande — och vad väntar man sig av framtiden? Det tycker jag är en viktig fråga och ett svar torde intressera TfS:s läsare.

Själv kan jag från Stockholms horisont konstatera att schack i **riksradions** nyhetsprogram förekommer mycket sällan. Det månatliga Schackmagasinet är sedan höststarten av budgetskäl nedbantat från en timme till en halv men är ändå något att vara tacksam för. I **TV** har schack inte synt till sedan Bo Teddy Ladbergs dagar. I **lokalradion** för Stockholm finns ingenting. Hoppas det är bättre ute i landet. Det kanske vi skulle kunna få veta...? Liksom om det finns några planer på förbättringar.

Man kan nu konstatera att **närradion** kommit för att stanna. En i Stockholm senaste halvåret körd programslinga omtalar att den sänder 48.000 timmar om året alla platser sammantagna mot Sveriges Radios 42.000 timmar i samtliga kanaler. I Stockholm sitter en kommitté och planerar kommande verksamhet inkl. en ytterligare sändare med möjlighet för denna föreningslivets speciella radio att fördubbla sitt utbud. kanske går det åt samma håll på andra platser?

En ännu snabbare utveckling väntas som vi alla vet **inom TV:s område** via kabel och satellit. Schack är ett lämpligt ämne för det nya lokala utbud som skall tillgodose de "trånga intressesektörerna" i samhället. Närradion har visat att även den icke kapitalstarke haft möjlighet att komma till tals. Det är främst initiativkraft och eldsjäl som behövs. Att vi redan har sådana inom schack har vår ungdomsverksamhet visat.

Planerar svenskt schack för denna framtid?

Per-Gösta Högborg

Jan-Peter Fendrich

Visst kommer datorn att slå världsmästaren!

Att påstå detta kan inte längre betraktas som särskilt kontroversiellt eller uppseendeväckande. Frågan är bara när datorerna blir tillräckligt snabba. Det kan ta 10, 20 eller rentav 30 år, men det kommer sannolikt att ske.

Detta är mitt svar till Paul Lindblom och till hans reaktion på efterskriften i boken "Botvinnik om schack" (TfS 9-83).

Efterskriften är en mycket enkel översikt i ämnet och ur den kan man inte dra några vidare slutsatser om schackdatorers framtida spelstyrka.

Det finns mycket riktigt typiska svagheter hos schackprogram, men vad man förlorar på karusellerna...

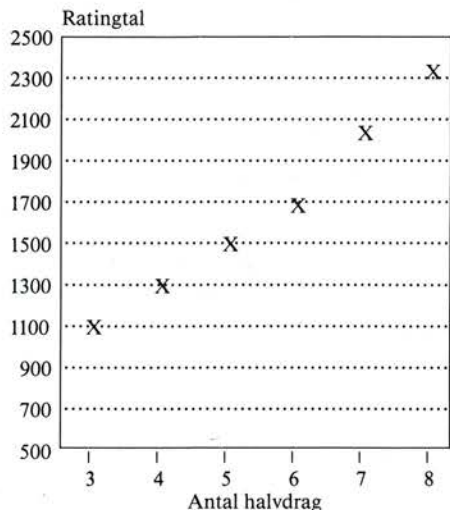
Det finns nämligen också typiska fördelar, jämfört med mänsklig förmåga. Några exempel:

- Att alltid (betyder **alltid**) hitta matt, pjäsvinst, enkla positionella fördelar etc. inom sin "horisont", vilken i dag kan vara 5 halvdrag för en schackdator i handels och 8 halvdrag för de bästa superdatorerna. Dessutom kan de räkna både 20 och 30 halvdrag vid serier av slag eller schackar, om det behövs.
- Att aldrig (betyder **aldrig**) drabbas av schackblindhet, nervositet, dålig form etc. Dessa faktorer påverkar ju våra resultat kanske mer än vad vi tror.
- Att inte ha någon annan övre gräns för sin förmåga än datorns kapacitet. Ökar datorns snabbhet med 5-6 ggr så kommer programmet att räkna ett halvdrag längre och därmed kunna addera 100-200 poäng till sitt ratingtal. Man kan också alltid öka spelstyrkan något genom att tillföra mer schack-kunskap till programmet (många bäckar små...).

Med ökad snabbhet hos datorerna blir de typiska svagheter mindre märkbara medan fördelarna förstärks. Man kan idag ganska tydligt se dessa svagheter hos de schackdatorer som finns i handeln, men de har blivit klart mindre påtagliga på

bara ett par år. Hos de starkaste datorerna (finns ej i handeln), med ett ratingtal på 2200-2300, är dessa svagheter synliga endast sporadiskt. Genom att räkna långt kan man alltså kompensera en primitiv positionsuppfattning. Är det inte detta Tal och Fischer lyckats med, men på en annan nivå?

Nedan följer ett diagram som visar sambandet mellan hur långt ett schackprogram räknar i halvdrag och dess ratingtal:

Uttestat av Ken Thompson (Bell Telephone Labs) på hans egen schackdator "BELLE", som möjligen är den bästa i världen just nu. Detta äger säkert giltighet även för andra schackprogram med liknande algoritm som BELLE, vilket de flesta har.

Antag att vi får fram en dator som är 200 ggr snabbare än idag (absolut ingen utopi). Då kan vi lägga till ca 3 halvdrag till dagens 8 (räkna med att en 5-6 ggr snabbare dator krävs för varje halvdrag). Detta ger åtminstone 500 extra ratingpoäng om vi kan extrapolera från diagrammet. Det är väl troligt att kurvan planar ut vid höga tal, men ingen vet förrän vi är där. Det finns dock stora marginaler att ösa ur.

Utöver detta kommer programmen att bli bättre oberoende av datorernas snabbhet, vilket kanske kan ge 100-500 ratingpoäng på 10 år. Det kan också bli betydligt mer. Tex ett program med förmåga att lära av misstag och framgångar skulle kunna innebära en revolution på området.

Sist men inte minst, så utvecklas just nu en ny generation av datorer med en helt ny typ av arkitektur (i Japan förstas). Vad detta kommer att inne-

bära är svårt att sia om, men det försämrar i alla fall inte datorns chanser att bli en bättre schackspelare.

Så huka dig Kasparov, eller vem det nu blir som först åker på pumpen mot en dator och samtidigt är världsmästare! Det dröjer nog 10-20 år innan detta blir verklighet, men jag skulle bara bli måttligt förvånad om det gick fortare.

Vi kan nog lugnt se fram emot nya spännande VM-matcher trots datorernas intåg. De tävlande kanske kommer med datorpreparerade spelöppningsvarianter. Något som väl närmast kan jämföras med materialets betydelse vid tex stavhopp och skidåkning. Det är ju ändå skickligheten som avgör i slutändan.

Ett svårare spørsmål är vad som händer med korrshacket och problemlösningstävlingar. Det är dags att ta ställning till dessa frågor redan nu.

Jan-Peter Fendrich
(en som redan hukat sig)

Lars Karlsson delad etta i Hastings

Lasse Karlsson gjorde en ypperlig insats i 1983/84 års Hastingsturnering och tog på de 13 ronderna 8 ½ poäng vilket gav delad seger med engelsmannen Speelman. Även inför sista rondan delade de ledningen och båda avslutade med vinster mot amerikanen Kudrin resp. kanadensaren Ivanov.

Karlsson besegrade Mestel, Hebden, Suba, Alburt och Kudrin och förlorade endast ett parti, mot ungraren Csom.

Resultat: Karlsson, Speelman 8 ½, Mestel 8, Ftacnik, Hebden 7 ½, Martin 7, Csom 6 ½, Kudrin, Short, Suba 6, Alburt, Ivanov 5 ½, Sax 5, Gurevich 4.

Elitjunior till Hamburg

SSF har fått en inbjudan från Hamburger SK att skicka en elitjunior till IV Emil-Dähne-Gedenktourner i Hamburg 8-17 juni 1984. Det blir en Berger-grupp med 10 deltagare, varav tre tyska. Du måste vara född efter 31.8.64. Klubben i Hamburg betalar kost och logi.

Är Du intresserad hör av Dig till riksinstruktör **Lars Bäckström** på kansliet Bastugatan 41, 117 25 Stockholm.

Bo Plato

Malmö Open

Sex partier — sex vinster!

Med den imponerande sviten blev Roland Ekström, SK Rockaden, Stockholm, segrare i den trettonde upplagan av Malmö Open, som traditionellt avverkades helgen före jul i Rådhus-hallen.

Den 27-årige internationelle mästaren, som numera bor i Schweiz, blev den andre genom tiderna att erövra full pott i denna populära och synnerligen underhållande tävling. Den förste var Harry Schüssler, Limhamns SK, och det skedde år 1981.

Ekström har på senare år spelat flitigt på kontinenten och han har utvecklat en säkerhet som i kombination med stor kampvilja inbringar många sköna poäng. I en tävling av det här slaget är som bekant alla "halvor" av vikt. Den här gången vägrade de tyngre än vanligt, eftersom särskilt Schüssler var på utmärkt spelhumör...

Malmö Open fick konkurrens av en tävling i Göteborg och det västsvenska inslaget var därför mindre än normalt. Ändå kunde man bokföra 184 startande. Bland dem fanns åtta internationella mästare med Tom Wedberg, Wasa SK, Stockholm, som den högst rankade. Sju nationer var representerade, och den sammanlagda prissumman uppgick till drygt 18 000 kr.

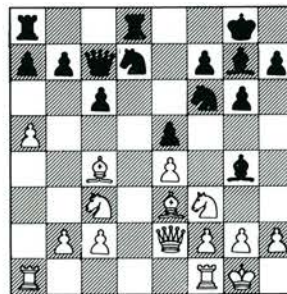
Tre remier var i första rondan den samlade poängförlusten för de 14 högst rankade. Det var Lars-Åke Schneider, Jönköpings SS, Thomas Welin, SK SASS, Stockholm, och Pia Cramling, SK Passanten, Huddinge, som tappade poäng mot respektive Per Larsson, Bollmora SK, Frantisek Jablonicky, Tjeckoslovakien och Bertil Westin, SK Kamraterna, Göteborg.

Ekström inledde med att besegra Jan Persson, Markaryds SK, efter trevligt angreppsspel:

Nr 30 JUGOSLAVISKT

Ekström - Persson

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. Le2 Lg7 5. Sf3 0-0 6. 0-0 c6 7. a4 De7 8. a5 e5 9. d×e5 d×e5 10. Lc4 Td8 11. De2 Lg4 12. Le3 Sbd7

13. L×f7! K×f7 14. Sg5! Ke7 15. Dc4 Tf8 16. f3 h6 17. Sb5 Db8 18. Lc5! S×c5 19. D×c5! Kd8 20. f×g4 h×g5 21. Tad1! Ke8 22. Sd6! Kd8 23. Sf5! Sd7 24. De7! 1—0

Schneider kom tydligen snett redan från början för i andra rondan villade han bort sig redan i öppningen mot Curt Gruvaeus, Örebro SS och gav som vit upp redan efter 17 drag (när hände det senast?):

Nr 31 JUGOSLAVISKT

Schneider — Gruvaeus

1. e4 d6 2. d4 Sf6 3. Sc3 g6 4. f4 Lg7 5. Sf3 0-0 6. Le3 Sbd7 7. e5 Sg4 8. Lg1 c5 9. e6 f×e6 10. Sg5 Sdf6 11. d×c5 Da5 12. Lc4 Sd5 13. Ld4 Sge3 14. L×e3 S×e3 15. Dd3 S×g2! 16. Kd1 S×f4 17. Dd2 D×c5 0—1

Schüssler släppte i andra rondan i från sig en halvpoäng till Ludvig Sandström, SK Rockaden, Malmö. Det skulle bli den enda poängförlusten för limhamnsspelaren. En annan duktig junior, Reynir Helgason, Kirsebergs SK, gav Michael Wiedenkiller, SK Rockaden, Stockholm — rankad som nummer två — fullt jobb och först efter 53 drag lyckades Wiedenkiller föra ett komplicerat slutspel till vinst. Ekström besegrade som svart John Ljungdahl, Helsingborgs SS, i ett parti som kanske borde ha slutat med remi.

Efter tre rondan var elva spelare utan poängförlust. Det var förutom Wiedenkiller, Wedberg, Ekström och Gruvaeus IM Carsten Höi, Danmark, IM Lászlo Kovács, Ungern, IM Alexander Sznapi, Polen, Hakon Persson, Åstorps SS, Caspar Carleson, Lunds ASK, Sverre Heim, Norge samt Kjell-Åke Andersson, Karlstad ASS.

Toppmötena Kovács — Wedberg samt Carleson — Wiedenkiller slutade med remi men mer än så kunde inte vitspelarna åstadkomma i fjärde rondan: Persson — Sznapi 0-1, Andersson — Ekström 0-1, Höi — Schüssler 0-1.

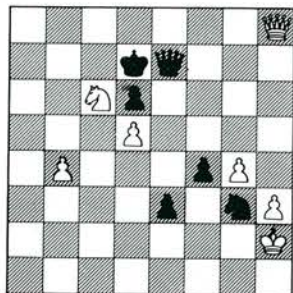
Partiet Gruvaeus — Heim blev mycket spännande och det såg ett tag ut som om Gruvaeus skulle kunna vederlägga norrmannens originella strategi:

Nr 32 GAMMALINDISKT

Gruvaeus — Heim:

1. d4 Sf6 2. c4 e5 3. d5 e5 4. Sc3 d6 5. e4 Le7 6. Sge2 a6 7. Sg3 g6 8. Le2 h5 9. h3 h4 10. Sf1 Sbd7 11. Le3 Sh5 12. Dd2 Tb8 13. Lh6 Lf8 14. Lg5 Le7 15. Lh6 Sdf6 16. Tb1 Ld7 17. a3 b5 18. b4 b×c4 19. Le3 c×b4 20. a×b4 Lb5 21. Dd2 De8 22. Sd2 Sd7 23. L×c4 Sf4 24. 0-0-0 25. Kh2 Ld8 26. Tfd1 Kg7 27. S×b5 a×b5 28. Lf1 Lb6 29. Tdcl Dd8 30. Db3 L×e3 31. D×e3 Sf6 32. Tc6 Se8 33. Ta1 f5 34. Ta7!

Tf7 35. g3 h×g3 36. f×g3 Sh5 37. T×f7† K×f7 38. e×f5 g×f5 39. Dh6 Shg7 40. Sf3 Df6 41. De3 Tb7 42. Tb6 T×b6 43. D×b6 f4 44. Df2 Sh5 45. g4 Sg3 46. L×b5 e4 47 L×e8† K×e8 48. Dd4 De7 49. Dh8† Kd7 50. Sd4 e3 51. Sc6

51. — e2! 52. Sb8† Kc7 53. Sa6† Kb7 54. Db8† K×a6 0—1

Schüssler och Wiedenkeller höll sig kvar i toppen genom segrar mot respektive Rolf Lekander, Jönköpings SS, och Caspar Carleson. Inför sista rondan såg det ut så här i tåten: Ekström 5, Wiedenkeller, Schüssler och Heim 4½.

Det skulle visa sig att det var svart's drag:

Schüssler avbetade med stor precision efter ett kvalitetsoffer av Heim och tekniken då det gällde att förvalta en fördel kunde ingen klaga på:

Nr 33 SICILIANSKT

Heim — Schüssler

1. e4 c5 2. Sf3 Sc6 3. d4 c×d4 4. S×d4 Sf6 5. Sc3 d6 6. Le2 e5 7. Sb3 Le7 8. 0-0-0-0-9. f4 a5 10. a4 Sb4 11. Kh1 Le6 12. f5 Ld7 13. Lg5 Le6 14. L×f6 L×f6 15. Lc4 Tc8 16. Ld5 Db6 17. Tc1 Lg5 18 Tb1 Kh8 19. Tf3 h6 20. f6 L×f6 21. T×f6 g×f6 22. Df3 f5 23. D×f5 Dd8 24. Dh3 Dg5 25. L×c6 b×c6 26. Tf1 S×c2 27. S×a5 Se3 28. Te1 Sg4 29. Dg3 f5 30. h3 Sf6 31. D×g5 h×g5 32. e×f5 e4 33. b4 Ta8 34. Sb3 Tb8 35. b5 Tfc8 36. Sd4 c×b5 37. Sc×b5 Tc4 38. Ta1 Ta8 39. a5 Ta6 40. Se6 e3 41. Sec7 T×a5 42. T×a5 Te1† 43. Kh2 e2 44. Ta8† Kh7 45. Ta7 e1D 46. S×d5† Kh6 47. Te7 Sg4† 0—1

Mycket effektivt spelat av Harry!

Detta parti blev klart då cirka en halvtimme återstod av speltiden. Under tiden hade Ekström haft det jobbigt mot Wiedenkeller och det hade uppstått ett slutspel som såg ganska remibetonat ut. Men Ekström tog väl vara på de chanser han hade:

Nr 34 FRANSKT

Wiedenkeller — Ekström

1. e4 e6 2. d4 d5 3. Sd2 d×e4 4. S×e4 Ld7 5. Sf3 Lc6 6. Ld3 Sd7 7. 0-0 L×e4 8. L×e4 c6 9. c4 Sgf6 10. Lc2 Le7 11. b3 0-0 12. Lb2 Te8 13. Dd3 Sf8 14. Se5 Da5 15. a3 Tad8 16. De2 Dc7 17. Tad1 Sg6 18. S×g6 h×g6 19. Td3 Ld6 20. g3 De7 21. a4 La3 22. La1 Lb4 23. Tfd1 a5 24. Te3 Dd7 25. Le4 S×e4 26. T×e4 Le7 27. Lc3 b6 28. c5 L×c5 29. Tc1 La3 30. Lb2 L×b2 31. D×b2 Db7 32. h4 Td6 33. b4 Ta8 34. Tb1 Da6 35. b×a5 D×a5 36. D×b6 D×b6 37. T×b6 T×a4 38. Te5 Ta×d4 39. Te5 T4d5 40. Tc×c6 T×c6 41. T×c6 g5 42. h×g5 T×g5 43. Kg2 g6 44. Tc7 Ta5 45. Tb7 Kg7 46. Tc7 Ta2 47. Tb7 Kf6 48. Tc7 e5 49. Kf3 Ke6 50. Tb7 Ta3† 51. Ke2 f6 52. Tb6† Kf5 53. Tb5 Kg4 54. Tb6 Kg5 55. Tb5 Kf5 56. Te5 g5 57. Tb5 Kg4 58. Tb4† Kh3 59. Tb6 f5 60. Th6† Kg2 61. Th5 Ta2† 62. Ke3 f4† 63. g×f4 e×f4† 64. Ke4 Ta4† 0—1

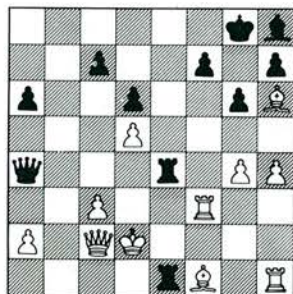
Därmed var all diskussion om de främsta placeringarna avslutad. I de två "storas" kölvatten slog sig två överraskningsmän fram till fina placeringar. Det var Dragutin Dolenc, IKF Mladost, Malmö, som efter förlust mot Schüssler i första rondan nu avslutade med att besegra Kovács och John Ljungdahl som finurligt snodde sig ur Pia Cramlings grepp och vann — som svart ...

Avslutningsvis låter vi Jan-Olof Lind, Vällingby SS, spela upp det stora fyrverkeriet mot Göthe Gustafsson, Emmaboda SS. I sitt femtonde drag offerar Lind pjäs och än en gång är det den svarta löparen på diagonalen a1-h8 som spelar huvudrollen:

Nr 35 KUNGSINDISKT

Gustafsson — Lind

1. d4 Sf6 2. c4 g6 3. Sc3 Lg7 4. e4 d6 5. f3 0-0-6. Le3 Sc6 7. Dd2 Te8 8. Sge2 a6 9. 0-0-0 Ld7 10. g4 b5 11. Lh6 Lh8 12. h4 e5 13. d5 Sd4 14. S×d4 e×d4 15. Se2 L×g4 16. f×g4 S×e4 17. Df4 d3 18. T×d3 b×c4 19. Tf3 Dd7 20. Sc3 S×c3 21. b×c3 Te1† 22. Kd2 Tae8 23. D×c4 T8e4 24. Dd3 Da4 25. Dc2

25. — L×c3† 26. T×c3 Dd4† 27. Td3 Df2† 28. Kc3 Te4† 29. K×c4 D×c2† 30. Kb4 Te4† 0—1

Slutställning för de främsta:

1) Roland Ekström, SK Rockaden, Stockholm 6 poäng, 2) Harry Schüssler, Limhamns SK 5½, 3-10) Tom Wedberg, Wasa SK, Stockholm 5, Alexander Sznapiak, Polen 5, Thomas Welin, SK SASS, Stockholm 5, Carsten Höi, Danmark 5, Jan-Olov Lind, Vällingby SS 5, John Ljungdahl, Helsingborgs SS 5, Dragutin Dolenc, IKF Mladost, Malmö 5, Peter Larsson, Bollmora SK 5, 11-19) Michael Wiedenkeller, SK Rockaden, Sthlm 4½, Lars-Åke Schneider, Jönköpings SS 4½, Sverre Heim, Norge 4½, Mats Carlsson, Wasa SK Stockholm 4½, Mikael Johansson, Helsingborgs SS 4½, Frantisek Jablonicki, Tjeckoslovakien 4½, Reynir Helgason, Kirsebergs SK 4½, Per Jensen, Danmark 4½, Siegfried Zill, Västtyskland (rankad 104!) 4½.

Ett halvt dussin kvinnliga spelare deltog. Bäst blev Pia Cramling — rankad som nummer 9 — och Christina Nyberg, Hässelby SK — rankad som nummer 80 — med vardera 4 poäng. Christina delade ett av de 11 ratingprisen.

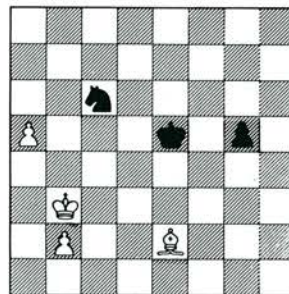
Rutinerad tävlingsledare: Björn Ansner.

Thomas Engqvist

Två vackra slutspel

Hur förbluffande sköna kan inte slutspel vara när positionen väl är den rätta! Se bara på följande partislut!

Kovacerić

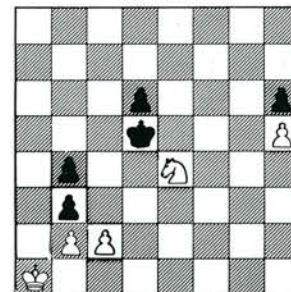

Littlewood
Hastings 1982/83

En ytlig snabb bedömning ger vid handen att svart har stora problem att tampa med. Det är korrekt, och vit underströk detta med ett mycket överraskande och kallt drag! 46. Lf3!! Löpardraget kom säkerligen som en chock för Kovacevic, som

nu bara kan konstatera att ställningen definitivt forceras till vits förmån. 46. — Sd4† (46. — S×a5† bemöts naturligtvis med 47. Kb4! och springarfångst). 47. Kc4 S×f3 Reder svart inte ut stormen! Nej, titta bara! 48. a6 g4 49. a7 g3 50. a8D g2 51. D×f3! g1D 52. Dd5† Kf6 53. Dd4† och svart gav upp.

Luzniak

Palevic
(Korpp. 1981)

Skenbart är vit förlorad då springaren och den viktiga c2-bonden står i slag. Ändå kan vit rädda sig med en taktisk, högst anmärkningsvärd vändning! 1. Sf6†!! Springarschacken innebär att kungen ska lockas bort från damflygeln, så att vit ostört kan angripa damflygelbönderna med draget 2. c3. Vits springardrag har dock en djupare idé... 1.— Ke6 2. c3 b×c3 (2.— K×f6 3. c×b4 är solklar remi. Nu innebär 3. b×c3 förlust, det kan följa: 3.— K×f6 4. Kb2 Kg5 5. K×b3 K×h5 6. Kc4 Kg4 7. Kd5 h5 8. K×d6 h4 osv). 3. Se4!! c2 4. Se5†!! d×c5 patt!

JÄRNVÄGSSCHACK

Nordiskt järnvägsmästerskap i snabbschack för 6-mannalag spelades 3-4 dec. i Odense varvid 22 lag deltog, efter kvalificeringsronderna indelade i fyra finalgrupper. A-finalen, med sex lag, vanns av Malmö med 10 matcher och 22 partipoäng. Därpå följde Köpenhamn 8—19, Tammerfors 5—6½, Oslo 5—15, Odense 2—8, Drammen 0—9½. Övriga svenska lag, Göteborg, Hagalund, Södertälje och Hallsberg, stannade alla i C-finalen.

Paul Karlsson

Rättelser

I julbrädskan blev det några fel i TfS/10. Först, som Elis Eriksson i Karlstad påpekat, 2 diagramfel. På sid. 345 skall löparen på g5 vara vit, på sid. 349 skall löparen på c3 bytas ut mot en vit springare.

Första partiet mellan Ribli-Smyslov, sid 326, vanns av den sistnämnde, alltså 0-1 i stället för 1-0. Vi beklagar!

Maratontabellen för division I

1. Wasa SK, Stockholm	14	98	60	13	25	454½-329½	133
2. Lunds Akademiska SK	13	91	60	12	19	443½-284½	132
3. SK Rockaden, Stockholm	11	17	49	12	16	356 -260	110
4. Limhamns SK, Malmö	14	98	47	14	37	404 -380	108
5. SS Allians, Skänninge	11	77	42	9	26	319 -297	93
6. Upsala ASS	11	77	39	11	27	325 -291	89
7. Lundby SS, Göteborg	12	84	34	14	36	334½-337½	82
8. SS Manhem, Göteborg	11	77	33	11	33	314 -302	77
9. SK Kamraterna, Göteborg	9	63	31	10	22	265 -239	72
10. Solna SS	9	63	31	9	23	264½-239½	71
11. Jönköpings SS	9	63	27	12	24	260 -244	66
12. Uppsala Akademiska SK	11	77	28	9	40	281 -335	65
13. Vällingby SS	7	49	26	8	15	209½-182½	60
14. Södra SS, Stockholm	9	63	25	5	33	246 -258	55
15. Åstorps SS	5	35	17	8	10	158 -122	42
16. Schack-27 Kamraterna, Stockholm	4	28	15	4	9	123½-100½	34
17. Helsingborgs SS	8	56	14	6	36	197 -251	34
18. Malmö AS	5	35	15	1	19	132 -148	31
19. SK SASS, Stockholm	5	35	11	8	16	137 -143	30
20. Lunds Akademiska SK II	5	35	14	1	20	130½-149½	29
21. SK Rockaden, Umeå	5	35	11	6	18	133½-146½	28
22. SS Luleå	4	28	8	3	17	98 -126	19
23. Hägerstens SK	4	28	8	3	17	95½-128½	19
24. Örebro SS	3	21	8	1	12	75 - 93	17
25. SK Kristallen, Stockholm	2	14	4	4	6	56 - 56	12
26. SK Kamraterna, Trollhättan	3	21	3	4	14	63½-104½	10
27. KH-Alliansen -72	2	14	3	2	9	44½- 67½	8
28. Västerås ASK	2	14	3	1	10	47 - 65	7
29. Växjö SK	2	14	2	3	9	45 - 67	7
30. Karlskoga SK	1	7	1	2	4	23 - 33	4
31. Gnarp SK	1	7	2	0	5	19 - 37	4
32. Landskrona SK	2	14	1	2	11	31 - 81	4
33. Eksjö SK	1	7	1	1	5	23 - 33	3
34. Jakobsbergs SS	1	7	1	1	5	20 - 36	3
35. SK Drott, Östersund	1	7	1	1	5	18 - 38	3
36. Gävle Schackallians	1	7	1	0	6	22½-33½	2
37. Fagerviks SK	1	7	1	0	6	17½- 38½	2
38. Eskilstuna SK	2	14	1	0	13	41½- 70½	2
39. Malmö SS	1	7	0	1	6	18 - 38	1
40. Limhamns SK II, Malmö	1	7	0	1	6	15 - 41	1
41. Ystads SS	1	7	0	0	7	13 - 43	0

1979 fyllde den moderna allsvenskan tio år och det firade TfS med att presentera en maratontabell för division I. Den visade att det svenska lagmästerskapet hade dominerats av två klubbar, Lunds Akademiska SK och Wasa SK, Stockholm.

Fortfarande, fyra år senare, ligger dessa båda i toppen av tabellen. Det enda som hänt är att Wasa har passerat LASK med en poäng, och det skedde i den näst sista seriematchen i våras.

Wasa och Limhamns SK är nu ensamma om att ha tillbringat 14 säsonger i division I, en prestation som tyder på imponerande kontinuitet. Men topplagen rekommenderas att hålla ett öga på SK Rockaden, Stockholm, som plockat massor av poäng under de senaste åren. Med två SM-titlar (1980 och 1982) är Rockaden hittills 80-talets framgångsrikaste förening.

Först en kort förklaring till tabellen:

Första sifferkolumnen betecknar antalet säsonger i allsvenskans första division, andra antalet spelade matcher, tredje antalet vunna matcher, fjärde antalet oavgjorda, femte antalet förlorade, sjätte antalet vunna respektive förlorade partipoäng samt den sjunde antalet erövrade matchpoäng.

I åtta av de 14 slutspelstävlingarna har LASK varit med. Fem SM-titlar har lundaborna erövrat. Närmast kommer Wasa och Rockaden med vardera sex slutspel och vardera två titlar, och som god fyra placerar sig Upsala ASS med fyra slutspel och ett mästerskap.

Vi har tittat på laguppställningarna under de gågna åren för att bli a få svar på frågan vad det är för spelare som fört fram LASK till dess enastående position. Största äran måste utan tvekan tillskrivas följande kvartett, som sammanlagt erövrat 20 (!) gulddmedaljer:

Magnus Wahlbom, Kjell Krantz, Per-Inge Helmertz och Ulf Korman.

Nu har emellertid en ny generation tagit över i Lund. Wahlbom och Korman spelar i division II (Rödeby SK respektive Kristianstads SK) medan Krantz och Helmertz har tävlat mycket sparsamt på senare år. Den förre har mest ägnat sig åt korrshack och den senare åt bridge.

I höst har både LASK och Uppsala ASK återvänt till division I efter att ha gästspelat i en lägre division. Kanske är det så att akademikerna har haft sin bästa tid. Rekryteringen i universitetsstäderna tycks i alla händelser inte vara lika självklar som förr. Yngre spelare är numera sina "hemmaklubbar" trogna i en helt annan utsträckning.

Laguppställningarna har annars varit förvånansvärt stabila genom åren och såvitt jag kunnat finna har endast två spelare lyckats med konststycket att bli svenska lagmästare i mer än en klubb. Det är Peter Östberg för LASK (1970) och SK Kamraterna, Göteborg (1981) samt Bertil Westin för Uppsala ASS (1973) och SK Kamraterna (1981). Men Östberg har faktiskt finalspelat i en tredje förening, Åstorps SS (1979).

Med hjälp av maratontabellen kan man urskilja tre kraftcentra i lagschacket. Det är Stockholm/Uppsala, Göteborg samt Malmö/Lundområdet. Av de 41 lag som tävlat i division I kommer för övrigt tio från Skåne.

Det är vidare anmärkningsvärt att spelstarka distrikt som t ex Östergötland och Västergötland endast haft ett lag i division I — SS Allians, Skänninge respektive SK Kamraterna, Trollhättan.

Var finns nu alla de lag som finns med i tabellen? Sämst har det gått för Karlskoga SK och Ystads SS, som båda spelar i division IV. Där har för övrigt även Fagerviks SK och Landskrona SK varit på besök. Ett lag, SK Drott, går inte längre att spåra någonstans i seriesystemet. Något är efter visiten i division I (1970--71) sammanslogs föreningen med Östersunds SS.

En annan gammal storhet som har sett bättre dagar är Malmö AS, som 1971 förlorade SM-finalen mot Södra SS, Stockholm. MAS flyttades i våras ner i division III.

SM-titlarna har fördelats jämt mellan lag i den norra och södra gruppen — sju mot sju. 17 lag har tävlat i söder och 24 i norr. Ytterligare en nykomling, SK Passanten, Huddinge, har i höst gjort entré i norr.

Är det svårare att vinna division II i söder än i norr? Möjligen kan Hultsfreds SK besvara den frågan. 1981 spelade man i division II södra, 1982 i division II västra och i år i division II östra. Hultsfred ligger visserligen illa till rent geografiskt när "fel" lag går upp eller ner i seriesystemet men division II norra kan man väl ändå få slippa...

I fjol sopade Vällingby SS rent i norra gruppen och vann samtliga sju matcher. Prestationen är inte unik. SK-27 Kamraterna, Stockholm, Södra och Wasa gjorde samma sak under de tre första säsongerna. Motsvarande överlägsenhet har i söder endast noterats en gång, av Limhamn 1972-73.

Här är några andra sifferuppgifter som kan var av intresse:

- Mest överlägsna seriesegern tog Wasa 1971--72 då man var sex poäng före närmaste konkurrenten.

- Mest överlägsna "målskillnad" presenterade Limhamn 1972--73 med siffrorna 38½--17½.

- Knapptaste seriesegern erövrade LASK 1969--70, en halv partipoäng före SS Manhem, Göteborg.

- Bittraste nedflyttningen: Vällingby 1977, LASK II 1978 samt LASK I 1982. Alla åkte ur trots att man erövrade sex poäng.

Finaltävlingarna bestod från början av två matcher mellan de båda gruppsegrarna. Säsongen 1974--75 infördes slutspel med de fyra främsta lagen som deltagare. Det har blivit spännande och vid några tillfällen ytterst jämna tävlingar:

- 1970 stod det 8--8 mellan LASK och Schack -27 efter två matcher. Omspelet vanns av LASK med 6--2.

- 1975 segrade Solna SS med en enda partipoäng till godo på LASK.

- 1979 hade Solna lyckan med sig igen, seger med en halv partipoäng före Jönköpings SS.

- Senare hälften av 1970-talet var LASK:s stora period. Då vann man SM-titeln tre år i rad, 1975--76, 1976--77 och 1977--78. Inget annat lag har hittills kunnat upprepa en SM-seger.

**Prenumerera
på TfS**

John Nunn kommenterar Niksic 1983

Nr 36 NIMZOINDISK

Kasparov—Ivanovic

1. d4 Sf6 2. e4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 e5 5. a3 L×c3†
6. b×c3

Att Kasparov väljer Sämischvarianten är intressant då den inte varit särskilt populär under senare år.

6. — 0-0

Svart kan välja andra varianter, ej baserade på d5, t ex 6. — Sc6 7. Ld3 och nu

1) 7. — e5 8. Se2 d6 9. e4 (ställningen liknar Hübnervarianten: 1. d4 Sf6 2. c4 e6 3. Sc3 Lb4 4. e3 e5 5. Ld3 Sc6 6. Sf3 L×c3† 7. b×c3 d6 8. e4 e5, svart har ett extratempo då vit spelat a3 — den viktiga skillnaden är att vits springare är mycket bättre placerad på e2 än på f3) e×d4 10. c×d4 c×d4 11. 0-0 Da5? (11. — 0-0 är bättre) 12. Lf4! Dc5 13. Sc1 Sa5 14. L×d6 D×d6 15. e5 Dc5 16. e×f6 0-0 17. Tb1 med någon fördel för vit, Kasparov-Beljavskij Spartakiaden 1983.

2) 7. — 0-0 8. Se2 b6 9. e4 Se8 10. e5!? (10. Le3 jämte 10. 0-0 är vanligare) La6 11. Sg3 (bra för svart visade sig 11. Dc2 h6 12. 0-0 Tc8 13. Sg3 c×d4 i partiet Littlewood-Gheorghiu Hastings 1965/6) c×d4 12. c×d4 S×d4? (12. — d6! med oklar ställning) 13. Lb2 Sc6 14. Dh5 g6 15. Dh6 med mycket farligt angrepp, Pliester-Ligterink Amsterdam 1982.

7. Ld3 d5

7. — Sc6 8. Se2 b6 för över till 2) enligt ovan.

8. c×d5 e×d5 9. Se2 b6

Det är viktigt att byta bort den farliga löparen på d3.

10. f3

Vanligen spelar vit 10. 0-0 La6 11. L×a6 S×a6, och nu det berömda partiet Botvinnik-Capablanca, AVRO 1938, som fortsatte 12. Lb2 (numera betraktas 12. Dd3 som bättre) Dd7 13. a4 Tfe8?! (till utjämning för 13. — c×d4 14. c×d4 Tfc8) 14. Dd3 c4?! (bättre var 14. — Db7! som täcker e4) 15. Dc2 och vits genombrott i centrum med Sg3, f3, e4 och e5 visade sig starkare än svarts motspel på damflygeln. Kasparov är som bekant Botvinniks lärjunge så det är intressant att se hur Garri behandlar en ställning av denna typ.

10. — Te8?!

10. — La6 hade ej givit vit någon bättre möjlighet än enligt ovan då 11. e4?! d×e4 12. f×e4 c×d4 13. c×d4 Te8 skulle ge vit ett alltför utsatt centrum.

11. 0-0 La6 12. Sg3 L×d3 13. D×d3 Sc6 14. Lb2

Här har löparen ingen framtid men flyttas bara för att vits damtorn skall kunna komma till e1. Då löparen senare går tillbaka till c1 kanske vit kunnat spara ett tempo genom 14. Ta2 och 15. Te2.

14. — c4 15. Dd2 Dd7?

Partiet Botvinnik-Capablanca visade att när svart släppt trycket mot d4 genom att spela c4 blir vits genombrott i centrum mycket farligt. Nödvändigt för motspel från svarts sida var 15. — b5 följt av a5 och b4.

16. Tae1 h5

Ger ingenting men nu kan svart inte förhindra e4.

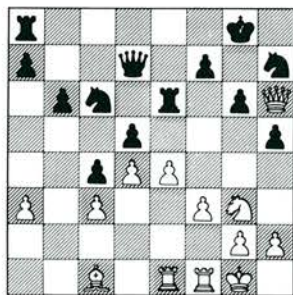
17. e4! g6

17. — d×e4 18. f×e4 h4 19. Sf5 S×e4 (19. — T×e4 20. Dg5 och vinner) 20. Df4 Dd5 (20. — Sf6 21. Dg5) 21. T×e4! D×e4 (21. — T×e4 22. Dg5 g6 23. Sh6†) 22. Dg5 g6 23. Sh6† Kh8 24. S×f7† Kg8 25. Df6 De3† 26. Kh1 Kh7 27. Lc1 med vinst. Svart är därför tvingad att ytterligare försvaga sin kungsflygel för att undvika förlust av h-bonden efter e5.

18. Lc1

Vit har flera starka alternativ, mycket bra är även 18. Dh6 Te6 19. e5 Sh7 20. f4

18. — Sh7 19. Dh6 Te6

20. f4

Kasparovs angrepp slår igenom ännu snabbare än Botvinniks!

20. — Se7

20. — Tae8 21. f5! g×f5 22. D×h5 f×e4 23. Sf5 med hotet 24. Dg4† Tg6 25. Sh6† eller t ex 23. — Kh8 24. Te3 Tg8 25. D×h7† K×h7 26. Th3† och matt i nästa drag.

21. f5 g×f5 22. D×h5 d×e4 23. S×f5 S×f5 24. T×f5 Tae8?

Förlorar snabbt men även efter 24. — f6 25. d5 Te7 26. Le3 Tae8 27. Ld4 e3 28. L×f6 S×f6 29. T×f6 skulle vit vinna till slut.

25. Te3 Tg6

25. — f6 26. Td5! De7 (26. — Df7 27. Tg3† Kf8 28. Lh6†) 27. Tg3† Kh8 28. Lh6 e3 29. Dg6 e2 30. Lg7† Kg8 31. L×f6† med matt.

26. Th3

0-0

26. — Tg7 27. Tg5!

Anm. för TfS av
John Nunn

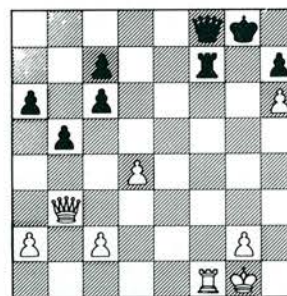
Thomas Engqvist

Schack ur "icke-teoretisk" aspekt

När en stark schackspelare möter en svag vinner han pga sina teoretiska kunskaper. Står han istället i tur mot en jämbördig motståndare, påverkar många andra betydelsefulla faktorer partiets utgång. Bl.a. fysisk uthållighet, själslig balans, beaktande av motspelarens svagheter o.d., samt övrig uppmärksamhet som inte berör kampen på brädan, exempelvis schackuret och annat.

De här sistnämnda faktorerna, som inte har något att göra med teoretiska kunskaper, skall jag belysa med några exempel ur praktiken.

Lutikov

Damjanovic

Vit är vid draget och kan vinna forcerat. Damjanovic gör ändå ett grovt fel som utesluter alla vinstmöjligheter! 34. De6?? (Vinstvarianten lyder: 34. Dg3† Kh8 35. De5† Kg8 36. Dg5† Kh8 37. T×f7 och matt). 34. — De7 35. Dg4† Kf8 och ställningen är utjämnad. Partiet blev också så småningom remi.

Berodde nu detta fatala misstag på en allvarlig lucka i Damjanovics teoretiska erfarenheter? Självklart inte, utan här kan vi säkerligen konstatera att någon av de ovannämnda faktorerna fick sitt uttryck, dvs en då för Damjanovics del svaghet förutom det teoretiska.

Här har vi ett mönsterexempel på att motivationen saknas för vitspelaren. Se bara!

*

Nr 37 KUNGSINDISK

Polugajevskij-Petrosian

Sovjetmästerskapet 1983

1. Sf3 g6 2. d4 Lg7 3. c4 d6 4. Sc3 e5 5. e4 Sc6 6. d×e5 S×e5 7. Sd4 a6 8. Le2 c5 (Ett strategiskt misstag, men svart hoppas på taktiskt utbyte. Kan ske Petrosian redan här tog hänsyn till olika psykologiska faktorer?) 9. Sc2 Le6 10. Sd5? (Bättre var 10. f4 vilket framtvingar 10. — Sc6 då 10. — S×c4 strandar på 11. f5 + —). 10. — L×d5 11. e×d5 Se7 12. 0-0 0-0 13. Tb1 Sf5 14. b4?? (Ett grovt positionellt misstag då svart får mycket god kontroll över de svarta fälten. Bättre var 14. b3. Polugajevskij spelar här bevisligen dåligt och det utmärker ju som bekant inte den starke stormästaren). 14. — c×b4 15. T×b4 Dc7 16. Lb2 Tfe8 17. Sd4? (Ytterligare ett misstag av Polugajevskij som underlättar Petrosians spel högst betydligt). 17. — S×d4 18. L×d4 Sd7 19. Le3 (Självklart inser även en Polugajevskij ur form att löparavbyte endast gynnar svart!) 19. — T×e3!? (Ett intressant kvalitetsoffer i syfte att få dominans över de svarta fälten). 20. f×e3 Sc5 21. Dc2 Te8 22. Tf3 Lh6 23. Dc3 De7 (Svart står klart bättre) 24. Tb6?? (Obegripligt. Polugajevskij gör sig här inte ens förtjänt av ratingtalet 1300)! 24. Sa4 Vit gav upp.

*

För att återgå där artikeln började. Naturligtvis väger de teoretiska kunskaperna tyngst när det gäller målet till schacklig subjektiv fulländning. Jag ville med de här två exemplen belysa hur viktigt det är att trots allt inte totalt försumma de övriga faktorerna.

Telefonprenumeration

Sveriges Schackförbunds
kansli 08/58 29 90

Göteborgs Schackförbunds
kansli 031/13 86 16

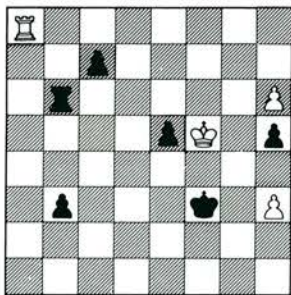

Originalbidrag och lösningar
till A. Hildebrand, Box 323
S-751 05 Uppsala 1P, Sverige

Nyårskavalkad

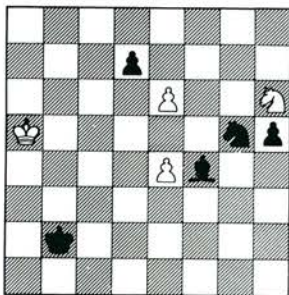
Samtliga tre publicerade i "19:e Sovjetmästerskapets bulletin" 1952

2358 Z. Birnov

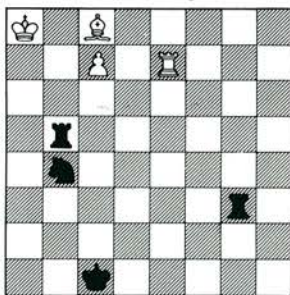
Remi

2359 V. Tjechover

Vinst

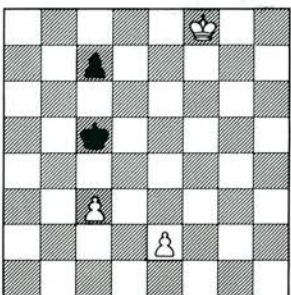
2360 T. Gorgiev

Remi

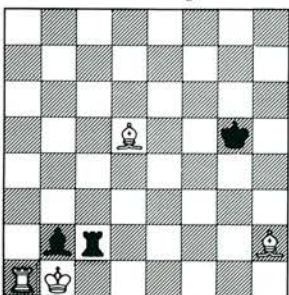
2:a resp. 3:e specialpris Schackmaty v SSSR 1981

2361 M. Zinar

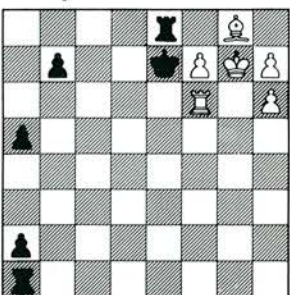
Vinst

2362 V. Dolgov

Vinst

2363 C. Costeff (Isr)
1 plats WCCT-turn. 19

Remi (Svart börjar)

Vår traditionella nyårskavalkad består av fem ryska och ett israeliskt alster. De tre första studierna är av äldre datum. De har på sin tid tillägnats deltagarna i det 19:e sovjetmästerskapet, som — om de nu lyckats lösa dessa — torde ha fått stor behållning av de högklassiga kompositionerna. Den resterande trion är av aktuella datum. Som synes domineras denna kavalkad av ryska författare, men vi skall längre fram återkomma med en översikt som täcker andra länders studieskapande under senare år.

Rättelse

I studien 2355 av H. Fröberg (se TfS 10/1983) skall den svarta bonden f4 stå på e4.

Lösningar till reproduktionerna 2358-2362

2358: 1. h7! (Ej 1. Ta3? e4! 2. h7 Th6 3. Txb3† e3 och svart vinner) 1. — b2! 2. Ta3† Kg2 3. Ta2 Th6! 4. Txb2† Kxh3 5. Tb3† Kg2 (För att undvika evig schack måste sK närma sig det vita tornet.) 6. Tb2† Kf3 7. Tb3† Ke2 8. Tb2† Kd3 (Nu, när den sK nått d-linjen finner vit en raffinerad räddning.) 9. Tb8!! Txb7 10. Td8†! K — 11. Kg6! Te7 12. Kf6 Th7 13. Kg6 med positionell remi. Den positionella remipendeln i sig själv är inte märkligare än hundratals andra dylika pendlar, men det som gör studien är själva spelet med sina finesser. Utgångsställningen är f.ö. helt partimässigt, men tänk vad mycket den döljer!

2359: Problemkonsten har under det senaste halvsekllet dominerats i allt större grad av förförelsespel. I studier är tematiska förförelser ett relativt nytt element, men det är säkert dithän den moderna studiekonsten utvecklas. Titta bara på följande skapelse, som får sitt liv just genom förförelsespelet. 1. e7 Ld2† 2. Kb6!! (Förförelsespelet utgörs av 2. Ka4? Sxe4 3. e8D Sc3† 4. Kb4 Se4† osv. med dragupprepning eller damvinst.) 2. — Le3† 3. Kc7! (De vita fälten indirekt täckta av svarts springare.) 3. — Lf4† (Efter 3. — Se6† 4. Kxd7 Sg7 5. Sf5! vinner vit.) 4. e5! Lxe5† 5. Kb6! (Efter 5. Kxd7? Se4 6. Ke6 Sf6 6. Kxe5 Se8 är spelet remi.) 5. — Ld4† 6. Ka5 (Kungen är tillbaka på sitt utgångsfält, men den sL är nu på en annan diagonal.) 6. — Le3† 7. Ka4! (Nu går det, ty 7. — Se4 innebär ej längre någon räddning då fältet c3 är blockerat av löparen.) Vit vinner.

2360: 1. La6! Tg8† 2. c8D† Txc8† 3. Lxc8 Sc6! 4. Te1† Kd2 5. Te2†! Kd1! 6. Lb7 Ta5† 7. La6 Txa6† 8. Kb7 Ta7† 9. Kc8 Ta8† (8. — Kxe2 patt) 10. Kb7 Tb8† 11. Ka6 Kxe2 med ekopatt eller positionell remi. Elegant!

2361: En ministudie som har alla utsikter att bli klassisk! 1. Kg7! (Varför inte 1. Kf7? Det visar sig att vit då efter 1. — Kd5 kommer i dragtvång, t.ex.: 2. Kf6 (blockerar diagonalen d8-g5) Kc4 3. e4 Kxc4 4. e5 c5 5. e6 c4 6. e7 Kd2 7. e8D c3 8. Dd8† Kc1 remi, då bonden avancerar till c2. Enklare strandar 1. Ke7? genom att vit blockerar för sig själv e-linjen.) 1. — Kd5! 2. Kf7! (Nu är det svarts drag!) 2. — Ke5 (eller 2. — c6 3. Ke7 Kc4 4. Kd6 Kxc3 5. Kc5 osv.) 3. Ke7 (e8) Kd5 4. Kd7! (Fältet d8 är dåligt) 4. — Kc4 5. Kc6 Kxc3 6. Kc5 och 7. e4 med vinst. Ingen av lösarna lyckades pejla in den djupsinniga huvudvarianten!

2362: Lf4† Kf5 (Den sK får inte komma i schack för vT, något som möjliggör Kxc2) 2. Le6† Kf6 3. Lg5† Kg6 4. Lf7† Kg7 5. Lf6† Kh7 6. Lg8† Kh8. Kurragömmaleken är över, nu börjar slaget: 7. Ta8! Tf2 8. Le3 Th2 9. Lf4 Tf2 10. Lg3 Td2 11. Lb3† Kg7 12. Ta2! Td3 och nu slutklämmen: 13. Ta7† Kf8 14. Ta8† Kg7 15. Kxb2 Txc3 16. Tg8† och vinner. Varför då bara ett specialpris? — frågar man sig kanske? Därför att "kurragömmaleken" L+L mot K framställts redan tidigare, fast inte i miniatyrform!

2363: 1. — Tg1† 2. Kh8 Tf8! Te6† Kd8 4. Te5! a4! 5. Td5† Kc8 6. Td4! a3! 7. Te4† Kb8 8. Te3! aD patt. Temat var "En svart bonde förvandlas till D och sätter samtidigt vit patt". Ién — som i och för sig inte är ny — har framställts här i form av fort-löpande patter.

Mera om Molin

Vår skrivelse om Theodor Molin i TfS 8/1983 har väckt anklag hos några historieintresserade läsare. Så här skriver Allan Werle, Stockholm:

"Fedor Eduardovitj Molin /ryska namnformen/ född i Riga 10.09.1861, död i Tomsk 25.12.1941. M. försvarade en avhandling i Dorpat/Jurjev sedermera Tartu/ och blev docent, men kunde inte där få professor. Flyttade 1900 till Tomsk, där han undervisade i matematik och 1918 blev professor" (Ur Dictionary of Scientific Biography, New York 1980.)

Och så här skriver Arne Berggren, Göteborg: TfS studieavdelning 8/1983 behandlar frågan om Teodor Molins nationalitet. Onekligen låter namnet svenskt och genom genealogisk forskning borde härstamningen inte vara omöjlig att spåra. Men kyrkoböckerna i Riga 1861 är kanske inte så lätta att få ta del av i den mån de över huvud taget undgått förstörelsen under flera rigor.

Emellertid hör det till saken, att enligt ett par källor namnet var Theodor Molien. Sålunda nämns han 1890 i Tidsskrift för Schack no 9, sid 88 som en av kommittéledamöterna i Dorpats lag i en korrespondensmatch mot Helsingfors. (nyssnämnda tidsskrift är som bekant en finsk föregångare till TfS). I Deutsches Wochenschach nämns på sid 187, årgång 1899 Dr Th. Molien som president för schackklubben i "vår universitetsstad" d.v.s. på den tiden Dorpat. Möjligen kan Molien vara en anpassning till tysk stavning, men anknytningen till Sverige får t.v. betraktas som osäker?

FRIMÄRKSHÖRNET

Albanien, Kongo och Vietnam är tre nya frimärksländer och dessutom har Guinea-Bissau, Mali, Nicaragua och Bulgarien kommit med nya utgåvor, inalles ett 30-tal märken och ett par block.

Bulgarien inledde utgivandet med ett märke 1947 med anledning av Balkankongressen. I dag omfattas samlingen av 55 länaler med 325 märken plus 55 otandade och ett 60-tal block. Ännu saknas Sverige, Norge och Danmark i samlingarna, medan däremot grannländerna Finland (Schack-OS 1952), Island (Fisher-Spasskij 1972) och Färöarna (1983 Gamla pjäser) gjort sina insatser.

J. Mörby

PRESS-STOPP

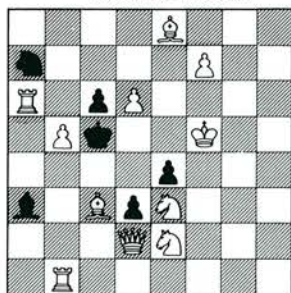
Förbundsordföranden Christer Wänéus meddelar att vid CS:s sammanträde i Tällberg 27-29/2 kommer FIDE-presidenten Florencio Campomanes och Europa-presidenten Roman Toran, Spanien, att närvara vid behandlingen av frågan matchen Sovjet-Övriga Världen (se TfS/10-83, sid. 330). Gästerna fortsätter sedan till Moskva för vidare förhandlingar i samma fråga.

Det börjar röra på sig...!

??? PROBLEM

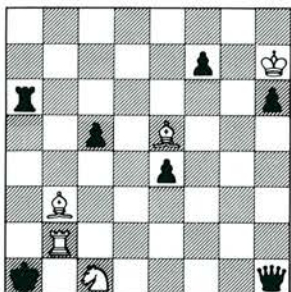
Bidrag och lösningar till
LENNART LARSSON, Pl 6292,
S-443 00 Lerum.

14437. Tapani Tikkanen,
Iisalmi (Finland)

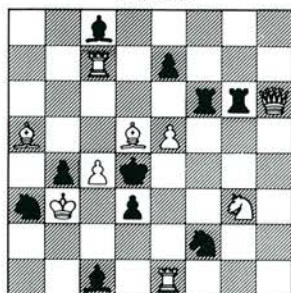
Matt i 2 drag.

14440. Viktor Melnichenko,
Kotovsk (SSSR)

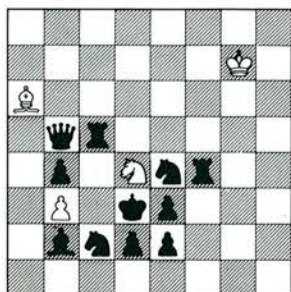
Matt i 3 drag.

14438. Nichy Gheran,
Bukarest

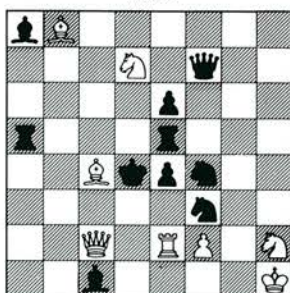
Matt i 2 drag.

14441. Vladislav Bunka,
Kutna Hora (CSSR)

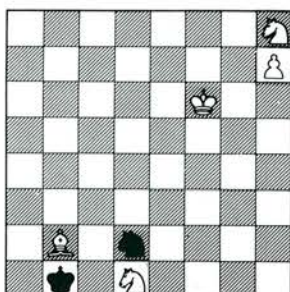
Hjälp-matt i 2 drag.
4 lösningar.

14439. Claude Goumondy,
Paris

Matt i 3 drag.

14442. Curt Stockman,
Täby

Hjälp-matt i 3 drag.
Skenspel.

14443. Antonio Piatasi, Imola (Italien) Vit: Kh8 Db8 Tb3 Tf2 Ld5 Le1 Sf6 Sh6 Bd2. Svart: Kg3 Da1 Ta7 Tc7 Ld3 Lh2 Sa4 Sb4 Be2 g6 h3 h4 h7. Matt i 2 drag.

14444. Herbert Hultberg, Stockholm. Vit: Ka2 Da5 Ta8 Lg5 Lg6 Bc6 d6. Svart: Kd4 Bc3 d3 e3 g7. Matt i 2 drag.

14445. Alf Myrhaug, Nannestad (Norge) Vit: Ka8 Le5 Sb7 Sd8 Bc2 d2 d4 e2. Svart: Kd5 Tbl Tf1 Sd1 Ba6 b2 c4 e4 f2. Matt i 3 drag.

14446. Valerij Kirillov, Sverdlovsk (SSSR) Vit: Kc3 Sg2. Svart: Ke2 Db1 Sg3. Hjälp-matt i 3 drag. b) Sg3 på d3. c) Kc3 på h3. d) som c, med Sg3 på e4.

Lösningstävlingen. Som lösningstävlingen rönt ganska stort intresse de senaste åren fortsätter vi även 1984 med halvårstävlingarna. Tävlings 1 vilken omfattar samtliga problem samt tävling 2 där det räcker att lösa alla slags uppgifter i 2 drag. I vardera tävlingen utdelas tre priser. I tävling 1 kr. 100, 75 och 50. I tävling 2 kr. 75, 50 samt ett bok-

pris. Dessutom utlottas i varje häfte två bokpris bland lösare, som sänt rätta lösningar till minst hälften av problemen. Lösningar till detta häftes uppgifter mottagas tacksamt före 1 april under adress Lennart Larsson, PL 6292, S-443 00 Lerum.

På grund av brist på spaltutrymme måste i fortsättningen antalet problem begränsas till tio per häfte.

*

Till problemen. I hjälp-matt börjar svart och hjälper vit att göra matt. Skenspel i 14442 betyder att här även finns en lösning där vit börjar och med svarts hjälp gör matt. I de vanliga direktmattsproblemen börjar vit och gör matt i föreskrivet antal drag oavsett hur svart försvarar sig.

Bokpriserna i häfte 6 tillfaller Prof. Vigh-Tarsonyi, Orodea, Rumänien och Olle Berglund, Gävle.

Korrektur och rättelser. Problem 14303, TFS Nr 2 1983, av Carl-Erik Lind. Kel Ta1 Lg5 Sf1 Bd3. — Ke8 Ta8 Ba7 c4 e3 h4. Hjälp-matt i 3 drag. Vit börjar. a) diagram 1. Lf4 med T-matt på b8. b) Ta8 på g1. 0-0 med T-matt på d8 och vidare c) Lg5 på a3. 1. Ta2 med T-matt på f8. d) på Ke8 g6. 1. Lf8 med T-matt på h6. e) Bc4 på b6. 1. Le7 med T-matt på h4. f) Ba7 på d6. 1. Lb2 med T-matt på h8. g) La3 på a4. 1. Le8 med T-matt på h5. h) Bd3 på d5. 1. Lc2 med T-matt på h7. i) Kg6 på d8. 1. Ta3 med T-matt på e8. j) La4 på d1. 1. Tc1 med T-matt på c8. Här har tillkommit j). Allt som allt 10 olika mattfält.

Problem 14396, TFS Nr 6 1983, av Miroslav Bily. Kal Lc8 Lh2 Bg2. — Kf6 De7 Sd4 Sd5. Hjälp-matt i 3 drag. 1. De6 g3. 2. Ke5 Lb7. 3. Sf6 g4. b) Sd4 på d3. 1. Se5 Lh3. 2. Sf7 g4. 3. Ke6 g5.

Problem 14409, TFS Nr 9, av C. Goumondy. Vit Bb6 är överflödigt och borttages.

Författaren till problemen 14425 och 29 i TFS Nr 10 heter Garai, ej Garia.

Jubilaren Frans Anderson (TFS 10) stavar sitt namn med ett s.

Problemturneringar.

Tidskrift för Schack har årsturneringar 1984 för i spalten införda originalproblem. Tre avd. 1. Tvådragare. 2. Tredragare. 3. Hjälp- och självmattsproblem. I vardera avd. tre priser å kr. 75, 50 och 30. Namn på domare meddelas i TFS 2 eller 3.

Magyar Sakkelet 1984. Turneringar för 1. Studier. 2. Tvådragare. 3. Tre- och flera drag. 4. Hjälp-matt. 5. Självmatt. Domare i resp. avd. Benkö, Macleod, Kopajev, Benkö, Zucker. Sändningsadress Magyar Sakkelet, H-1363 Budapest, P.O. Box 52, Ungern.

Lösningar till problemen 14365-14369, TFS 6.

14365 (Stockman) 1. Kb4 f6. 2. Lh6 f5. 3. g×f5. 1. — f5. 2. g×f5 h6/h5. 3. L×h6/Lh4. 1. — h6. 2. Lf6 h5. 3. g×h5. 1. — h5. 2. g×h5 f6/f5. 3. L×f6/Lf4. 1. Lf6? h5! 1. Lh6? f5! Fint problem med listiga förelser.

14366 (Brozowicz) 1. e8L b×c5. 2. Sb7 S—. 1. — b×a5 Ld7 Skenpel. 1. — b×c5/b×a5. 2. e8S/e8L. 1. e8S? b×c5. 2. Tb4 men 1. — b×a5! Utmärkt självmattsvåa med dragplikt.

14367 (Limbach) 1. La7 (dragtv.) Le7. 2. Se5 d×e5. 3. Da3 L×a3. 1. — Lf6. 2. Tc3 L×c3. 3. Td2 L×d2. 1. — Lh4. 2. Sg5 L×g5. 3. Td2 L×d2. 1. Sg5? Le7! Ännu en god självmattsuppgift med tre utmärkta varianter.

14368 (Hultberg) 1. b×a2 Sc4. 2. Th3 Tf1. Och ej 1. Ta2? Sc4. 2. a3? Inspirerade C. Jonsson till följande miniatyr: Kal Tg8 La6. — Kh1 Dh2 Bg2. Hjälp-matt i 2 med skenspel. 1. — Th8. 2. g1L Lb7. 1. g1T Lf1. 2. Dh8 T×h8.

14369 (Billy) 1. Da6 c3. 2. Ka5 L×b3. 3. Sb6 c4. b) 1. Se5 L×d3. 2. Sb7 c4. 3. Ka6 c5. Men tyvärr bilöslig med 1. Ta3 Ld5. 2. Kb5 K—. 3. Ka4 Lc6.

Lösningar till problemen 14370—14371, TFS 7

14370 (Fröberg) 1. Lc5 (2.S×f3) T×g5/Th6 (Th7,Th8) 2. D×g5/D×h6 (D×T) Försök: 1. b5? c2! 1. c5? Le2! 1. e5? L×b7! 1. f5? f×g2! 1. Lf5? TSh8! 1. De5? g×f2! 1. Ka4? Lb5! Sg5 frigöres genom avskärning av fångslinjen i sex försök jämte lösning. Många fellösningar vittnar om svårigheten att finna just det rätta draget.

14371 (Ahues) 1. Le3 (2. Sd6=B) Le5. 2. Sc5=A. 1.Tb2/Sf5/Ld5. 2. Dd4/D×f5/D×d5. Försök: 1. Td5? (2. Sc5/Sd6=A/B) Tb2! 1. Lf4? (2. Sc5=A) Ld4. 2. Sd6=B. 1. -Tb2. 2. Te5. men 1. -Le6! Intressanta linjekombinationer i typisk Ahues-stil.

Encyclopedi över slutspel — Band 2

I dagens turneringsspel avgörs sällan partier i spelöppningen, kampen fortsätter oftast till slutspelet. Om spelöppningarna finns det mängder av speciallitteratur men först med Encyclopaedia of Chess Endings föreligger en systematisk bearbetning av slutspelet i sin helhet.

Den kompletta slutspelsencyklopedin kommer att omfatta 7500 instruktiva och vackra exempel, såväl från partier som studier. Schackspelets skönhet, hemligheter och lagar framgår klarast i slutspelet och här är allt lätt-tillgängligt tack vare den exakta systematiseringen.

Encyklopedins 5 band omfattar:

1) Bondeslutspel 2) Tornslutspel 1 3) Tornslutspel II 4) Drottningsslutspel 5) Slutspel med lätt pjäser.

Band I är redan utkommet och band 2 beräknas utkomma under första halvåret 1984 med 1500 tornslutspel, som för skribenter är det vanligaste partiavsnittet, för tävlingsspelaren det viktigaste och för schackälskaren det vackraste.

Världens ledande toppspelare som Karpov, Kasparov, Beljavskij, Timman, Adorján, Kavalek, Nunn och andra på ytterligare ett dusintal slutspelse experter är garanti för korrekta analyser. Många av exemplen innehåller flera idéer och olik motiv varför det är mycket sannolikt att Du finner exakt den ställning Du är intresserad av eller en med samma idé.

Som del av Information System of Chess Informant utgör slutspelsencyklopedin tillsammans med encyklopedin över spelöppningar ett helt system.

Sahovski Informator

BOKNYTT

Albin Counter-Gambit (Lamford)	BATSFORD mjuk pärm	95:-
Bird's Opening (O'Connell)	CHESS PLAYER mjuk pärm	120:-
How to play the English Opening (Povah)	BATSFORD mjuk pärm	95:-
Najdorf Poisoned Pawn (Adams)	CHESS PLAYER mjuk pärm	80:-
Psychology of Chess Hartston)	BATSFORD mjuk pärm	125:-
Sicilian Defence (Gufeld)	BATSFORD mjuk pärm	140:-
Spanish (Ruy Lopez): Chigorin (Bikovsky)	BATSFORD mjuk pärm	125:-
Trompowski Opening and Torre Attack (Bellin)	BATSFORD mjuk pärm	110:-
Two Knights Defence (Estrin)	BATSFORD mjuk pärm	125:-
1900/1902 12./13. Kongress Deutschland	OLMS hård pärm	230:-
1903/1914 Gambitturnier Wien und Baden	OLMS hård pärm	190:-
1927 Kecskemet	OLMS hård pärm	150:-
1935 Aljechin-Euwe	OLMS hård pärm	150:-
Schackpärlor (Sköld)	MARIEBERG hård pärm	60:-
Moje Partije (Kasparov) - jugotext men int alg not	mjuk pärm	120:-
Caro-Kann/Aljechin-Verteidigung (Suetin)	SPORTVERLAG hård pärm	70:-
Tidigare utgivna volymer i den nya serien	SPORTVERLAG hård pärm	70:-

SCHACKMATERIAL:

Bräden (masonite)	15:-
Pjäser (tävlingsmodell — utan filt)	50:-
Pjäser (tävlingsmodell) — filt	60:-
Protokollböcker (40 partier + ELO-systemet)	15:-
TORNURET (3 års garanti - vinge för sista minuten)	240:-

Månaders erbjudande: Stora Schackboken (Gizycki/Ståhlberg) — 1961 ..... hård pärm 200:-

Var god observera att priserna inkluderar moms/porto!!

Vid samtidig beställning för mer än 1.000:- lämnar jag 10 % rabatt samt 10 % hämtrabatt vid avhämtning i mitt boklager (T-bana BREDÅNG)!!

NILS LINDE

Gröna Stugans Väg 45, 1 tr, S-127 34 SKÅRHOLMEN/SWEDEN

Tel. 08/97 27 49. Pg. 89 64 22-3

För Ditt bibliotek

Beställ **nu** – inom kort kan det vara för sent! Vid beställning av minst 10 årgångar lämnas 15 % rabatt på nedanstående priser. Reservation för slutsålda årg. vid orders ingång.

Allt portofritt!

Årgång	Pris	Årgång	Pris
1960	25 kr	1975	20 kr
1962	20 kr	1976	25 kr
1963	20 kr	1977	30 kr
1964	20 kr	1978	30 kr
1965	20 kr	1979	30 kr
1966	20 kr	1980	30 kr
1968	20 kr	1981	30 kr
1969	20 kr	1982	30 kr
1970	20 kr	1983	40 kr
1971	20 kr	Special 15 olika nr åren 1910–19	15 kr
1973	20 kr	Special 15 olika nr åren 1920–29	15 kr
1974	20 kr	"Skaranumret" (2/1980)	10 kr
		Facsimil febr 1930	25 kr

Vi levererar lösnummer mot insänd lista i mån av tillgång: Före 1961 3 kr/st, 1961-71 2,50 kr/st, 1972-77 3 kr/st, 1978-79 3,50 kr/st, 1980-82 4,50 kr/st, 1983 5 kr/st.

Tidskrift för Schack

Box 7123 402 33 Göteborg 7 Postgiro 604634-6